

Ferrera per a pujar a la Pica d'Estats ,dir una missa i plantar una creu,igual que dos anys abans havien pujat a l'Aneto.Un cop arribaren les notícies del que estava succeint a Barcelona,els més grans passaren a Andorra i França.Fou el cas dels germans Josep M. i Xavier Cirera que descobriren en l'exili l'escoltisme de Scouts de France .

La tornada a Barcelona no era gens fàcil ,amb els escopeters de tots els comitès locals vigilant les carreteres.Batlle des de Llavorsí demanà per teléfor a la Generalitat que confirmessin la seva condició de professor de la Generalitat .Ventura Gassol li envià un autocar ^{el 12 d'agst} amb un passi i dos milicians d'Estat Català.I així fou com Antoni Batlle i una dotzena de nois de 14 a 16 anys tornaren a Barcelona el 14 d'agost.Però Batlle fou detingut a Barcelona i hagué d'anar a rescatar-lo Marc Aureli Vila (2).Posat en llibertat ,Antoni Batlle marxà vers l'exili,que va passar a Suïssa,des de la qual estigué en contacte amb els germans Cirera.Un germà d'Antoni Batlle fou assassinat ^{després a Madrid, on} ~~assassinat~~ ^{nina.}

A l'exili,dos eclesiàstics que eren punts de referència bàsics per a Antoni Batlle i per a l'opinió catòlica catalanista,Lluís Carreras i Carles Cardó, feren públiques actituds molt diferents.Al seu llibre Grandeza cristiana de España.Notas sobre la persecución religiosa,publicat a Toulouse el 1938,Carreras deia : "no vemos dificultad en que el gesto liberador de la España católica y nacional contra la invasión moscovita del mundo moderno tenga la realidad y los honores de cruzada por la civilización".Feia l'elogi del general Franco i deia que "el catolicismo es el único obstáculo verdadero contra el triunfo del comunismo"(3).Cardó en canvi, superava la reacció passional comprensible davant el fet de la persecució religiosa, i a Histoire spirituelle ^{de} des Espagnes condemnava tots els extremismes

~~tot~~ ^{en} ~~dia~~ ^{dia}: "l'incompliment de llur deure social per les dretes contribuï ,doncs,no menys que la demagògia de les esquerres a crear el clima de guerra civil i a determinar l'explosió".Carbó , a la vegada que condemnava "la barbàrie roja",denunciava que a l'altra zona "el falangisme o qui fos, es lliurà ,fora de la crema d'esglésies , a excessos semblants" (4).

Els agrupaments escoltes que radicaven en centres catòlics hagueren de desapareixer .Fou el cas, per exemple,del de l'Acadèmia Catòlica de Sabadell,que fou saquejada i cremada ,si be les tendes dels Minyons es salvaren perquè un cap de colla i el seu pare se les endugueren a casa seva.

Els Boy Scouts oferiren refugi als que s'acolliren al local del carrer Lledó després d'haver perdut el seu local.Aquest fou el cas de l'agrupament Ramon de Penyafort,format per feiocistes (5).Per mitjà de minyons feiocistes també pogueren acollir-se a la protecció dels ~~BSdeC~~ vint seminaristes de Barcelona ,que pogueren mantenir estreta relació entre ells a la vegada que es dedicaven a les tasques humanitàries de l'escoltisme català unificat.Aprofitaren de vegades les parades escoltes ~~de llocs~~ ~~públics~~ destinades a recollir llibres per als combatents i roba per als refugiats ,com a llocs per a posar clandestinament en contacte amb sacerdots a persones que demanaven la confessió i la comunió .Emparats per l'uniforme escolta amb el braçal de sanitat de guerra,organitzaren excursions ,convertides en recessos espirituals (6).

Batista i Roca era mal vist pels anarquistes.Confós amb en Roca i Caball,un dels principals dirigents de la Unió Democràtica de Catalunya,a causa de que el cap del Sindicat Lliure Ramon Sales,veint-se davant la mort,començà a donar noms d'antics carlistes,Batista i Roca va haver de compareixer fins que s'esvaí

l'error . Roca i Caball,pare de Miquel Roca i Junyent,fou deixat en llibertat però acabà exiliant-se el desembre de 1936 (7), com ho hagué de fer també el dirigent de la GMM,el pedagog Narcís Masó i Valentí, també membre d'UDC.

La tardor del 1936 Batista i Roca i el dirigent d'UDC Lluís Vila d'Abadal ,davant la inseguretat regnant,organitzaren amb gent de Palestra i d'UDC una milícia de seguretat interior,també coneguda com a columna Pau Claris,que s'instalà a la propietat de la família de Manuel Valls de Gomis ,dirigent de la Joventut d'UDC,finca situada a Santa Perpètua de la Moguda i denominada "El Castell".Però els anarquistes els detingueren a Caldes de Montbui i ,davant la inhibició del conseller de Governació ,l'únic que s'aconseguí fou que la policia anés a detenir-los per a salvar-los.A Barcelona els posaren en lliberat ,però la columna fou ~~disolta~~ i no es pogué impedir l'assassinat del policia de la Generalitat que feia d'instructor dels reclutes.

Batista i Roca s'incorporà aleshores al departament de relacions exteriors del Comissariat de Propaganda que dirigia Jaume Miravittles,on coincidí amb Miquel Coll i Alentorn,d'UDC,i amb Ferran Ruiz-Hébrard,secretari de la FJCC (8).

Una tropa d'Exploradores de España procedent de Saragossa ,acampada a la vall d'Ordesa quan esclatà la guerra,va trobar-se amb que li era impossible tornà al seu lloc d'origen,perquè havia quedat dins la zona republicana.Famolencs i esgotats,foren portats a Barcelona sota vigilància policial.El comissari de policia informà Pinyol ,el qual aconseguí que ~~els deixessin~~ ^{forin posats} ~~en~~ ^{en} ~~la~~ ^{la} ~~libertat~~ ^{responsabilitat} ~~libertat~~.Foren allotjats al local del carrer Lledó i incorporats als serveis auxiliars de sanitat de guerra.^{Per una altra banda,} ~~el~~ ^{el} secretari de la GMM, Joan Munné va rebre una comunicació dels Scouts de Suïssa per mitjà de la Creu Roja Internacional, preguntant-li que s'ocupés de la

situació dels Exploradors de Saragossa (9). Aquest fou el motiu pel qual Munné i Pinyol hagueren de posar-se en contacte i així començaren a parlar de la conveniència de l'unificació de les dues associacions escoltes catalanes.

6.3. IMPERATIUS I CONDICIONAMENTS DE ~~LA~~ UNIFICACIÓ DE L'ESCOLTISME CATALA.

El Comissariat d'Educació Física i Esports -CEFE-, dirigit per Soler i Damians, estigué mediatitzat, com la major part dels nous organismes creats després del 19 de juliol de 1936, per un comitè, compost per representants de l'Escola Nova Unificada, la CNT, la UGT, la FENEC i el Comitè Català de l'Esport Català. El 25 d'octubre fou designat delegat per a l'escoltisme Joan Nin i Domènech, membre de BS~~de~~C i procedent de l'escoltisme de la GMM alhora que home de confiança de Soler i Damians. Una de les atribucions del CEFE era la de dirigir, unificar i controlar l'escoltisme a Catalunya.

Joan Munné i els de la GMM interpretaren això com un intent de BS~~de~~C d'imposar-los una subordinació absorbent des de la Generalitat de cara a formar un escoltisme governamental. Però Pinyol negà qualsevol complicitat, declarà estar al marge de la maniobra i digué que n'era contrari.

"La necessitat de salvar la llibertat de l'escoltisme precipità el procés d'unificació", segons diu Antoni Serra al seu llibre. Joan Nin es presentà amb un ofici de confiscació al local dels Boy Scouts al carrer Lledó, on fou rebutjat, i després cominà a Joan Munné i al que quedava de la GMM.

Pinyol aconseguí que Josep Irla, que era amic de Romaguera, convoqués en nom del President Companys una reunió en la Generalitat amb la presència de Soler i Damians, Batista i Roca i el mateix Pinyol. Irla ordenà a Soler i Damians que respectés

l'autonomia dels escoltes i declarà que donava suport a la unificació (10). Mig de grat, mig per força, es començà el procés d'unificació en virtut d'un acord signat el 20 d'octubre de 1936 per Alexandre Finyol i J.M. Batista i Roca. "L'acord - deia la primera circular de la comissió d'unificació - ha estat efectuat per un impuls espontani no sols dels rengles, sinó dels directius d'ambdues organitzacions escoltes, les quals, animades del mateix esperit, restaran d'ara endavant unificades en llur organització i direcció".

De novembre de 1936 a febrer de 1937 aparegueren dotze circulars per a establir les característiques de l'unificació. La segona circular tractava de la llei i la promesa escoltes. Desapareixia la menció als deures envers Déu, si bé es reconeixia el dret individual a utilitzar la "fórmula internacional", és a dir la tradicional, que mencionava Déu. La tercera i quarta circulars reglamentaven uniformes i ensenyes. Es generalitzà l'uniforme dels BS~~de~~C amb el capell d'ala ample i rígida, el fulard i el pantaló curt per a tots, inclosos caps adults. Però el color gris de l'uniforme, propi dels BS~~de~~C, donava pas al verd de la GMM. Es renunciava a la bandera de Sant Jordi a causa de la creu, i també a la salutació escolta per tal d'evitar qualsevol acusació de similitud amb el salut feixista. L'escut dels BS~~de~~C, amb un arc tensat i una fletxa, substituïa al de la GMM a causa també de la creu de Sant Jordi. Les circulars 6 i 7 establien les proves per passar els successius esglaons de la vida escolta. Convé resaltar que s'exigia "coneixer les etapes principals de la història de Catalunya".

Les circulars 8 i 9 estructuraven el moviment en general. Era abandonada la denominació de Follets pels petits, pròpia de la GMM, pel de Llobatons, dels BS~~de~~C. Prevalia l'estructuració en

agrupaments autònoms a una mateixa localitat en lloc de l'agrupament únic local a l'estil dels BS~~de~~C, i ,en lloc de la divisió per edats, s'adoptava la patrulla unitària ,pròpia de la GMM, si bé el nom del grup petit era patrulla i no colla, com entre els Minyons de Muntanya.El nom de la segona branca era Minyons Escoltes i el de la tercera, Guies Escoltes,denominacions totes dues molt unitàries. Però la institució es digué Minyons de Muntanya-BOY SCOUTS DE CATALUNYA,per aquest ordre i en majúscules la segona part.Aquesta denominació era poc unitària . Qualsevol associació composta de dues anteriors ,ha de buscar un tercer nom distint de les dues que es fussionen.Dos motius s'endevinen per a donar aquell nom a l'associació unificada de l'escoltisme.En primer lloc el desig d'acabar aconseguint que l'Oficina Internacional de Londres reconegués la Institució Catalana d'Escoltisme, que era el subtítol de l'associació.Un segon motiu per a mantenir la denominació anglesa de Boy Scouts, podia ser també una certa voluntat hegemònica dels antics BS~~de~~C dins l'associació unificada .

El 14 de febrer de 1937 tingué lloc l'assamblea general de constitució, que aprovà els estatuts i elegí la nova direcció.Correspongué el lloc de Cap escolta a Batista i Roca i el de Comissari nacional a Alexandre Pinyol.El ~~Com~~missari nacional podia suplir al ~~Cap~~ cap escolta quan aquest era absent.Tots dos designaren el comissariat escolta,compost pels comissaris de les branques de llobatons,minyons escoltes ,scouts marins i guies escoltes,juntament amb els comissaris de relacions internacionals i de formació de caps i el secretari d'escoltisme.El consell general ,que es reunia regularment,comprenia a més els comissaris de vegueria i el secretari general, el tresorer,l'intendent,el secretari d'estadística i el de propaganda,elegits els cinc

darrers pel l'assemblea general, formada per tots els caps d'agrupament i d'unitat. També formaven part del consell general el secretari d'antics escoltes i el d'amics dels escoltes o protectors. L'assemblea general estava formada pel consell general i pels caps dels agrupaments i els caps de les unitats de llobatons, de minyons escoltes i de guies escoltes. El consell general podia demanar el parer a un consell consultiu format per la junta dels antics escoltes i els antics membres del consell general.

En el primer consell general es guardà una paritat entre antics Boy Scouts de Catalunya i antics Minyons de Muntanya. Aquesta paritat fundacional, acordada quan les circumstàncies eren més favorables als BS~~de~~C, s'havia d'haver mantingut indefinidament - segons opinió dels antics Boy Sc~~o~~ts - en l'època de la reconstrucció de postguerra, quan el context semblava menys desfavorable als antics Minyons de Muntanya. L'alteració d'aquella norma no escrita seria considerada com a senyal d'ingratitude i deslleialtat per part dels antics BS~~de~~C i especialment per Alexandre Pinyol.

El consell general quedà constituït de la següent manera el febrer de 1937, sota la presidència del Cap escolta i l'autoritat executiva del Comissari nacional: comissari de llobatons, Llorenç Vila i Mercadé (GMM); comissari de minyons escoltes, Joan Munné i Camps (GMM); comissari de guies escoltes, Aureli Martí i Martín (BS~~de~~C); comissari d'escoltes marins, Antoni Torres (BS~~de~~C); comissari de formació de caps, Raimon Galí i Herrera (GMM), que delegà en Jaume Font (GMM); comissari de relacions internacionals, Cassimir Climent (BS~~de~~C); secretari d'escoltisme, Antoni Serra i García (GMM); secretari general, Alié (BS~~de~~C); secretari d'estadística, Pere M. Comes (GMM); intendència general, Antoni

Fujol i Charles (GMM);comissari de propaganda, Ricard Güell (BS~~de~~C);representant dels Antics Escoltes, Narcís Romaguera (BS~~de~~C);representant dels Amics dels Escoltes, Joan Carreras i Palet (GMM);comissari de la vegueria de Barcelona, Josep A. Abenza (BS~~de~~C);comissari de la vegueria de fora de Barcelona, Julià Capella (BS~~de~~C), i comissari de la vegueria de Manresa, Valentí Vallés (GMM).

Lluís Companys ,president d'honor de la Institució Catalana d'Escoltisme, va rebre al pati del torongers de la Generalitat al consell general de l'associació unificada i a una secció de minyons escoltes (11).

Per al President Companys i per als partits nacionalistes catalans ,que havien perdut poder en benefici dels anarcosindicalistes i dels marxistes del Partit Obrer d'Unificació **Marxista** i del Partit Socialista Unificat ,l'existència d'un escoltisme català , independent però proper als catalanistes republicans,oferia un seguit d'aventatges.En l'ordre interior suposava poder comptar amb la col.laboració d'un voluntariat civil molt jove i no partidista per a les tasques humanitàries cada vegada més nombroses que la guerra exigia.Aquest voluntariat ~~era~~ oferia un enllaç ideal amb els ajuts exteriors provinents d'institucions internacionals no partidàries.També constituïa un fre per a qualsevol intent de crear una organització infantil i juvenil única sota predomini marxista.En l'ordre exterior, poder presentar uns boy scouts homologables als anglesos i francesos, permetia donar alguna credibilitat a la tesi de que a Catalunya es mantenia la legalitat democràtica republicana i pluralista,tesi posada en dubte per gran part de l'opinió britànica, francesa i nordamericana davant la persecució religiosa i la col.lectivització d'empreses.

L'equilibri al consell general de M~~de~~M -BS~~de~~C no impedia que el predomini correspongués als antics BS~~de~~C. Eren els antics M~~de~~M els qui s'acollien als serveis concertats amb la Generalitat, que havien estat creats pels BS~~de~~C. L'escut, l'uniforme, la nomenclatura i el nom amb majúscules dins la denominació de la institució eren els dels BS~~de~~C. "El Cap Nacional, Batista i Roca - recorda amb satisfacció Alexandre Pinyol - , vestí per primera vegada l'uniforme complert, amb pantaló curt i barret", el dia de la presentació de l'escoltisme unificat al President de la Gen~~er~~alitat. Els antics BS~~de~~C tenien els càrrecs execut^{ti}us principals : comissari nacional, comissaris de les vegueries de Barcelona i de rodalies juntament amb el de la branca dels grans, els guies escoltes, mentre corresponien a homes procedents de la GMM les responsabilitats pedagògiques a les branques de llobatons i de minyons escoltes , la formació de caps i la intendència.

Després de l'intent frustrat de sotmetre l'escoltisme al Comissariat d'Educació Física i Esports, aquest trigà en estructurar-se definitivament catorze mesos: fins el 3 de gener de 1938. La manca de col.laboració dels dirigents escoltes en fou una de les causes i l'unificació des de les pròpies associacions una altra. Però el gener de 1938, quan la majoria dels caps adults de l'escoltisme unificat eren al front i en diverses missions lluny de Barcelona, el CEFE creà el Clan Escolta Monitor, que publicà la revista "Pàtria", de la qual sortiren dos números el gener i febrer de 1938. Rera el totem de "Ploma d'Aliga", Joan Nin escrivia a l'editorial del primer número de "Pàtria", quan la manca de caps era aclaparadora : "L'Escoltisme, que fins ara l'hem hagut de veure a casa nostra ple d'estrangerismes que hom no l'ha sabut llevar, o que s'ha convertit en una institució confessional, té ara davant seu un ample horitzó, ple de clares perspectives que

permeten que a Catalunya se'l copsi tal com és .La nostra Pàtria ,que sempre s'ha expressat com un poble liberal i antimilitarista,ha esguardat amb recel l'escoltisme ,doncs sempre l'hi ha estat presentat amb les característiques militars i no amb demostracions pràctiques del que és una Escola de civisme.Nosaltres creiem que l'escoltisme serà el braç principal del futur moviment de tota la infantesa i joventut de Catalunya,estem segurs de l'èxit ,si se'l forja apartat de les seves velles tares que porta de militarista,anticatalà,confessional ,i últimament arribista".

Així doncs,Joan Nin semblava proposar-se el perfeccionament de l'escoltisme des del poder amb una crítica de l'existent tant des del punt de vista de la seva tradició històrica com des de la situació present,que era titllada d' arribista.

Al segon i darrer número de "Pàtria" Joan Nin insistia en el mateix sentit : " Els que fa anys que practiquem l'escoltisme hem pogut constatar el resultat d'aquest en quantitats mínimes.Es per a nosaltres un dolor el veure que a Catalunya no ha trobat mai ressó. A Catalunya no hi ha hagut mai cap institució que aplegués tota la infantesa i joventut amb el fi de donar-les-hi una ensenyança que completés llur formació pedagògica ,que els convertís en homes aptes i conscients,que fes ciutadans ,o en conjunt, patriotes.Aixó ha estat degut ,unes vegades, a que s'ha mixtificat el sentit de l'escoltisme ,altres perquè els seus dirigents sols han cercat satisfer la pròpia egolatria ,i mai ha trobat un ajut oficial prou ferm per a poder portar a terme una obra com aquesta.Creiem que es arribada l'hora que es metoditzi l'escoltisme a Catalunya".

Dir tot aixó quan feia un any que les dues associacions escoltes s'havien unificat i quan els dos màxims responsables

prestaven servei a la Generalitat lluny de Catalunya, resultà alarmant per als MCM-BS de C. Però l'evolució de la guerra era catastròfica per a Catalunya i el Clan Monitor no anà gaire més enllà. També Joan Nin hagué d'incorporar-se als deures militars.

El perill d'una organització per "a tota la infantesa i tota la joventut de Catalunya" procedia sobre tot dels imitadors del model soviètic dels Peoners Rojos. La Joventut Socialista Unificada ratificà el 6 de setembre de 1936 l'acord d'anar a la constitució dels Peoners Rojos a Catalunya. Sis mesos després, el responsable de la Federació Nacional de Peoners, Alloza, va dir que comptaven amb vuit mil afiliats a la ciutat de Barcelona (12). La xifra devia ser propagandística i exagerada perquè no es coneix cap publicació infantil que servis d'element d'adoctrinament i una massa com aquesta l'hauria pogut mantenir (13).

Per a l'escoltisme aquesta organització infantil de partit constituïa una amenaça. Per als Peoners Rojos l'escoltisme, emparat per la Generalitat, impedia de moment anar a una organització única de tipus totalitari (14).

Els intents d'arribar a una organització única de la joventut també haurien pogut afectar la situació de l'escoltisme, però tampoc s'hi arribà. El PSUC volia aconseguir una federació única de la joventut on es dissolguessin les organitzacions juvenils preexistents. El desembre de 1936 no s'arribà més que a un Front de la Joventut del qual eren absents les Joventuts LLibertàries i les Joventuts Comunistes (POUM). Anarquistes i poumistes havien constituït un Front de la Joventut Revolucionària que va ser dissolt després dels fets de maig de 1937 amb la posterior persecució del POUM.

No fou fins després de la conquesta de Lleida pels nacionals que a mitjans d'abril de 1938 es signaren les bases de l'Aliança

de la Joventut Antifeixista de Catalunya, on entraren a més de la JSUC, la d'Estat Català, la d'Acció Catalana, la d'ERC, les Joventuts Lliberàries, les Sindicalistes, el Bloc Escolar Nacionalista, la Falç i Palestra, representada aquesta darrera per Ricard Zieró. Palestra assumí la secretaria d'esports dins el consell nacional d'aquesta Aliança de la Joventut Antifeixista de Catalunya (15). Els comunistes no renunciaren, però a l'objectiu final d'arribar a convertir aquesta aliança en una federació única i fussionada ni tampoc renunciaren a imposar el discurs antitrotskista, frontpopulista i governamentalista, que atorgava un protagonisme evident als comunistes en el procés unificador.

Pel que fa al guiatge, tot i ser molt més reduït que l'escoltisme, no arribà a assolir l'unificació. L'agrupament Congesta, que havia portat vida separada, en ser foragitat del col·legi de les carmelites de Gràcia, va acceptar inicialment entrar a la Germanor de Noies Guies i utilitzar el local de la Germanor al carrer Rivadeneira, al costat de la plaça Catalunya. A proposta de Batista i Roca i presidit per ell mateix, es constituí el primer consell general de la GNG, compost per membres dels tres agrupaments existents: Joan Maragall, Canigó i Congesta. Però un any després les noies de la Congesta es donaren de baixa de la GNG, sense que entre aquesta i les Girl Scouts hagués estat possible posar-se en contacte per a negociar l'unificació, en paral·lel amb les respectives associacions masculines.

Les noies de la GNG prestaren servei a les residències d'infants refugiats del carrer Ganduxer i de Sant Felip Neri i a la Molina amb la col·laboració dels Boy Scouts Belgues. Estigueren exiliades uns anys després de la guerra Monserrat i Concepció Jaques i les germanes Miró.

6.4. ELS SERVEIS PRESTATS PER L'ESCOLTISME DURANT LA GUERRA.

En els primers mesos de la guerra civil els escoltes catalans en edat militar tingueren diverses opcions. Els que volien anar a lluitar al front podien entrar a l'escola d'oficials o a les milícies pirenenques. Totes dues eren creacions dels nacionalistes catalans radicals que volien contrapesar el predomini polític-militar anarquista. Al principi de la guerra, quan cada organització creava les seves pròpies milícies, Benet i Caparà, que era oficial de complement, i els del Club Català aconseguiren que el Comité Central de Milícies Antifeixistes aprovés el 28 d'agost de 1936 la creació d'una unitat de muntanya per a actuar en el desguarnit Alt Aragó, comptant a més amb un sector marítim a Figueres i un centre d'instrucció a la Molina. Foren les milícies pirenenques. Es formava al mateix temps la columna nacionalista Macià-Companys que lluitaria a la part meridional del front d'Aragó.

Alhora s'obria l'escola d'oficials, amb el mateix signe. Estava radicada a l'edifici del col·legi dels escolapis ^{de Sarrià} ~~a la cantonada dels carrers Balmes-Travessera de Gràcia~~. En els primers moments entraren a les milícies pirenenques uns 1.500 voluntaris, que procedien de la Unió Excursionista de Catalunya, del Centre Excursionista de Catalunya, dels Amics del Sol i dels Boy Scouts (16). També s'hi afeixiren gent de Palestra i dels Minyons de Muntanya (17).

El març els anarquistes, que dominaven Puigcerdà, agafaren presoners als esquiadors del regiment pireneic de la Molina i els enviaren desarmats a Barcelona. Retingueren els oficials - entre els quals Andreu Xandri, del Club Català i del BEN-, però finalment foren també despatxats. La companyia d'esquiadors romangué a Barcelona i protegí el palau de la Generalitat durant les lluites dels primers dies de maig de 1937, tenint dos morts entre

els seus homes. Després les milícies ~~propiament~~ ^{milicies} van perdre la seva autonomia i foren integrades a l'exercit de la República, protagonitzant la resistència durant la retirada a la borsa de Bielsa.

Entre els que ingressaren a l'escola d'oficials estigué Raimon Galí, convertit en capità d'artilleria al front d'Aragó. Per aquesta causa hagué de nomenar Jaume Font, que procedia de l'agrupament Monturiol, de Blaquerna, per a substituir-lo al càrrec de comissari de formació de caps (18). Raimon Galí s'exiliaria en acabar la guerra. A Mèxic, amb Joan Sales i d'altres publicà una revista, "Quaderns de l'Exili", on es sotmeté a crítica el passat ^{polític} recent de Catalunya des d'una perspectiva nacionalista radical (19). Raimon Galí tornaria a Catalunya el 1948.

En el transcurs de la guerra Jaume Font, per motius de salut, fou destinat a serveis auxiliars com a telefonista de l'exercit republicà. Passaria la frontera en la retirada el 1939 però tornaria molt aviat a Barcelona i passaria amb èxit la depuració. Cassimir Climent, primer comissari de relacions internacionals, fou tinent de la República, s'exilià a França en acabar la guerra a Espanya i entrà després al maquis, sent internat a un camp de concentració alemany. Antoni Serra fou nomenat comissari polític al front de la zona centre d'Espanya. També s'exilià a França, va ser internat després a Alemanya i no tornà a Barcelona fins el 1943. Al ^{la batalla de l'Ebre} ~~front d'Aragó~~ morí de forma molt tràgica el creador de l'escoltisme al Bages i Bergadà, Valentí Vallès.

Segons el testimoni d'Alexandre Pinyol, l'any 1936 140 escoltes prestaven servei als diversos departaments de la Generalitat. Sols al Consell de Sanitat de Guerra eren 70. S'encomanà als escoltes bàsicament quatre serveis: el de

recollida i tramesa de llibres al front i als hospitals, servei que després de maig de 1937 passà a ser assumit pel Departament de Cultura i el servei de bibliotecàries; la recollida i tramesa de paquets al front ; el servei com auxiliars sanitaris, i el de recepció de refugiats. El servei de tramesa de paquets al front comptà amb tres centres de distribució a Flix, Serinyena i Bujaraloz. Tres rovers scouts feien el repartiment per les unitats del front (20). Quan es creà la Llar del Soldat Català a Madrid, s'arribaren a distribuir uns 30.000 paquets enviats pels familiars entre els soldats de Catalunya, destinats a aquell front estabilitzat. El servei d'evacuats i refugiats fou un altre dels que ocuparen escoltes , i sobre tot, noies guies. Trobar i preparar allotjament, escola , menjar i roba per a l'allau de refugiats que arribaven a Catalunya a mida que la República anava perdent terreny, fou una tasca ingent. Els refugiats, infants i ancians la majoria, eren ja oficialment 232.000 el març de 1937 - 90.000 procedien de Madrid -, però la xifra real era notablement superior (21). Els refugiats arribaven a la xifra 850.000 a finals de 1937 i eren un milió la tardor de 1938. Es crearen diverses colònies per als infants refugiats i els escoltes i noies guies organitzaven sortides i animacions per a ells.

Entre els dirigents de l'escoltisme que ocuparen llocs de responsabilitat civil, podem citar la cap de les Girl Scouts , Carmen Pastor de Esquiroz, que durant la guerra treballà per al Socors Roig Internacional a Barcelona. Carreras i Palet fou director general de comerç exterior de la Genralitat . Tot dos s'exiliaren en acabar la guerra. Pere Gabarró dirigí l'hospital militar de Pina al front d'Aragó. Exiliat a Anglaterra fins el 1947, dotze anys després seria el primer president de l'Associació Catalana d'Escoltisme el 1959.

Quan ^{aquells} ~~els~~ escoltes que no volien lluitar amb les armes, veien aproximar-se la crida de la seva lleva, amb l'ajut dels dirigents de l'escoltisme procuraven ingressar voluntaris a hospitals del front com a camillers o auxiliars sanitaris, i així prestaren ~~servi~~ ^{servi} a Flix, Saviñánigo, Barbastre, Casp i Granyerà bon nombre d'escoltes.

El 28 de maig de 1937 s'anuncià que el Departament de Propaganda de la Generalitat anava a inaugurar a Madrid la Llar del Combatent Català, com ja la tenien els valencians. La tasca havia estat començada pels escoltes catalans enviats a la zona centre com Abenza, Capella, Peralta i Crespo, que havien organitzat per als 30.000 soldats catalans destinats al front central d'Espanya, el mateix servei de llibres i paquets que abans els escoltes havien creat per al front d'Aragó, a la vegada que es feien càrrec del servei de comunicació amb els refugiats de guerra enviats a Catalunya. El general Miaja, cap de la zona centre i membre del consell dels Exploradors d'Espanya, els donà facilitats i mitjans.

Quan la Generalitat decidí crear una delegació seva a Madrid, el comissari de Propaganda, Jaume Miravittles, hi envià Batista i Roca, amb Alexandre Pinyol de segon (22). Batista restà poc temps al càrrec perquè fou destinat a Londres, on arribà l'abril de 1938 com a delegat ^{oficial} ~~oficials~~ del President Companys, per a presentar un memoràndum conjuntament amb el delegat del govern basc. El memoràndum proposava una mediació franco-britànica que imposés a Espanya un armistici, seguit d'un referèndum per a decidir el futur polític, tot garantint l'autonomia catalana i basca. Era massa tard i els governs de Londres i París no estaven en condicions ni amb l'ànim de forçar a Hitler, Mussolini i Franco a renunciar a una victòria total a la Península (23).

Per a substituir Batista i Roca a la delegació de la Generalitat a Madrid fou designat Lluís Civil, un català resident a Madrid, federalista i amic de Companys. Eren escoltes gairebé tots els col·laboradors de la delegació de la Generalitat. Pañella (M~~de~~M) actuava com a adjunt, Crespo com a secretari, Alexandre Pinyol com a administrador, Camprubí (BS~~de~~C) seguí encarregant-se de les biblioteques al front, amb Arnedo (M~~de~~M) com adjunt i del parc mòbil - tres camions i un turisme - s'encarregava Antoni Mestres, cap de BS~~de~~C a Terrassa, on havia estat cap del parc mòbil de l'ajuntament de la ciutat. El 7 de gener de 1939 Jaume Miravittles designà administrador de les delegacions de la Generalitat a Madrid i a València a Alexandre Pinyol, a qui correspongué l'amarga missió de lliurar les claus de l'estatge al seu propietari, el marquès de las Torres, el 28 de març de 1939, després d'haver col·locat els escoltes de la delegació a domicilis d'estrangers. Detingut i enviat a Barcelona, formà amb altres detingut escoltes al palau de Missions de Montjuïc un clan de presoners. Davant el consell de guerra sumaríssim el 3 de desembre de 1940, el fiscal demanà contra Pinyol la pena de trenta anys de presó i entre les càrrecs figurava haver estat "comisario y cabeza visible de la organización masónico-separatista Boy Scouts e iba vestido con uniforme extraño". Tot i els avals de persones d'ordre a qui Pinyol havia protegit durant la guerra i haver reconegut el fiscal que no havia comès actes de violència, fou condemnat a dotze anys de reclusió el 23 de gener de 1941. *Malgrat* ~~haver estat absolt del càrrec de pertanyer a la maçoneria, la falsa acusació pesaria sobre ell molts anys després.~~ Pinyol estigué detingut dotze mesos i prestà servei en llibertat condicional a capitania general de Barcelona. *Fou* ~~Fou~~ amnistiat el 1947.

Acabada la guerra l'escoltisme català era fora de la llei i els seus dirigents eren dispersats a l'exili i a l'interior.

1. Informe quan la represa de postguerra, escrit per J. A. Abenza, comissari de la vegeia de Barcelona en temps de l'unificació.
2. Marc Aureli Vila : Uns dies de mossèn Batlle, "Avui", 28 de novembre de 1980. Marc Aureli Vila explicà als que tenien detingut a Antoni Batlle que la bandera amb la creu de Sant Jordi era la de la Generalitat d'altres temps i a tot el món la tenien per pròpia els boy scouts. També hagué d'aclarir que era la salutació escolta internacional - i no cap de feixista - la que practicaven el mossèn i els seus nois en la foto on apareixien amb la mà en alt.
3. Lluís Carreras, ob. cit., p. 80 i 269.
4. Carles Cardó : Les dues tradicions. Història espiritual de les Espanyes, Claret, Barcelona, 1977, p. 173 i p. 197-198.
5. A. Serra, ob. cit., p. 60.
6. Pere Tarrés Claret : Actuación de los seminaristas durante la persecución, dins Un seminario martir. Notas biográficas e históricas del Seminario Conciliar de Barcelona durante el período rojo, Seminario Conciliar de Barcelona, 1940, p. 105 -124. A la plana 123 hi ha una foto dels seminaristes en una excursió a Aiguafreda amb l'uniforme boy scout reglamentari : pantaló curt i capell d'ala ample. De Pere Tarrés, vicepresident del consell federal de la FJCC, metge al front el 1938 i seminarista el 1939, tenim : Jordi Pijoan : Dr. Tarrés, metge, feixista i sacerdot, Claret, Barcelona, 1982, i Pere Tarrés : Diari de guerra (1938-1939). Introducció de Romuald Díaz i Carbonell, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1973.
7. Hilari Ragué, ob. cit., p. 393-394.
8. Hilari Ragué, ob. cit. p. 391 -394. I testimoni d'Antoni Serra a la conversa sostinguda amb ell l'abril de 1989.
9. El 21 d'octubre els Exploradors de Saragossa que estaven en edat llunyana al servei militar, foren autoritzats a passar la frontera francesa i estigueren esperant a Lurdes fins el 20 d'abril de 1937, data en que entraren a la Lona espanyola dels nacionals. Els 21 que havien hagut de quedar-se a Barcelona, foren també finalment autoritzats a embarcar-se el 3 de juny de 1937 i foren objecte de "canje" al pont d'Irun amb una companyia d'opereta, segons el butlletí del Buró Internacional dels Boy Scouts de juliol de 1937, p. 720.
10. Testimoni d'Alexandre Pinyol als seus records inèdits.
11. A. Serra diu que va ser un dels primers actes del consell general de ~~M~~ M-BSOC. No s'ha trobat abans dels fets de maig de 1937 cap referència ni a "La Publicitat", el diari que més informació havia donat de l'escoltisme, ni a "La Vanguardia".
12. Ramon Casterás : La Juventud Socialista Unificada de Cataluña ante la guerra y la revolución (1936- 1939), Hogar del Libro, Barcelona, 1982, p. 150.
13. Existí una Federación de Pioneros Comunistas, promoguda pel POUM. Aquesta federació publicà una revista infantil, "Pionero Rojo", amb el format tradicional del TBO. Van apareixer entre abril i maig de 1937 set números i un almanac. Els articles eren toscament ~~ona~~ propagandístics, utilitzava únicament el castellà però

les referències eren barcelonines .La major part de les historietes i entreteniments eren de tipus clàssic amb historietes de guerra que feien l'apologia no sols del bàndol republicà sinó del FOUM.Però no hi ha cap dada que faci referència a organització ni a actes dels Peoners .La portada de l'almanac presenta uns nens jugant a afusellar un altre que porta al coll un cartell que diu "por fascista" i presenta senyals d'haver estat apallisat.El llibre de Maria Campillo i Esther Centelles , La premsa a Barcelona,1936 - 1939,Centre d'Estudis d'Història Contemporània, Barcelona,1979, ressenya aquesta publicació i "Patria", però no dona cap informació sobre cap revista dels Peoners Rojos del PSUC i la JSUC,ni s'en troba cap a l'Arxiu Municipal d'Història a Barcelona.

14. A.Serra, ob.cit., p.66,diu : "Cal fer front a les temptatives d'estatificació de la part del Comissariat d'Esports i d'absorció per part dels "Peoners" ".

15. Ramón Casterás,ob. cit. , p. 305-306.

16. F. Ferrerons i A. Gascón : Les milícies pirenenques,nacionalisme armat,"L'Avenç",núm. 91 (1986),p. 20 - 25.

17. Esteve Albert i Corp :Quatre boigs de Mataró (combat per Catalunya,1930 - 1937),Caixa d'Estalvis Laietana-Rafael Dalmau,Barcelona, 1979, p.138.Esteve diu que gràcies al domini del refugi de la Vall Farrera abans del maig de 1937,pogueren passar gent per la frontera i que els diners axí aconseguits subvencionaren el "Diari de Barcelona",portaveu d'Estat Català.

18.Raimon Galí al seu llibre L'Exercit de Catalunya,Barcelonesa d'Edicions,1991,p. 235 -236,fa una única referència a la història de l'escoltisme en aquesta època.De permís a Barcelona,saludà al consell general i a Pinyol i parlà amb aquest.Segons Raimon Galí les dues associacions escoltes havien estat "unificades per la Generalitat"."A casa parlarem de l'escoltisme i de la solidesa d'en Jaume Font,del seu cap organitzat que li permetia dominar una situació tan difícil i dubtosa com l'aliança amb alguns Boy Scouts de Catalunya que s'havien escapat de les mans d'en Benet i Caparà i eren manipulats políticament per en Pinyol.El més important és que a través de l'escoltisme mantenim uns pibots d'educació cívica i militar que feia prou falta".

19. El 1982 Quaderns de l'Exili,van ser editats en forma de llibre , en facsimil,per Estudis Nacionalistes amb pròleg de Joan Sales.Els homes de "Quaderns de l'Exili" volien organitzar un cos d'exercit català que participés en la segona guerra amb els aliats.No comptaren amb el suport de Carles Pi Sunyer ,que presidia el Consell Nacional de Catalunya a Londres, tot i que el secretari d'aquest organisme, que volia jugar un paper similar als dels governs a l'exili dels països ocupats pels alemanys.

20. La premsa barcelonina informava de les activitats escoltes en aquest camp.Així "La Vanguardia" del dia 11 de maig de 1937 a la plana 3 ,deia en una nota titulada Actividades de los Minyons de Muntanya -Boy Scouts de Catalunya : "Sin desatender los servicios oficiales que venía prestando esta laboriosa Institución desde los primeros días de los sucesos de julio,estos últimos días se han dedicado a recoger ropa destinada a los hospitales de nuestra capital .Los "Escoltes" de las otras poblaciones de Cataluña secundan la labor de sus hermanos de Barcelona. y todo el material recogido es puesto a disposición del "Consell de Sanitat".Las "Noies Guies" trabajan también en todas las actividades de sus hermanos "escoltas",especialmente en la clasificación de ropa destinada a los hospitales".Les parades escoltes a la plaça Catalunya i a la plaça Palau eren els llocs de recollida i

representaven un element de propaganda de la institució davant la societat.

21. "La Publicitat" 2 de març de 1937.

22. Al mitin amb motiu de l'exposició 16 mesos de guerra, el novembre de 1937, Batista i Roca defensà el paper destacat de Catalunya en la guerra contra les crítiques anticatalanistes dins la zona republicana. Batista i Roca aportà les dades següents : l'hivern de 1937 hi havia 200.000 catalans al front, dels quals uns 70.000 a altres fronts que el d'Aragó. A Catalunya hi havia 283 fàbriques de material de guerra, objectiu dels bombardeigs enemics i Catalunya havia enviat com a donatiu 500 camions amb menjar a Madrid, per un valor entre 15 i 20 milions de pessetes. A més vivien a Catalunya 850.000 refugiats. Dec aquesta informació a Josep Sort i Jané, que ha treballat a l'arxiu del Foreign Office.

23. Lluís Crusellas : Franco no va voler la pau. Gestions de Batista i Roca a Londres, "Serra d'Or" núm. 232 (1979) p. 15 - 17. Entre el març del 1981 i el febrer de 1982 Crusellas amplià aquesta informació a "Presència" (Girona). Es especialment interessant l'article del número 547 d'aquesta revista.

7. LA REPRESA DE L'ESCOLTISME SOTA EL PRIMER FRANQUISME.

7.1. EL MONOPOLI DE LA FORMACIÓ DELS ADOLESCENTS PEL FRENTE DE JUVENTUDES.

El 6 de desembre de 1940 una llei instituïa el Frente de Juventudes ,com una secció de Falange Española Tradicionalista y de las JONS,el partit únic,i se li concedia l'exclusiva de la formació política i física de la població entre els onze i els divuit anys ,fins a l'entrada a l'exèrcit , per tal d'endocrinar-la dins els principis del nacionalsindicalisme.Els afiliats seguien quatre etapes :pelayos (7 -10 anys) flechas (11- 14 anys),cadetes (15 -17 anys) i guías (18-21 anys). Els homes rebrien formació premilitar i les dones iniciació a les tasques de la llar.Tota la població entre aquestes edades quedava teòricament sota el control del Frente de Juventudes,però naturalment només alguns d'aquests afiliats en el futur passarien a ser militants de Falange quan arribessin a l'edat adulta.

Aquesta llei juntament amb el decret del 5 d'abril de 1938,que abolia la Generalitat de Catalunya,suposava colocar fora de la legalitat vigent l'escoltisme català i determinava la suspensió d'activitats de l'antiga associació Exploradores de España,que havia estat reconeguda per la Monarquia i per l'organització internacional de l'escoltisme.

Però entre l'escoltisme català i l'escoltisme espanyol hagué un actitud diferent davant la legislació franquista.L'escoltisme català ,tant aviat com pogué, després de la segona guerra mundial ,intentaria reorganitzar-se amb un sentit de continuïtat amb l'antic escoltisme unificat el 1937,sense esperar cap reconeixement oficial i desafiant l'hostilitat del règim.Mentre els dirigents màxims d'Exploradores de España van intentar abans de la llei del 6 de desembre de 1940,acomodar-se a la legalitat franquista

,suplicaren l'autorització oficial,prometeren docilitat incondicional, i quan s'els hi refusà el que demanaven,acceptaren amb resignació la desaparició de la institució a la qual representaven (1).Des de Londres el coronel Wilson ,cap del Buró Internacional ,acceptà la desaparició de l'organització a Espanya i aconsellà passiva ~~ress~~ignació als pocs Exploradors espanyols que quedaven (2).

A Catalunya com a la resta de l'Espanya franquista el Frente de Juventudes oferí, gairebé en solitari gràcies ^{al} monopoli oficial,uns serveis que no s'han de minusvalorar ja que en una època de racionament, restriccions d'electricitat,baix nivell de vida ,depressió econòmica i repressió general,representaven gairebé l'únic mitjà per als infants i adolescents de les classes populars de fer unes vacances al camp, practicar l'acampada i l'esport a l'aire lliure i coneixer altres llocs fora del lloc on residien. El 1942 l'oferta de places de campaments per a flechas i cadetes era de 10.000 a la província de Barcelona,de 600 a la de Girona, 450 a la de Lleida i 6000 a la de Tarragona (3). La delegació provincial barcelonina del Frente de Juventudes va enviar entre 1939 i 1960 uns 59.117 infants i nois als seus camps d'estiu i dedicà a aquest servei el 63 % del seu pressupost (4).La xifra de nens enviats a les colònies escolars de vacances per l'Ajuntament de Barcelona durant un període de duració similar - de 1912 a 1931 - fou de 24.590 , si bé la població era menor.La comparació permet calibrar l'abast d'un servei que el Frente de Juventudes oferí amb una finalitat adoctrinadora de signe invers al de les colònies escolars però amb una certa continuïtat material amb l'anterior.

Altra qüestió molt distinta és la de si s'aconseguí l'èxit polític que s'esperava, és a dir si els nois afiliats passaren

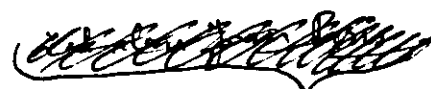
després a inscriure's a la Falange quan arribaren a l'edat prevista. Els resultats foren decebedors pels jerarques del partit únic. Immediatament després de la segona guerra mundial, quan el falangisme era encara poderós, només un 11 % dels guias a la província de Barcelona passaven a la Falange; a la de Tarragona arribava la proporció al 13'9 %, a la de Girona era molt superior - un 75 % - , però cal tenir en compte que la baixa s'havia produït abans perquè els guias només eren 56 a la província i representaven únicament un 9'3 % del total d'afiliats, mentre a Barcelona i Tarragona equivalien a la quarta part del total provincial. De Lleida no es donaven dades , com tampoc de Madrid, potser perquè eren impresentables. El total d'afiliats a Catalunya al Frente de Juventudes era de 12.574 , xifra que equivalia al 3'5 % del total de nois compresos entre les edats de 7 a 21 anys l'any 1947. Dels 2.680 guias censats a Catalunya , passaren a la Falange 361 en aquella època ⁽⁵⁾. Tot i la protecció oficial, el partit únic no aconseguia la seva reproducció i això es feu evident sobre tot en el transcurs dels anys cinquanta. L'únic estudi sobre l'evolució de l'afiliació a la Falange , el referent a la ciutat de Girona, indica que d'un total 840 afiliats, entre 1939 i 1950 ingressaren a la FET y de las JONS el 61'4 %, entre 1951 i 1960 un 23'8 % i de 1961 a 1969 només el 9'8 %, amb una aturada gairebé total dels ingressos a partir de 1966 ⁽⁶⁾.

La societat catalana era incapaç de desempellagar-se del franquisme, i seguí atemorida molts anys pel trauma de la guerra civil, mantingut per la propaganda franquista, però no es deixà enquadrar ni mobilitzar políticament pel partit únic. La dictadura, d'altra banda s'acontentà amb la despolitització generalitzada i la desmobilització, que , després de la davallada del falangisme, li permeteren sobreviure , ajudada per l'enlluernament del

desenvolupament econòmic excepcional dels anys seixanta, després de tanta pobresa patida anteriorment. Quan el 1961 les Falanges Juveniles de Franco es convertiren en Organización Juvenil Española, eliminant les referències més feixistes de l'antic Frente de Juventudes, l'Estat renuncià al monopoli de l'associacionisme juvenil però la Delegación nacional de Juventudes seguiria inspeccionant i controlant les associacions i el franquisme continuaria dificultant tot el que podria la vida de l'escoltisme català, si bé la situació era molt distinta a la dels anys cinquanta en que els falangistes irrompien als campaments generals escoltes i les activitats generals eren perseguides.

7.2. LA RECONSTRUCCIÓ DE L'ESCOLTISME UNIFICAT I LA RECONCILIACIÓ NACIONAL CATALANA.

Antoni Batlle, després d'haver viscut a Zurich a casa d'uns parents i en contacte amb els germans Cirera, que s'impregnaren de les idees de Scouts de France, va passar la frontera el 1938, vivint a Deva, a una Euskadi ocupada per l'exèrcit de Franco. Portava de Suïssa un augment dels seus coneixements de mestre de música i la flauta de bec que ell va introduir a la pedagogia catalana, juntament amb moltes cançons centroeuropees que ell traduiria al català, convertint-les en part del cançoner escolta. La policia el vigilava (7). Batlle arribà malant a Barcelona a casa del seu germà al carrer Llúria, tocant al carrer Corts Catalanes, que ara es deia Avenida de José Antonio Primo de Rivera. Quan la majoria de la clerecia i dels militans catòlics catalans donaven per liquidada la tradició catalanista del catolicisme català i es rendien al nacionalcatolicisme espanyolista, Antoni Batlle, sense poder comptar amb cap suport de la jerarquia eclesiàtica que depenia del franquisme, decidí reprendre el camí interromput, partint de quelcom ben humil en aparença: "portar els nois al camp".

Josep M. i Xavier Cirera el 1940 referen la colla Rens amb antics minyons del Mare de Déu de Montserrat, que aleshores tenien ja l'edat dels guies, i crearen el primer cau escolta de postguerra a casa seva al carrer Septimània, tocant la plaça Lesseps. Les primeres promeses escoltes de postguerra tingueren lloc a les Minimes d'Horta per obra dels germans Cirera. Batlle demanà a aquells joves, que seguien les pautes exigents de la Ruta de Scouts de France, que l'ajudessin a organitzar una secció, a l'escolania que novament estava creant. El 27 d'abril de 1941 uns falangistes assaltaren i saquejaren el pis del carrer de Septimània.

Aleshores Antoni Batlle trobà un lloc al col·legi de Santa Florentina a l'antiga torre dels Muntada al carrer Calaf cantonada amb el carrer Muntaner, a Sant Gervasi. Li cediren com a local l'antiga casa del xòfer i a canvi ell ensenyava el catecisme a l'escola i deia missa. Donà a l'agrupament escolta la forma d'una coral i el paper d'una catequesi, el Catecisme de Sant Magí, formalment depenent de la parròquia de la Bonanova. Així tenia cobertura legal i si algú li preguntava quins eren, responia que eren el Catecisme de Sant Magí i que anaven a cantar misses pels pobles, cosa que efectivament feien. Antoni Batlle reproduïa, per tant, molt perfeccionada, la fórmula que feia anys havia iniciat a Jesús de Gràcia, abans d'incorporar-se a la GMM.

El 1949 pogué vincular el seu agrupament novament a la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat, allotjada ara al Casal de Montserrat al carrer dels Arcs. El fidel Llorenç Satorres tornava a ser el cap de l'agrupament. Però la colla Rens, que l'havia ajudat inicialment, s'havia organitzat com a clan autònom, decantant-se cap a un escoltisme més excursionista per a joves en lloc estar consagrats gairebé en exclusiva als petits, com els

hi exigia Antoni Batlle. El clan Joan París prengué el relleu de la colla Rens dins l'agrupament d'Antoni Batlle.

A finals dels anys quaranta Lluís Carreras succeí a Josep M. Llovera com a consiliari de la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat i aplegà un grup de joves universitaris, entre els quals Jordi Pujol i Joan Reventós, al grup Torras i Bages, dedicat a la formació cívica amb un fort component religiós i catalanista. El grup es reunia al local de la Lliga, però no formava part d'aquesta ni tots els seus components estaven afiliats a ella (8).

Quan la segona guerra mundial era a la seva fase final altres nuclis a Barcelona tornaren a practicar l'escoltisme i, lluny de la gran ciutat, a la vall del Ter un jove capellà, Josep Rovira Tenas, que havia conegut l'escoltisme a l'exili, agrupà el 1943 els nois de la Colònia de la La Farga de Bebié en patrulles, i, subvencionat per la empresa Bebié, arribà a fer un campament prop de Vidrà (9). El 1945, amb ajuda d'un antic escolta de Barcelona, Miquel Arnau, fundà la Secció Escolta Castell de Milany, que el 1947 es convertiria en Agrupament Nostra Senyora de Rocaprevera, amb nuclis a La Farga, Torelló i Ripoll, ajudats pel clan Joan París, de l'Agrupament Mare de Déu de Montserrat i per Antoni Batlle. Es tractava d'una ~~ex~~periència escolta en un mitjà netament obrer, socialment distint del nucli de la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat, amb predomini de classe mitjana.

Les converses entre antics membres del Consell general de MM-BS de C s'iniciaren el 1943. Antoni Serra i Motserrat Jaques anaren a trobar Antoni Batlle i li demanaren que s'incorporés a l'organisme coordinador que s'anava a formar. Antoni Batlle va acceptar amb la condició de que no es possessin limitacions a la confessionalitat del seu nucli i dels que anessin apareixent amb

el mateix signe.El 29 d'abril de 1945 tingué loc la primera reunió del Consell general presidida pel comissari nacional Alexandre Pinyol, sortit de la presó.Assistiren Narcís Romaguera - Antics Escoltes -, Josep M. Abenza - comissari de la vegueria de Barcelona -,Jaume Font - en substitució de Raimon Galí a la comissaria de formació de caps -,Antoni Fujol -intendència-,Joaquim Alfons Esteban -tresorer -,Julià Capella -comissari de la vegueria de les rodalies de Barcelona -,Aureli Martí -comissari de guies escoltes -, Antoni Serra -secretari d'escoltisme - i Antoni Batlle com a membre dirigent i consiliari coordinador dels agrupaments de les entitats catòliques,igual que abans de la guerra.JA Empe la guerra acabada amb la victòria aliada.S'excusaren Joan Munné i Llorenç Vila.El 30 d'abril a Berlín es suicidava Hitler i el 4 de maig capitulava incondicionalment Alemanya.

Jaume Font posà en marxa la Secció Sant Jordi de caps de secció i caps de patrulla i es començà a demanar a antics escoltes que acceptessin fer de caps alhora que s'establia comunicació, difícil i intermitent, amb el Cap nacional,Batista i Roca, que vivia a Londres (10).

Mentre J. M. Cirera refusava col.laborar com ajudant de la Secció Sant Jordi de formació de caps "adduint causes d'economia familiar",segons les actes del comissariat escolta de 9 de setembre de 1945,Antoni Batlle acceptà vincular-se a l'Institució Catalana d'Escoltisme, tot i que no havia tingut part a la unificació i organització d'aquesta (11).No obstant, la col.laboració no estava exenta de reticències i recels tant per part d'Antoni Batlle com del comissari Alexandre Pinyol. Però Pinyol i la resta del comissariat general proposaren el 14 de gener de 1946 aixoplugar l'escoltisme sota la capa de l'Acció Catòlica.Antoni Batlle respongué que era més factible la fórmula

(infravalor)

145
hs

* Els joves que seguien mossèn Batlle acceptaren col.laborar en la represa de l'escoltisme unificat, concretament en la formació de caps per mitjà de la Secció Sant Jordi, formada pels caps de secció amb els seus caps de patrulla, participant-hi conjuntament com si fossin ~~una~~ patrulles. Però els de la colla Francesc Soliguer, segons Jordi Bonet, un dels seus membres i cap de secció, no quedaren satisfets. "En realitat - ha escrit Jordi Bonet a la Miscel.lània d'homenatge a mossèn Batlle - l'entrenament escolta de l'Agrupament Mare de Déu de Montserrat, era superior i el progrés i aprenentatge que podia adquirir-se era reduït. No és estrany que tinguéssim la sensació de perdre el temps i que els comentaris amb els companys de la colla Soliguer convidessin a deixar-ho correr. Altrament no resultava atraient el lideratge d'uns caps que conseravem nou-vinguts, malgrat que la seva vinculació a l'escoltisme fos anterior". Hi havia per tant, un rebutg de lideratge. Vers 1946 la secció del Mare de Déu de Montserrat ajudà amb uns campaments a la Farga de Bebié a l'engegada de l'escoltisme a Ausona. I és que aquí el seu lideratge no era discutit. El sentiment de superioritat dels escolts

del Mare de Déu de Montserrat era motivat pel mateix Antoni Batlle.

que ell utilitzava : el seu escoltisme era una activitat del Catecisme de Sant Magí. S'acordà que tots els agrupaments diguessin, si calia, que eran del Catecisme de Sant Magí, fórmula ingènua que no podia parar els cops.] * ' 1

Tot i la voluntat legalista de continuïtat fidelíssima respecte a l'antic Consell general de MCM-BSMC de l'època de la guerra civil, no era possible mantenir-lo intacte. Aureli Martí va haver de dimitir per l'oposició d'un important nucli de guies i al front del comissariat de la branca dels guies escoltes fou nomenat Antoni Nicolau, també provinent dels BSMC. La renúncia de Joan Munné al comissariat de la branca dels minyons escoltes, obligà a designar a Joaquín Vidal i Guitart.

L'onze de setembre de 1946 i novament l'any següent el mateix dia, Batista i Roca adreçà als escoltes de Catalunya dos missatges. El 1946 deia : "Més enllà dels rengles escoltes tenim l'enorme empresa ,no sols d'alliberar, sino de refer Catalunya. Sols ho assolirem buscant uns ideals superiors a les divisions i enfortint l'esperit de solidaritat nacional entre les classes i tots els homes del nostre poble... Ha de ser la tasca i la glòria de la nostra generació impulsar la Segona Renaixença nacional". En el missatge de 1947 deia : "Guiem el nostre poble amb seny ,unim-lo i donem-li un ideal per evitar la seva desintegració".

L'escoltisme havia de ser un exemple de reconciliació nacional després de la guerra fratricida. En una obra educativa nacional *com aquella* havien de tornar a col.laborar com abans de 1936, catòlics i no catòlics, nacionalistes radicals i regionalistes, els que havien lluitat amb la República i els que havien hagut de fugir del país. Per mitjà d'aquesta obra educativa el record de la guerra havia de ser superat per tal que Catalunya recuperés les seves llibertats. Però el terme Catalunya en aquell moment tenia una

forta càrrega política que espantava molta gent. Antoni Batlle volia emprar el terme Pàtria en lloc de Catalunya; calia evitar "fer política". El canonge Cardó, des de l'exili, demanava que s'evités el terme catalanisme. En una opció clarament contrària al separatisme, considerava que era contraproduent en aquelles circumstàncies proclamar la nacionalitat, perquè el que calia era "fer-la o millor refer-la" (12). Em aquest context es comprèn que Pinyol reduís al màxim la difusió dels dos missatges de Batista i Roca de 1946 i 1947 i que es llimessin les paraules més comprometedores políticament i ideològica.

La represa de l'escoltisme català coincidia amb les esperances de que la victòria aliada comportaria la caiguda de Franco, amb la negativa de la ONU el 1946 a permetre l'ingrés d'Espanya, amb la retirada d'ambaixadors, amb l'aïllament del règim franquista i l'aparició dels maquis. Però la guerra freda entre els dos blocs aviat convertí Franco en un aliat potencial i poc exigent dels Estats Units, alhora que les divisions de l'oposició, heretades de la guerra civil, i la manca d'una renovació de plantejaments i d'estratègies, esvairen els somnis de canvi. L'oposició antifranquista estava el 1950 més afeblida i fragmentada que mai. Calia preparar-se per a una lluita llarga i adequada a la mateixa capacitat d'adaptació demostrada per la dictadura. La guerra civil senyalava un tall amb el passat. Tot i aixó, la festa de l'entronització de la Mare de Déu de Montserrat el 1947 fou la primera ~~mobilització~~ ^{que} mobilització de masses del catalanisme encara ^{que} circumscrita a un àmbit religiós. L'ús públic del català en una concentració de seixanta mil persones i la col.laboració dins la comissió Abad Oliba d'homes que havien estat o lluitat als dos costats durant la guerra civil, donava alguna esperança de que podria aconseguir-se algun dia el consens mínim per a treure Catalunya del silenci i

de la immobilitat. Els escoltes, sense uniforme, prestaren servei d'ordre a Montserrat a la festa de l'entronització de 1947.

Pinyol era un home massa marcat pel passat. Mantenir la fidelitat a la normativa que s'havia donat a si mateix l'escoltisme unificat era un exemple de fermesa, però aferrar-se a la lletra dels reglaments i impedir qualsevol canvi perquè no es podia reunir l'assemblea general ni renovar el consell general en absència del Cap nacional i d'altres membres del consell general, equivalia a ignorar la necessitat d'adaptar-se a les difícils circumstàncies i contribuïa a perpetuar les fraccions anteriors a la unificació posant en perill l'unitat de l'escoltisme en nom de la qual es tendia a una rigidesa poc operativa en la que el consell general corria el perill de distanciar-se de la base real i portar l'escoltisme a esdevenir quelcom residual, destinat a desaparèixer com tantes coses d'abans de la guerra.

Els dirigents de l'escoltisme volien donar un exemple de reconciliació nacional però no es lliuraven dels recels heretats de la guerra. Tots compartien un sentiment catalanista. Utilitzar el català a la documentació de l'associació era un fet extraordinari en el context del moment i prou compromés, però el temor a la politització era evident en molts. La por a l'acusació de separatisme era explicable en aquell ambient de repressió total dels signes de catalanitat.

D'altra banda la unificació s'havia fet en circumstàncies anòmales. Qualsevol procés d'aquesta naturalesa està sotmès a tensions durant el rodatge i aquest s'havia de continuar a la segona meitat dels anys quaranta en circumstàncies tan anòmales com les de la guerra civil, però ara de signe invers. Si durant la guerra s'havia comptat al el patronatge de la Generalitat, però s'havia produït la liquidació dels agrupaments de les entitats catòliques

,en els quaranta, en canvi, l'escoltisme tenia en contra el poder polític i era l'escoltisme d'entitats catòliques el que adquiria més ràpidament relleu; l'emergència d'aquest sector que no havia intervingut en la unificació, contribuï a alterar el precari equilibri intern de l'escoltisme unificat. Dins l'escoltisme l'identitat primària l'han donat sempre ^{la} agrupaments. En aquella època les dificultats per a organitzar activitats de tot el conjunt, contribuïa a que els dirigents guardessin la identitat originària pre-unitària o extra-unitària i encara que els nois no seguien les pugnes que tenien lloc a la cúpula, aquestes repercutien en l'organització.

No obstant, el recompte de forces era esperançador. El primer cens fou el de 1948. Hi havia 12 agrupaments, 10 dels quals a Barcelona. Certament els 5 agrupaments de Barcelona que només tenien guies eren en realitat projectes d'agrupament que només comptaven, de moment, amb antics escoltes amb ganes de fer escoltisme, i res més. Per branques els efectius es repartien entre 78 llobatons, 221 minyons escoltes i 152 guies escoltes. Total : 453. Els infants eren, per tant, pocs, un 17 %, els adolescents constituïen el 48 % i els joves un 33'5 %.

Al cens de 1953 l'augment dels efectius és molt important. ^{Existent} 36 agrupaments, 18 dels quals a Barcelona i 1.197 afiliats, distribuïts entre 174 llobatons, 760 minyons escoltes i 263 guies escoltes. Si el 1948 els efectius de Barcelona representaven el 98 % del total, el 1953 el seu pes, en desenvolupar-se l'escoltisme també fora de la gran ciutat, era ja només del 62'3 %. La branca dels llobatons seguia sent petita en termes relatius : si el 1948 representava el 17 % del total, el 1953 equivalia al 14'5 %. Havia augmentat el pes de la branca dels minyons, passant del 48 % al 63'4 % , ja que havien triplicat els seus efectius, mentre els

guies, tot i el seu creixement, havien passat de representar el 33,45% del moviment el 1948, a tenir el 21,9% el 1953. A mida que l'escoltisme es desenvolupava es reduïa lògicament el pes dels guies, branca que havia iniciat la represa, però seguia sent prou important i oferint una pedrera de caps per a les altres branques. Però el ritme de creixement no havia estat regular: estancament i fins i tot certa reducció fins al 1950, represa del creixement a bon ritme el 1951 i brusca duplicació dels efectius a continuació, passant de 519 a 1.197. Encara no s'havia assolit, però, la xifra d'afiliació escolta de pre-guerra.

Els centres excursionistes havien aconseguit sobreviure sota el control de la Federación Española de Montañismo, una de tantes federacions espanyoles esportives, amb delegació a Catalunya. De les 236 entitats afiliades a la federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya abans de la guerra, havien aconseguit refer-se una seixentena l'any 1950. El creixement dels socis dels clubs excursionistes en el transcurs dels anys cinquanta fou tan important que superà de molt les dimensions del de pre-guerra. Si abans del 1936 el total d'afiliats s'apropava als quatre mil, l'any 1960 arribava als 23.180 (13). Malgrat la vigilància del franquisme i el descens del nivell civico-cultural dels centres excursionistes en comparació a la pre-guerra, la recuperació de l'excursionisme tingué com a conseqüència la promoció de seccions infantils, en mans gairebé exclusivament de MdeM-BSdeC.

A Barcelona el primer centre que patrocinà un grup escolta fou l'Unió Excursionista de Catalunya, el local central ^{al carrer Santa Anna,} de la qual acollí primer l'agrupament Roland Philipps, que el 1947 era dels més nombrosos amb 72 membres, i després donà aixopluc al femení Juliette Low, tots dos procedents del sector dels BSdeC. El segon centre excursionista que acollí l'escoltisme fou el de la UEC a

Gràcia .Primer allí reaparegué el Joan Fivaller el 1945, amb gent de l'antiga GMM, agrupament reorganitzat tres anys després amb el nom d'agrupament Doctor Robert. A causa de l'acolliment de l'escoltisme el local de la UEC de Gràcia patí una agressió falangista el 22 de novembre de 1949 (14). El 1947 aparegué a l'Agrupació Excursionista de Catalunya de la plaça del Pi , la secció Apel·les Mestres, que més tard tindria al costat l'agrupament femení Santiago Rusiñol. El Ramon Llull fou acollit per l'Agrupació Excursionista Pedraforca, i al seu costat va reneixer el Joan Maragall, de noies. En el transcurs dels anys cinquanta altres centres de la UEC i altres clubs excursionistes a Sants, Horta, L'Hospitalet de Llobregat i , fora de Barcelona, a Vilafranca del Penedès, Vic , Reus i altres poblacions donaren vida a l'escoltisme .

Les primeres parròquies on es fundaren agrupaments escoltes foren a Barcelona la de Sant Pacià, a Sant Andreu (agrupament Ignasi Iglésias) i la de la Mare de Déu del Roser, a la Gran Via , prop de la plaça de les Glòries, amb el sacerdot Antoni Torner. El Mare de Déu del Roser rebé ajuda del Mare de Déu de Montserrat. Els caputxins també empararen agrupaments escoltes a Pompeia i a Sarrià.

A partir de 1952 arribà una nova generació de capellans sortits dels seminaris de Barcelona, Vic i Girona. El 1950 a Barcelona tres seminaristes havien fet la promesa escolta, un d'ells, Ricard Pedrals , seguint les pases d'Antoni Batlle seria més tard consiliari general de la Delegació Diocesana d'Escoltisme. La seva primera missa el febrer de 1951 davant els escoltes congregats fou un esdeveniment celebrat per tots, confessionals i no confessionals.

El 1953 l'any en que el consell de la Institució Catalana d'Escoltisme decidí suspendre les activitats generals després dels fets del Montnegre, ha havia dos nuclis escoltes a Manresa, tres a Vic -un al seminari menor i l'altre al seminari conciliar -, dos a Girona, tres a Terrassa i un respectivament a Figueres, Súria, Balsareny (Colònia ~~Poldevila~~), Torelló, Sabadell, Mataró i el Vendrell. Tots menys un dels de Terrassa radicaven a parròquies o a entitats catòliques com les Congregacions Marianes de Manresa. A Barcelona, al costat de l'agrupament Mare de Déu de ~~Mont~~ Montserrat, que s'anava convertint en l'agrupament model, hi havia al Casal de Montserrat des del 1951 l'agrupament Abat ~~Marcet~~ Marcet, no limitat al cercle dels antics escolans montserratinos, sinó compost majoritàriament per gent nova d'extracció popular. El 1952 als salesians de Rocafort neixia l'agrupament Auxilium ~~Christianorum~~ Christianorum (desaparegut el 1957). També el 1952 començava l'agrupament Sant Ignasi al col·legi dels jesuïtes de Sarrià i el primer dels escolapis, el Mare de Déu de Núria al col·legi del carrer Diputació, al qual s'afeixiria l'any següent l'agrupament Sant Josep de Calsanç a l'Escola Pia del carrer Balmes. El 1954 Genís Samper fundà a l'Escola Pia d'Igualada l'agrupament Joan Torelló, en estreta relació amb l'agrupament Jaume Caresmar, al qual passarien els seus llobatons i minyons en deixar Igualada Samper.

Però el Centre Escolapi de Muntanya iniciat per Octavi Fullat i Josep Almirall feia vida a part, al marge del consell de la Institució Catalana d'Escoltisme (~~MEM-BSM-C~~), tot i que Fullat i Almirall el 1955 i Genís Samper i Esteve Ascacibar l'any següent pogueren aconseguir una beca per a seguir un curs de formació de caps a Bèlgica per mediació del Consell de la ICE. Més tard una part rellevant dels nous dirigents de l'escoltisme catòlic dels anys seixanta procedien dels agrupaments dels escolapis, que fou

l'ordre d'ensenyament que adoptà amb més interès l'escoltisme com a eina educativa (15).

També vivia al marge de la Institució Catalana d'Escoltisme el vigorós escoltisme gironí, que era una secció de l'Aspirantat d'Acció Catòlica i havia renascut el 1951 per iniciativa de dos seminaristes gironins, Ramon Canals i Jordi Bachs, els dos primers caps. El consiliari de l'aspirantat d'Acció Catòlica, Eduard Puigvert, alhora secretari d'estudis del seminari, protegí l'escoltisme renaixent, que comptava amb el suport del veterà Narcís Masó i del seu fill Ricard. Aviat tingué dues patrulles de nois de l'Institut d'Ensenyament Mitjà i dues dels maristes i el 1953 Jordi Bachs i Joan Busquets anaren a un camp escola a Bèlgica de l'escoltisme catòlic. El bisbe Cartanyà, tot i el seu conservadorisme, mantingué la seva confiança en Eduard Puigvert, consiliari dels escoltes d'Acció Catòlica. L'any 1953, mentre els falangistes prenién al Montnegre la camisa i les insignies als caps dels minyons allí congregats, a Girona, en canvi, suportaven que els escoltes exhibissin la camisa i el fulard al centre de la ciutat quan tornaven d'excursió, sense que es registressin les agressions que ^{avaria} ~~havia~~ patit l'escoltisme barceloní (16).

7.3. EL CANVI DE DIRECCIÓ AL CONSELL DE LA INSTITUCIÓ CATALANA D'ESCOLTISME EL 1948.

Tres anys després de la primera reunió del consell general de MdeM-BS-C, es produí el primer canvi de govern en funció d'una crisi de lideratge i d'un canvi en la correlació interna de forces dins una organització escolta reconstruïda fora de la legalitat, coordinant uns agrupaments la legalitat dels quals radicava només en la seva dependència dels centres excursionistes i de les entitats catòliques on radicaven.

Antoni Serra i Jaume Font, representant el parer majoritari, consideraven que Pinyol no aconseguia aglutinar prou l'organització i consideraven que ^{Joan} Peralta no portava bé les relacions internacionals. Serra i Font plantejaren a Alexandre Pinyol la conveniència de la seva dimissió. Jaume Font en carta a Batista i Roca de 5 d'abril de 1948 li demanà que intervingués. Munné s'havia retirat i, per tant, el candidat que presentava més avantatges era Amadeu Serch perquè havia estat col.laborador i amic de Batista i Roca i alhora tenia la confiança d'Antoni Batlle gràcies a una relació que es remontava als anys vint. Encara que Serch no era guai investit - espècie de doctorat en escoltisme - ni havia intervingut en l'unificació de 1937, ni tenia responsabilitats en cap agrupament, era respectat per tots i el seu llibre El camping, un opuscle clàssic publicat per la Barcino, li donava autoritat moral.

El Consell de la ICE tenia en aquell moment més càrrecs que els que podien ser exercits realment. Era necessari fer una assemblea extraordinària de caps d'agrupament i d'unitat, i fou el capítol d'abril de 1948 a can Maragall de La Floresta-Pearson (Vallès Occidental). Es reuniren 49 caps dotats de 66 vots. Estigueren representats 21 agrupaments amb un total de 6 estols de llobatons, 13 seccions de minyons escoltes i 7 clans de guies escoltes. No hi assistí Antoni Batlle.

El capítol decidí la creació d'un Consell delegat, més reduït que el Consell general, que formalment no era liquidat, ja que seria reunit periòdicament, però perdia el poder executiu. El secretari general d'escoltisme acumulava les funcions directives de delegat dels Antics Escoltes i dels Amics dels Escoltes, tresorer, intendència i propaganda. Les relacions internacionals passaven al comissari nacional.

La democratització donà un pas endavant en ser elegits els comissaris de branca pels caps d'unitat i ^{en su eleccions} (els comissaris de vegueria ~~seleccionats~~ pels caps de demarcació. Entre les dues opcions plantejades : que el Consell delegat electe proposés una terna al cap nacional Batista i Roca per a nomenar comissari nacional, i que l'assemblea l'elegís directament, es decidí la segona *alternativa*.

Amadeu Serch sortí elegit comissari nacional per 47 vots, Alexandre Pinyol tingué 26 i un vot escadusser anà a Antoni Serra. Pinyol, indignat, no esperà rebre el nomenament de Batista i Roca i el 25 d'abril entregà el càrrec a Amadeu Serch. Batista i Roca en carta a Serch el 23 d'agost de 1948, li deia que ell hauria volgut deixar a Pinyol en el càrrec i nomenar Serch representant del Cap nacional, i afeixia que deixava a les mans d'Amadeu Serch fer ús d'aquesta solució de compromís si ho considerava convenient. Però les coses havien anat molt més lluny.

Encara que Pinyol havia rebut més vots que els dels ^{nois} caps de l'agrupament Roland Philipps, era evident que els vots dels antics BSdeC havien estat vençuts per la suma dels provinents dels antics MdeM i els dels agrupaments de les entitats catòliques. Peralta restà fora del Consell delegat i l'únic antic BSdeC elegit, Antoni Nicolau, dimití immediatament com a comissari de llobatons, posant de relleu el disgust dels antics BSdeC. Pinyol recorda així en els seus escrits inèdits aquell fet : " A partir de llavors, ens sentírem orfes d'amics i molt incòmodes de conviure amb gent que no ens volia. Però per fidelitat a la unificació els Boy Scouts de Catalunya encaixàrem el cop, replegàrem rengles i esperàrem que poc a poc evolucionés l'escoltisme cap a una Federació, cosa que es veia venir perquè l'element confessional havia adquirit preponderància i desitjava organitzar-se en escoltisme catòlic".

Encara no era aquest el plantejament real de la situació el 1948, però les coses anirien en aquesta direcció.

De moment, els agrupaments catòlics en plena pujança, havien donat tot el poder als antics MdeM en front dels antics BSdeC. En una organització encara petita i, de fet, clandestina, buscar un compromís entre fraccions hauria estat el més ^{prudent} ~~sensat~~ i aquest sembla haver estat el parer de Batista i Roca, molt lluny de Catalunya. Però un cop acceptada sense limitació la lògica de la majoria de vots, els antics MdeM, partidaris de mantenir a ultrança l'unificació de 1937, no podrien impedir anys després la possibilitat de que la direcció passés als que tenien com a model Scouts de France. D'altra banda, tancar-se en la tesi de la representació paritària de 1937 equivalia a no veure en la Institució Catalana d'Escoltisme una organització nova on les filiacions anteriors a l'unificació haurien d'haver-se dissolt.

Finalment el Consell delegat de MdeM-BSdeC restà format per Amadeu Serch com a comissari nacional, Antoni Batlle com a consiliari dels agrupaments de les entitats catòliques, Alfons González com a comissari de la branca llobatons, Antoni Serra com a comissari de la branca minyons, Eladi Homs com a comissari de la branca guies, Raimon Galí com a secretari general, Jaume Font com a comissari de la vegueria de Barcelona-ciutat, Antoni Farré com a comissari de la vegueria de Barcelona-comarques i Josep Palou com a comissari de la vegueria de Vic-Manresa. El primer de maig de 1951 el Consell delegat es convertiria en Consell simplement, la qual cosa volia dir que els supervivents de l'antic Consell general perdien definitivament qualsevol capacitat fiscalitzadora i al seu lloc es formava un consell consultiu, és a dir un col·lectiu sense poder decisor i vinculant.

NOTES dels capítols 7 i 8. (~~següents~~)
 tenen numeració seguida
 del caràcter de les p. 8

No és estrany que precisament l'any següent els antics BSC, reduïts de moment a l'Agrupament Roland Philipps i inspirats per Alexandre Pinyol, aixequessin per primera vegada la bandera de la dissidència encara sense conseqüències immediates d'ordre general.

G.7

1. El 1937 Exploradores de España constituí a la zona dels nacionals una comissaria general provisional que cessà en acabar la guerra. El 12 de maig de 1939 La Cierva i Dimas van escriure al general Franco demanant en termes de gran submissió la legalització. En no obtenir resposta tornaren a escriure a Franco el 28 de juliol, davant la campanya de desprestigi de que era objecte l'associació. J.A. Dimas i La Cierva dimitiren i prengué el relleu Francisco Medina Ample, que va escriure al Caudillo una tercera i darrera carta el 16 d'agost oferint la col·laboració dins "la gran organización juvenil, constituyendo una rama de ella". El 22 d'abril de 1940 arribava la resposta en forma d'ordre-circular del Ministeri de Governació als governadors civils disposant "la suspensión de actividades de la Asociación Nacional de los Exploradores de España". I encara gràcies que no havia estat disolta, restant una esperança molt llunyana de que en futur remot pogués tornar a ser permesa. La darrera nota sobre Espanya al butlletí del Buró Internacional dels Boy Scouts fou la del mes d'abril de 1940 a partir d'un informe dels Exploradors. Després es féu el silenci sobre Espanya a la revista internacional de l'escoltisme, només trencat el maig de 1946 per a donar la notícia de la mort de Juan Antonio Dimas. Fins l'abril de 1978 el "Bulletin Scout Newsletter" no tornaria a parlar d'Espanya per a notificar que l'escoltisme espanyol havia entrat a formar part de la Conferència Mundial de l'Escoltisme i resumir ~~en~~ dotze ratlles trenta anys d'història.

2. Als arxius de l'escoltisme mundial a Ginebra es conserva una carta de Dimas a Wilson del 10 de juny de 1939, sense resposta, quan encara no s'havien perdut totes les esperances. En canvi hi ha la correspondència creuada entre el comissari local de Múrcia, Fernando Molina Niñirola amb el coronel Wilson. El cap de Múrcia reconeixia el 12 d'agost de 1939 que pràcticament tots els scouts estaven incorporats al "Moviment Nacional de Joventut". La capacitat de resposta era nul·la. El 22 d'agost la contesta de Wilson no deixava lloc al dubte: "Naturalment em dol que els scouts i scouters d'Espanya hagin perdut gairebé la seva identitat, però espero que arribi el temps en que puguin reviuire

l'escoltisme com a part integrant del Moviment Nacional de Joventut...Estic segur de que tots vosaltres continuareu sent lleials als vostre país i a la Llei escolta i a la Promesa que un dia varau fer, qualsevol que sigui l'uniforme que vestissiu". El 4 de juny de 1940 la resposta de Londres refermava la posició: "Si per raons bones i suficients, el vostre Govern ha decidit suprimir l'escoltisme a Espanya, és el vostre deure com a bons escoltes acceptar la seva decisió lleialment com sempre heu fet en el passat". La diplomàcia britànica, decidida a tenir les millors relacions possibles amb ~~de~~ Franco a la guerra europea, podria haver tingut certa influència en una inhibició, per altra part, típica del Buró Internacional en relació amb les organitzacions sense reconeixement governamental.

3. Juan Sáez Marín : El Frente de Juventudes. Política de juventud en la España de la postguerra, 1937 - 1960, Siglo XXI, Madrid, 1988, p. 461.

4. Carme Molinero i Pere Ysàs : El fracàs de l'obra predilecta del règim, dins La joventut a Catalunya al segle XX, Barcelona, 1987, I, p. 373.

5. Juan Sáez Marín, ob. cit. 470.

6. Josep Clara : Els falangistes de Girona. Evolució de les afiliacions i dades sociològiques (1934 - 1969), "L'Avenc", núm. 157 (1992), p. 46 - 50.

7. L'informe policial datat el novembre de 1938 i reproduït per Hilari Raguer a la seva conferència de 1981, El temps de Mossèn Batlle, la generació a cavall de la guerra, deia : "Para asistir al acto recientemente celebrado en Urbasa ha venido de Francia, donde residen, dos principales sacerdotes catalanes, Antonio Batlle, republicano y fundador de los "Minyons de Muntanya", unos Boy Scouts catalanistas, e Higinio Anglès, profesor de Armonia en el Conservatorio del Liceo, cargo concedido por Ventura Gassol, ambos amigos y colaboradores de Alberto Bonet y muy peligrosos, que sirven de enlace a los curas separatistas Luís Carreras y Manuel Trens".

8. Josep M. Bardés : La Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat des del 1939 fins avui, "Qüestions de Vida Cristiana" núm. 75-76 (1975), p. 111 - 119.

9. J.M. Rovira Tenas : Tardor, converses amb un capellà retirat, Claret, Barcelona, 1986.

10. Després de l'afusellament del President Companys a Barcelona el 1940, es reorganitzà a Londres el Consell Nacional de Catalunya, presidit per Carles Pi Sunyer, J.M. Batista i Roca en fou el secretari, amb tres vocals: Josep Trueta, Ramon Perera i Fermí Vergés. Quatre anys després el Consell Nacional de Catalunya s'amplià amb delegats dels centres catalans a Amèrica i establí relació amb el Front Nacional de Catalunya, a l'interior. La tesi era que amb el desastre havien caducat la Constitució espanyola de 1931 i l'Estatut de Catalunya de 1932, per tant calia un nou pacte amb Espanya, basat en el dret d'autodeterminació i buscant una solució confederal. El desprestigi dels partits catalans que havien perdut la guerra, la desconfiança en els republicans espanyols i l'afany de guanyar el suport dels aliats configuraven aquesta estratègia. Alliberada França, Josep Irla, darrer president del Parlament de Catalunya, es feu reglamentàriament amb la presidència de la Generalitat i formà un govern a l'exili amb representants dels partits i Carles Pi Sunyer disolgué el Consell Nacional de Catalunya amb la desaprovació de Batista i Roca. Després del fracàs i desaparició del govern Irla, aquest dimití el 1954 i Tarradellas el substituï pels vots dels pocs diputats supervivents i presents del Parlament de Catalunya. Un any

Victor Guitells: Batista i Roca penset reconstruir el Hamp, 153
Barcelon, 1988.

abans s'havia format a Mèxic un Consell Nacional Català amb el suport de Batista i Roca. El 1952 Batista i Roca havia fundat la Anglo-Catalans Society i el mateix any signà l'informe sobre la situació de Catalunya presentat a la UNESCO per a impedir inútilment l'ingrés d'Espanya en aquesta organització internacional. El 1956 publicà el Llibre Blanc, un al·legat contra el règim espanyol. El 1958 aparegué el llibre de Batista i Roca La desintegració d'Espanya i les idees de Toynbee. Entre 1959 i 1961 propicià una sèrie de publicacions, entre les quals Les Comunitats Nacionals en el Dret de les Nacions Unides i Espanya i els Drets de l'Home. Discriminació, genocidi cultural i crueltats contra els catalans. Després de publicar el 1964 un llarg missatge, Als catalans tots de Catalunya, de València i de les Illes, Batista i Roca esdevingué de fet el dirigent del Consell Nacional Català, confirmat en aquest lloc a la tercera conferència a Avinyó. Jubilat com a professor de Cambridge, s'instal·là a Perpinyà. Des del 1961 publicà el "Servei d'Informació Catalana". Tornà a Barcelona el 1974. Però ell i el seu cercle de col·laboradors es trobaren marginats en el context de la transició, tot advertint als partits catalans els perills de les concessions en el terreny de l'autonomia de Catalunya. Batista i Roca morí el 1978.

11. Els germans Cirera consideren que Antoni Serra al seu llibre ha deformat la realitat en atribuir-lis la frase de que no estaven disposats a treballar en l'"escoltisme roig". No hi ha dubte, però que el seu model era el de Scouts de France i per tant, un escoltisme fortament confessional que no era el de MCM-BSCC.

12. Carles Cardó: Meditació catalana, dins Les dues tradicions. Història espiritual de les Espanyes, Claret, Barcelona, 1977, p. 275-276 i 278.

13. Enciclopèdia de l'Excursionisme, II, p. 8 - 9.

14. Actes del Consell de la ICE, 28 de novembre de 1949.

15. A l'Escola Pia s'arribaren a organitzar camps-escola per als seus membres joves. El juny de 1958 es va fer un camp escola al seminari escolapi d'Albelda. A part dels religiosos dedicats a l'escoltisme a la brava Ruta, com Ramon M. Nogués i Lluís Xirinachs, a començaments dels seixanta, provenien dels agrupaments del CEM Felix Martí, Josep Muntanyola, Josep M. Vegara, Josep M. Bosch, Narcís Serra i Rafael Méndez entre d'altres.

16. Salomó Marquès, escolta de la primera hora, així ens ho explica a L'escoltisme gironí, Edicions del Pèl, Salt, 1984, p. 21.

17. Salomó Marquès indica que el 1943, relacionat amb Narcís Masó, ja havia hagut un primer intent de renaixement de l'escoltisme a Girona, però havia estat exclòs de l'Acció Catòlica el 1944. Foren seminaristes gironins els que iniciaren l'escoltisme a Figueres i a Olot el 1953.

No és estrany que precisament l'any següent els antics BSdeC, reduïts de moment a l'agrupament Roland Philipps i inspirats per Alexandre Pinyol, aixequessin per primera vegada la bandera d'una dissidència encara sense conseqüències. *Antoni Batlle* *immediatament d'ordre general.*

8. ENTRE L'IL·LEGALITAT I EL CREIXEMENT.

8.4. LA FEDERACIÓ IBERICA D'ESCOLTISME I LES RELACIONS EXTERIORS DE L'ESCOLTISME CATALÀ.

Des de la reconstitució del Consell general de MdeM -BSdeC i degut a l'eclipsi dels Exploradors d'Espanya, el centre de gravetat de l'escoltisme hispànic havia d'anar a parar a Barcelona. El 1946 Emili Beüt, cap dels escoltes valencians i autor més tard de Camins d'Argent, el primer dels tres llibres d'excursions pel País Valencià que publicaria l'editorial Torre,, va aconseguir que el Buró Internacional de Londres el considerés com a interlocutor vàlid pel que feia a l'escoltisme a Espanya. Beüt presentà al comissari nacional de MdeM -BSdeC un projecte d'estructuració federal de l'escoltisme a Espanya.

El 27 de juny de 1946 el comissariat de la ICE va aprovar el projecte de constitució de la Federació Ibèrica d'Escoltisme . El 30 de març de 1947 ,durant una visita a Barcelona de l'observador del Buró Internacional, el sacerdot Alban Cheyne, agregat de l'embaixada britànica a Madrid, es signà el pacte de constitució de FIDE, que fou presidida per Emili Beüt. Va ser en aquesta reunió de 1947 que Antoni Batlle en presència d'Alban Ceyne digué : "A Catalunya estem afavorits per la gran pràctica de l'excursionisme i de l'acampada i de la sombra eclesiàstica. Amb tot ens hem vist assaltats locals per la Falange i alguns escoltes han estat maltractats més d'una vegada ". Com anècdota *Antoni Batlle* explicà que existia una competició entre els elements del Frente de Juventudes ,segons la qual per cada ensenya que treguessin als escoltes

catalans, rebrien un premi de 25 pessetes .Alban Cheyne assegurà que a Londres no ⁿⁱ/prendria cap determini sobre l'escoltisme a Espanya sense consultar i tenir en compte tots els que hi estaven fent realment escoltisme.

Per als dirigents de l'escoltisme català, molts d'ells antics nacionalistes radicals que sempre havien vist la totalitat dels països de parla catalana com un sol àmbit nacional, el lligam amb els Boy Scouts ⁿⁱvalencians tenia una transcendència que anava més enllà d'anticipar-se a qualsevol intent dels antics Exploradores de España ~~de pretendre~~ monopolitzar la representació de l'escoltisme a Espanya davant els organismes internacionals.

Fou per mitjà de Beüt que arribà via consolat britànic a València la invitació a assistir ^{si}al jamboree de Moisson a França, el primer jamboree internacional després de la segona guerra mundial i per aixó batejat com el jamboree de la pau. La frontera amb França va estar tancada des del març de 1946 fins al febrer de 1948 i els delegats hagueren de travessar-la per la muntanya. La delegació catalana no volia ni podia aparèixer com a delegació espanyola ni volia hisar la bandera espanyola oficialment ⁱvigent. No calgué però hisar cap bandera perquè els representants de l'escoltisme català i de la FIDE, 17 en total, formaren part de la delegació dels Scouts de la comunitat armènia ^{na}a França, i per tant d'un poble sense estat, com el català, però que, a més vivia molt lluny del seu territori. Els representants catalans, entre ~~els~~ quals estaven Jaume Font, Josep A. ^bAbenza i tres capellans, Antoni Torner, Josep Rovira i Joan Noguera, tenien tots ells ^{excepte}un, força més edat que la normal en un camp de minyons, ^{per}aconseguien per primera vegada participar en un ^{fo}jamboree mundial, precisament el de la pau.

El setembre de 1950 com a conseqüència de la invitació feta als antics Exploradors de Madrid per assistir a una reunió de comissaris internacionals a Lisboa, la posició de la FIDE esdevingué difícil perquè el Clan Lobo Gris, de Madrid, acaparant la representació espanyola, presentà la FIDE com a una organització separatista il·legítima, mentre la FIDE estava oberta als ^{altres} ~~demés~~ nuclis d'Espanya quan arribessin a existir, encara que s'oposava al restabliment d'un centralisme madrileny. A partir del reconeixement a Portugal pel govern salazarista de l'escoltisme al costat de Mocidade Portuguesa, l'equivalent lusità al Frente de Juventudes, alguns catalans, entre ells Batista i Roca, temien el reconeixement per Franco dels Exploradores de España.

A Londres Batista i Roca, que seguia sent reconegut com a Cap nacional pel Consell general de ~~MEM-BASOC~~, estava en contacte amb el Buró Internacional des del 1948. El 1949 Jaume Font arribà a parlar amb el coronel Wilson, després de visitar el Cap nacional de l'escoltisme català. El 1951 Batista i Roca va escriure un memoràndum a Wilson demanant una investigació per a demostrar "la vitalitat i activitat de l'escoltisme català i l'artificialitat i inexistència del castellà". Després d'insistir molt, aconseguí un dinar amb el coronel Wilson i el secretari Dick Lund. Wilson li digué a Batista que els catalans haurien d'haver acatat la prohibició de l'escoltisme a Espanya i, sense voler, va definir l'escoltisme català d'aquella època: "El Buró Internacional - va dir - no reconeixerà mai una organització no reconeguda oficialment, clandestina i en oposició al govern del seu país." Batista i Roca no aconseguí que fos enviat un observador però sí que s'atorgués a l'escoltisme català la prestació d'ajut tècnic. Tot i la incomprensió del Buró Internacional, Batista i Roca havia aconseguit parar el cop. El Buró Internacional havia acceptat

la tesi de que la reconstrucció i el reconeixement de l'escoltisme espanyol havia de passar per una mena de comitè d'enllaç acceptat per tots,i, per tant l'alternativa federal postergava la centralista gràcies al pes aclaparador de l'escoltisme català a la Península,una força que continuava sent majoritària dins l'escoltisme hispànic fins i tot després que la llei de 1964 obrís als antics Exploradores de España una possibilitat de legalització.

Poc després de l'entrevista de Batista i Roca i Wilson a Londres el 1951 tingué lloc el jamboree internacional de Bad Ischl ,a Austria, i Wilson saludà a la "Secció Barcelona", formada per 10 persones (17) ,rebé el seu informe i els encoratjà a seguir la seva activitat:"Estic molt content - digué - de poder saludar-vos.Segueixo amb molt d'interés els vostres problemes com els dels altres grups d'Espanya.Prepareu-vos,llegiu llibres.Lamento que les autoritats no permetin l'escoltisme "(18).

La FIDE va celebrar reunions de consell federal a València el 1949 i el 1950 sota la presidència d'Emili Beüt, i novament a València el 1951,quan, passat el seu mandat de quatre anys com a comissari federal,el cap de l'escoltisme valencià passà el càrrec a Amadeu Serch,comissari de l'altra associació federada,el qual ostentà la presidència de FIDE fins el 1959,data que en que la federació es pot considerar pràcticament extingida.La darrera reunió del consell federal tingué lloc a Poblet el 1956.

La branca dels guies escoltes organitzà amb els valencians tres camps federals, el d'Altafulla l'any 1950,el de la capella del Sant Esperit prop de Sagunt el 1951 i el de Poblet l'any 1953.Com explica Raimon Galí ,per mitjà de Beüt els catalans feren coneixença amb alguns intel.lectuals valencians ,entre els quals Joan Fuster.A tots aquests camps el tema central era la unitat dels Països Catalans i l'altra qüestió repetida era la confessió

religiosa, aparellent com a més aconfessional el sector valencià (19). Les relacions a mitjans dels anys cinquanta no eren fàcils ja que un sector de l'escoltisme valencià es malfiava. Després d'una visita a l'Agrupament Sant Vicenç Ferrer, de València, el 27 d'agost de 1954, un informe sense signatura constata que els caps catalans eren vistos com a dirigents d' "una associació eminentment política, dirigida per elements subversius sota el punt de vista separatista que van enredant la joventut a ells confiada".

El mateix any 1954 Eladi Homs, traslladat a Mallorca per motius professionals, influí decisivament en la represa i configuració de l'escoltisme de les Illes.

A Euskadi entre 1954 i 1956 van neixer a dues parròquies, una a Bilbao i una altra a Donostia, els primers nuclis escoltes. El 1956 dos capellans de Catalunya, P.J. Inaraja i Rovira Tenas visitaren Donostia per a col·laborar a un camp escola d'iniciació i alguns patrulleros del OARGUI de Donostia vingueren a camps escola catalans. El 1957 nexeria a Donostia la primera Delegació Diocesana d'Escoltisme dins el Consell de Joves d'Acció Catòlica després de la constitució de la de Barcelona.

Per a l'escoltisme català 1953 va ser un any ple de dificultats arran dels fets del Montnegre el mes de maig. D'altra banda la signatura del concordat de la Santa Seu amb Franco i el pacte amb els Estats Units indicaven la perduració i consolidació de la dictadura espanyola, ben aviat admesa a la ONU el 1955. Batista i Roca, després dels tres missatges als escoltes catalans de setembre de 1946, de setembre de 1947 i el de Sant Jordi de 1949, no tornà a adreçar cap altre ^{ant} a l'organització fins l'agost de 1953, ~~no~~ feu per a commemorar els vint-i-cinc anys de l'escoltisme català. Però a la reunió del 22 de setembre d'aquell

any el Consell de MdeM-BSdeC decidí silenciar a partir d'aquell moment l'existència del càrrec de Cap escolta nacional és a dir la d'un dirigent últim i suprem /l'exili. L'acord justificava la decisió per l'absència prolongada de Batista i Roca, si bé, en el fons, la decisió anava encaminada a atenuar l'acusació de subversius, que pesava sobre els dirigents de l'escoltisme.

El trasllat del Buró Internacional dels Boy Scouts de Londres a Ottawa va fa perdre a Batista i Roca la possibilitat de seguir fent gestions en favor de l'escoltisme català, però seguiria disposat a fer tot el possible /en favor del guiatge català ja que el Buró Internacional de les Noies Guies, seguia a Londres.

Encara Batista i Roca adreçaria un darrer missatge a l'escoltisme català el 1964, on, als seus setanta anys, recordava les raons per què havia estat fundat: "perquè els catalans som febles de caràcter i ens deixem dominar... La finalitat fonamental de l'escoltisme català és la formació de l'enfortiment de la consciència d'ésser catalans i de la dignitat i de l'orgull d'ésser-ho, en contra del complex d'inferioritat que ofega quasi tots els catalans. L'escoltisme català té aquesta finalitat o no ho és" (20).

No foren sols els representants a les grans concentracions internacionals escoltes els que obriren a l'exterior un escoltisme català que vivia dins una Espanya encara molt tancada a Europa. Desde el 1952, any en que per primera vegada des del 1934 dos catalans, Alfred Lledó i Manuel Subirà, anaren a un camp escola de perfeccionament a França, fins el 1957 foren 25 caps els que perfeccionaren el mètode i entraren en contacte amb els aires més lliures europeus. De 1958 a 1966 51 més passaren pels camps escola francesos generalment amb borses de viatge. Als camps belgues anaren 24 entre 1953 i 1957 i altres 15 més entre 1958 i

1966. En direcció inversa, també vingueren caps escoltes francesos i belgues com a conferenciants a camps escola de Catalunya. Cal afegir la convivència amb grups escoltes europeus que venien a fer acampades a terres catalanes o mallorquines (21).

La FIDE agonitzava quan el 1958 també estava a punt de desaparèixer la Institució Catalana d'Escoltisme. Quan el 1959 aparegué l'Associació Catalana d'Escoltisme com a comitè coordinador de les tres associacions catalanes, una de les coses perdudes a la vorera va ser la FIDE com a projecte de reestructuració de l'escoltisme espanyol sobre bases federals i, sobre tot, l'intent d'establir un lligam estret entre escoltes dels països de parla catalana. I era precisament aleshores quan la idea de Països Catalans començava a circular.

Seria la Delegació Diocesana d'Escoltisme de Barcelona la que amb el Movimiento Scout Católico, descentralitzat i sota hegemonia catalana, impediria qualsevol reedició d'un escoltisme espanyolista i centralista, si bé s'abandonà de fet la relació privilegiada amb valencians i mallorquins que havia caracteritzat la FIDE com a projecte implícit d'un espai nacional ~~ista~~ consistent en els Països Catalans.

8.2. L'ESCOLTISME D'ANTONI BATLLE I L'ACCIÓ CATÒLICA.

L'escoltisme catòlic durant els anys quaranta estava de fet fora de la legalitat franquista. El decret del 25 de gener de 1941 que establia el control de les associacions n'exceptuava la Falange i "las asociaciones católicas que se propongan un fin exclusivamente religioso". Però les autoritats consideraven que l'escoltisme ni que fos confessionalment catòlic, ^{no} era dins el cercle de les entitats amb finalitat "exclusivamente religiosa".

Antoni Batlle no volia l'aprovació governativa però sí el reconeixement eclesiàstic oficial, primer per la seva condició de capellà que veia en l'escoltisme un instrument d'educació cristiana, segon perquè tenia com a model Scouts de France i tercer perquè veia els inconvenients de la il·legalitat de l'escoltisme per a l'expansió i normal desenvolupament del moviment. La catalanitat de l'escoltisme catòlic d'Antoni Batlle era incompatible amb el nacionalcatolicisme espanyolista de la jerarquia eclesiàstica de postguerra (22).

Amb el nou bisbe Gregorio Modrego, les coses no canviaren, però Antoni Batlle comptava amb personalitats dins l'Acció Catòlica en els anys quaranta que veien amb bons ulls la seva tasca (23). L'octubre de 1945 el Consell General de MdeM-BSdeC, després de debatre els avantatges i inconvenients de la possible vinculació de l'escoltisme a l'Acció Catòlica, donà la seva adhesió a les gestions d'Antoni Batlle.

El juliol de 1947 Antoni Batlle organitzà a Llerona, el primer camp de formació de consiliaris, amb assistència d'una dotzena de joves capellans. Les circumstàncies no permetien encara que la gran majoria d'ells gossessin fer escoltisme. A les viles i ciutats petites això hauria significat l'enfrontament amb el falangisme. Però alguns com Joan Batlles i Alerm, aconseguiren infondre a l'aspirantat d'Acció catòlica les tècniques i el tarannà d'una pedagogia activa - sistema de colles, jocs, cants, descoberta de la natura, competicions, escenificacions - durant les colònies de vacances. ~~La primera~~ La primera, que tingué lloc el juliol de 1947 a Pontons i fou organitzada per Joan Batlles, que feia mig any havia estat nomenat vicari ~~a~~ Vilafranca del Penedès.

Procedeixen doncs, d'aquesta època llunyana les colònies de vacances influïdes pel mètode escolta i organitzades per les

i els aspirants d'A.C.

parròquies com a obra mig benèfica -per a infants de classes baixes - ,mig d'apostolat. A partir de 1954 les colònies de tota la diòcesi de Barcelona adoptaren els plans i mètodes iniciats a Vilafranca del Penedès per Joan Batlles, sota la influència de les ensenyances d'Antoni Batlle.

A les darreries dels anys quaranta i començaments dels cinquanta una fracció clarivident de la clerecia jove s'adonava de les greus insuficiències de la catequesi parroquial, de l'adoctrinament en els col·legis religiosos i de l'ensenyament de la religió com a assignatura obligatòria a l'escola pública i a la privada seglar. Veien que aquesta religiositat presentava poques ^ganties de perdurar a l'edat adulta. L'escoltisme apareixia com alternativa : una pedagogia del saber fer i de l'educació del noi per mitjà del seu semblant en lloc de la transmissió vertical d'un saber teòric. No és que aquests clergues inquiets volguessin prescindir d'aquella instrucció religiosa en part induïda i en part imposada pel marc franquista ,sinó que constataren la seva insuficiència. Dues vies existien : manllevar procediments educatius a l'escoltisme per a renovar l'Acció Catòlica per als infants i adolescents o adoptar l'escoltisme com a recanvi en lloc de l'Acció Catòlica.

Antoni Batlle no hi creia en l'Acció Catòlica i era escèptic envers la seva reforma (24). Si ell s'hi acostava era només per a salvar l'escoltisme a la seva ombra. Però s'alarmà quan veié l'adopció de procediments escoltes per l'aspirantat d'Acció Catòlica. Joan Batlles el tranquil·litza .No tractaven d'usurpar el seu lloc a l'escoltisme amb una còpia desvirtuada. Als pobles i viles era encara impossible iniciar l'escoltisme per la vigilància falangista. Diverses trobades entre l'aspirantat d'Acció Catòlica de Vilafranca i escoltes catòlics establiren una entesa

.L'escoltisme acceptà que l'aspirantat d'Acció Catòlica adoptés la metodologia activa i que s'inspirés en les tècniques escoltes .Els mentors de l'aspirantat d'Acció Catòlica declararen que no volien suplantar ni aigualir ~~la~~ identitat de l'escoltisme i que desitjaven col.laborar a la seva legalització i expandiment.De fet al mateix 1947 al congrés de l'Acció Catòlica de Barcelona, on participava Antoni Batlle,el vocal d'esports del consell diocesà d'Acció Catòlica, Jordi Sicart~~z~~, presentà i aconseguí l'adopció d'un informe entusiasta sobre "l'escoltisme en l'Acció Catòlica",que havia estat redactat per Josep Maria Sunyer ,de l'agrupament de mossèn Batlle, i posteriorment responsable de relacions interdiocesanes a la futura Delegació Diocesana d'Escoltisme.Donada la estructura policèntrica de l'Església catòlica,l'escoltisme podia ser adoptat sense una absorció desnaturalitzadora i el Consell de l'escoltisme català unificat també ho veia així.

En funció de la col.laboració iniciada ,Antoni Batlle i un grup dels seus minyons escoltes participaren a la peregrinació de joves d'Acció Catòlica a Compostel.la el 1948.Allà establí relacions amb el legat pontifici ,Pignedoli, que era ,ni més ni menys que consiliari general de l'escoltisme catòlic italià.Antoni Batlle i els seus minyons tornarien a trobar Pignedoli a Roma en la peregrinació de l'any sant de 1950,on foren distingits amb la responsabilitat de prestar servei d'ordre a la plaça de Sant Pere,lluint el seu uniforme ,prohibit a Catalunya.Pignedoli era en aquella ocasió secretari d'aquell any sant en que es proclamava el dogma de l'Assumpció de Maria.

Les proteccions vaticanes de l'obra d'Antoni Batlle juntament amb el suport de l'abad de Montserrat, Aureli Escarré,actuarien com a elements de pressió sobre el bisbe Modrego,que desconfiava

de l'escoltisme i estava sotmés a l'acció del governador civil i d'altres bisbes més integristes i espanyolistes que ell com l'arquebisbe de Tarragona ,Arriba y Castro (25) .

La diferència entre l'escoltisme d'Acció Catòlica de Girona ,reglamentat el 9 de febrer de 1953, i el d'Antoni Batlle a Barcelona radicava inicialment en que mentre aquest segon seguia una trajectòria històrica que enllaçava amb la Germanor de ^{Minyardell} Muntanya i pertanyia a l'escoltisme unificat durant la guerra civil, els ^{de Girona} ~~primers~~ ,igual que els creats pels seminaristes de Vic, van neixer dins l'aspirantat de l'Acció Catòlica, sense relació amb la Institució Catalana d'Escoltisme.

Per al bisbe Modrego el problema radicava en reconeixer uns agrupaments catòlics, que ^{tal com passava amb els de Antoni Batlle} alhora pertanyien a la Institució Catalana d'Escoltisme, Per això trigà tant en decretar el seu reconeixement com a obra d'Església. Un cop adoptat per la jerarquia eclesiàstica un escoltisme confessional, ^{el} resultaria molt ^{a les autoritats franquistes} difícil continuar discriminant i perseguint l'escoltisme aconfessional.

Al Seminari de Barcelona ^{el} per influència d'Antoni Batlle l'escoltisme començà a introduir-se el 1949. El 1950 tres seminaristes diaques - Ricard Pedrals, Francesc Malgosa i Joan E. Jarque - feren la promesa escolta dins l'agupament d'Antoni Batlle. La primera missa de Pedrals el març de 1951 esdevingué una festa de tot l'escoltisme. A l'ermita de ^{Cresabadell} ~~Samalús~~ assistiren vuitanta escoltes de tots els sectors i Antoni Batlle pronuncià el sermó. Les primeres misses de Malgosa i Jarque es convertiren en celebracions també de tot l'escoltisme català. L'estiu de 1953 tingué lloc el primer campament interdiocesà de seminaristes, que fou organitzat pels vigatans. L'escoltisme , que ja compatava amb el suport actiu de clergues com Rovira Tena a Torelló, Antoni

Torner a la parroquia barcelonina del Roser, tots dos influïts per Antoni Batlle, Roure a Terrassà i el caputxí Basili de Rubí a Sarrià, començava a disposar de promocions de joves capellans que havien sigut escoltes a l'adolescència. Encara que els primers anys foren dispersats com a vicaris per distintes poblacions, seguiren al servei del moviment tant com pogueren. Quan el 1954 Antoni Batllé caigués malalt, podria ser substituït interinament al consell de la ICE per Joan E. Jarque i després per Ricard Pedrals, per voluntat d'Antoni Batlle.

La diada de Sant Jordi de 1949 fou celebrada amb èxit pels escoltes. A la finca dels Figueras, a ^Òrrius, al Maresme, Raimon Galí aconseguí portar a terme una concentració de clans i de seccions burlant la vigilància dels falangistes (26). Al mateix temps la colla Francesc Soliguer (27), de l'agrupament Mare de Déu de Montserrat, treia entre novembre de ~~1949~~ i desembre de 1949 una revista ciclostilada, "Baloo", que acabà sent prohibida i sancionada amb una multa de vint mil pessetes de l'època per publicació clandestina o sigui no sotmesa a la censura prèvia.

La primavera de 1950 a un agrupament de Barcelona tres membres del clan foren detinguts per comunistes, això provocà la clausura d'aquell agrupament. Només 15 dels 70 nois que hi havia abans, amb el seu cap Albert Agustí, reconstuïren el grup amb el nom de Roger de Flor, que s'integraria després a l'agrupament Doctor Robert de la UEC de Gràcia. El consell de la ICE a la seva reunió de l'onze d'abril de 1950 convingué que calia impedir una infiltració comunista i que "un comunista no pot ésser escolta, vistes les bases del moviment, que són religió i pàtria".

La protecció de l'escoltisme per l'Acció Catòlica semblava estar a punt de cristalitzar-se el 1950, quan el 23 d'abril, dia de Sant Jordi, Antoni Batlle i els seus minyons foren convidats (per invitació)

del vocal de propaganda del consell diocesà de joves d'AC, Enric Mañosas, president diocesà després fins al 1952, ~~la fer una demostració a Mataró al col·legi Valldemà~~. Però el governador civil donà ordre d'aixecar les tendes i multà mossèn Batlle. La frustada fraternització amb l'Acció Catòlica gaudia del suport del ~~Consell~~ de la Institució Catalana d'Escoltisme fins al punt que ^{el consell} havia anul·lat el campament que tenia previst per al dia de Sant Jordi, patró de l'escoltisme i de Catalunya, a fi de que els grups catòlics escoltes poguessin assistir a la reunió de Mataró.

Finalment el governador retirà la multa de deu mil pessetes que volia imposar a Antoni Batlle, però quatre agrupaments de Barcelona foren objecte d'inspecció governativa i s'els va repetir la prohibició de fer campaments no inspeccionats pel Frente de Juventudes. El consell de la ICE hagué de suspendre campaments i aplecs generals com el de Sant Jordi d'aquell any. El juny foren cridats al govern civil els presidents dels centres excursionistes i també Amadeu Serch. La intimidació als centres excursionistes preocupà molt al Consell de la ICE.

Va ser el mateix any 1950 quan l'agrupament d'Antoni Batlle s'hagué de traslladar del local i el pati del col·legi de Santa Florentina a la Casa de Montserrat al carrer dels Arcs. Fora de l'escoltisme, (en aquell moment) la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat no tenia gaire vitalitat (28). El creixement de l'agrupament fou incessant durant la primera meitat dels cinquanta. El 1954 eren ja 150 els seus membres i poc després arribaven als 230 (29).

El 1951, que fou l'any del del boicot als tramvies de Barcelona, la vaga general i la repressió immediatament posterior, alguns joves d'un clan d'un agrupament de Barcelona foren detingut acusats d'activitats polítiques. A un d'ells se li trobà una

formació de caps de llobatons l'abril de 1953. També es realitzaren tres camps de preparació - segon grau de la formació de caps - a la branca dels minyons escoltes l'abril de 1951, el juliol de 1952 i el gener de 1953. Cal ressaltar també la celebració de tres campaments generals de la branca minyons el maig de 1951, l'abril de 1952 i el maig de l'any següent al Coll ses Basses, al Montnegre, molt aprop del lloc on havia tingut lloc el de l'any anterior.

L'aplec de la branca minyons de 23 de maig de 1953 fou interromput per la Guardia de Franco i l'incident tingué importants conseqüències per a l'escoltisme. Hi participaven unes 50 patrulles amb més de 300 nois. Havien de pernoctar allí junts en un rally de competició. La primera imprudència fou haver enviat la convocatòria per escrit. Davant el risc s'havia dit als nois que farien un gran joc. Si sentien un coet havien de plegar-ho tot i amagar-se dispersos pel bosc. El dia 24 de maig a mitja tarde la guardia civil es presentà al lloc. Els ordenà dispersar-se però acceptà que ho fessin al matí següent. No arribaren els avisos de perill que es trameteren als que acampaven ni acomplí satisfactòriament la seva missió el grup de oïes que vigilava qualsevol eventualitat (34).

A tres quarts de sis de matí els acampats foren obligats a sortir de les tendes per uns noranta membres de la Guardia de Franco amb garrots. Esperaven trobar joves i només trobaren nois acompanyats d'alguns pocs adults. Els caps foren identificats i s'els endugueren les camises de l'uniforme i les ensenyes. Les noies, acampades a can Vilardell, no foren molestades.

Antoni Batlle va ser injuriat: "El millón de muertos de nuestra cruzada claman justicia ante vuestro comportamiento. La Falange luchó por la paz de España y del mundo y para salvar a la

Iglesia y a ustedes (dirigint-se a mossèn Batlle), y sois precisamente vosotros, católicos o que os decís católicos , y en muchos curas donde encontramos más dificultades a nuestra obra"... "En 1936 mataron muchos curas porque no había unidad en España, y ahora los curas como usted siguen fomentando la desunión y el separatismo." "Parece mentira que un cura como usted - si es católico - vaya envenenando a la juventud de España". "Parece mentira que haga el juego a los que mataron a su hermano".

Finalment decidiren ~~escollar~~^{dir} missa abans de dissoldre la humiliant reunió. Antoni Batlle celebrà amb un escolà escolta i altre falangista. La participació es féu en un bilingüisme conflictiu. Al cant "Alabem primerament..." entonat per Antoni Batlle, respongueren els altres amb un estentori "Cantemos al amor de los amores...", i a la primera avemaria en català , al final de la missa , en seguí una segona manada en castellà . Tampoc hi hagué acord sobre la pronunciació del llatí, encara llengua litúrgica, entre els dos grups.

Segons testimoni de Jaume Font, ell va anar a comunicar a l'abat Escarré que el governador Acedo Colunga havia posat als escoltes majors d'edat (35) multes que sumaven cent mil pessetes i aleshores l'abat va anar a veure al governador i li digué que si ell gosava cobrar aquelles multes , ell s'atreviria a pagar-les. Davant aquesta advertència el governador va retirar les multes. El maig de 1954 l'abat Escarré es negà a rebre la peregrinació mariana del Frente de Juventudes a Montserrat (36). La revista francesa "Témoignage Chrétien" del 21 d'agost de 1953 informà dels fets del Montnegre i de les seves conseqüències.

9.3. LA PRESSIÓ FRANQUISTA I L'HIVERNACIÓ DEL CONSELL DE LA INSTITUCIÓ CATALANA D'ESCOLTISME.

Les amenaces falangistes es manifestaven obertament al setmanari comarcal "Igualada" del 6 de juny de 1953 i a la revista barcelonina "Atajo" de juliol del mateix any, que era tan injuriosa per a Antoni Batlle, que va ser recollida per ordre governativa. Però al mes següent "Atajo" tornà a blasmar el separatisme de "Minyons de Muntanya" i la seva "actitud de ponerse al margen del Frente de Juventudes". L'any següent la campanya d'intimidació continuà. El juny de 1954 "Verdad", òrgan de la Guardia de Franco acabava un article titulat Sempre endavant ? amb aquestes paraules : "Os avisamos para que no digais que vamos de traidor". El 13 de juliol el periodich falangista "Mataró" publicava *um* altre article en el mateix sentit i el mateix feia l'octubre "El Bruch", revista falangista de Barcelona (37).

Les amenaces falangistes anaven acompanyades de disposicions governatives. Els campaments de més de cinc tendes i quinze persones necessitaven el permís del Comité Español de Camping i de la Delegació Nacional d'Esports de Falange, segons recordava el "Boletín Oficial de la Porvincia de Barcelona" el 29 de desembre de 1953. Un decret de la Presidència del Govern del 8 de gener de 1957 superava en duresa aquella ordre ,exigint per a marxex i campaments de més de sis persones que el cap fos titulat pel Frente de Juventudes o Sección Femenina i l'autorització de la Delegación Nacional del Frente de Juventudes. Era un intent de recuperar per al falangisme tot el control de formació i *la* *motinitat* d'inspecció.

No obstant, el falangisme pretenia al mateix temps suplantar l'escoltisme .Segons documents de l'arxiu de l'escoltisme internacional de Ginebra, el cap nacional del Frente de Juventudes s'interessava pel moviment escolta i ~~de Ginebra~~ *Landry* es va enviar al departament d'informació del Frente de Juventudes un lot de

publicacions ^{escrites} demanades per ell. Eren els prolegòmens de la substitució del Frente de Juventudes per la Organización Juvenil Española, creada el 1961, amb la pretensió inviable de ser reconeguda per l'escoltisme internacional com si fos una associació escolta, una línia que guardava un perfecte paral·lelisme amb l'aspiració del Govern ^{a aquell època} a que l'Espanya franquista fos admesa a la Comunitat Econòmica Europea com si fos una democràcia ^{li fual}.

El Concordat de l'Estat espanyol amb la Santa Seu, signat el 27 d'agost de 1953, després de l'incident del Montnegre, obria noves possibilitats per a les activitats de les associacions depenents de l'Acció Catòlica i, entre elles, les d'un escoltisme dependent d'aquesta institució.

Al mateix temps, en els primers anys cinquanta fou especialment forta a Barcelona la crisi de la l'Acció Catòlica triomfalista de postguerra. Es produí com a conseqüència una renovació total del consell diocesà dels Joves d'Acció Catòlica el 1953. Si abans ja hi havien hagut en aquest consell simpatitzants de l'escoltisme i de la vinculació que desitjava Antoni Batlle, ara tots ells eren partidaris del projecte, sobre tot el nou consiliari diocesà Joan Batlles i Aler^M. Amb la promoció del canonge Narcís Jubany a bisbe auxiliar de Barcelona el 1955, l'escoltisme catòlic trobà un altre partidari. Modrego no sols es veia sotmés a aquestes pressions dins la mateixa diòcesi. En ser promogut a bisbe de Vic el 1955 Ramon Masnou, que ja com a bisbe auxiliar des del 1952 havia vist amb bons ulls l'escoltisme diocesà, ^{el} ~~aquell~~ bisbe de Barcelona corria el risc de que fos reconegut oficialment l'escoltisme a la diòcesi veïna de Vic, com ja ho estava de fet a la de Girona, sense estar-ho a la de Barcelona (38).

Però ,de moment,el marc repressiu demanava el 1953 alguna resposta immediata per part del Consell de la ICE.L'estiu d'aquell any gairebé totes les activitats conjuntes generals foren suspeses .El 21 de desembre de 1953 el Consell prengué la decisió de deixar en suspens la seva activitat:"El Consell ha resolt ,per unanimitat ,de suspendre la seva activitat interior fins a tant que una Llei d'associacions ,o d'altres garanties legals,no assegurin o permetin el normal funcionament o l'existència d'una Associació escolta,com arreu del món civilitzat.No obstant,quan tres o més membres en actiu del Consell ho sol·licitin,aquest es reunirà de nou per examinar la situació.De totes maneres ,els integrants del Consell es reuniran dins el mes de juny de 1954,i els dels anys successius si s'escau,per veure de prendre tan aviat com sigui possible ,els acords pertinents per a normalitzar la seva vida".

En conseqüència el Consell deixava de ~~ext~~endre nomenaments, cobrar quotes i organitzar activitats generals.Cada agrupament,a l'ombra de la legalitat de l'entitat que l'aixoplugava,devia funcionar sol,sense un centre coordinador i regulador.No obstant subsistia una important funció coordinada : la formació de caps.Els cursos de la branca minyons ,serien responsabilitat de l'Agrupament Ramon Llull,inspirat per Antoni Serra; els de la branca llobatons serien responsabilitat de l'agrupament Mare de Déu de Montserrat, i restava per determinar quin nucli faria la formació de caps de la branca guies,però el 1954 prengué aquesta responsabilitat el clan Màrius Torres de Raimon Galí organitzant un important CEP ~~en~~ aquell mateix any.

A totes les unitats i agrupaments escoltes s'envià una circular signada únicament per Antoni Batlle , que havia caigut malalt des d'octubre de 1953.Aquesta circular,redactada en termes

↑ estranys, sembla ^{la} va dirigida tant als caps escoltes com a la policia
L(39).

El franquisme havia reaccionat davant el creixement de l'escoltisme i justament a causa d'aquest creixement el Consell de la ICE es veia incapaç de dirigir-lo de forma clandestina i encara menys podia fer-ho amb tots els seus membres fitxats.

Durant els tres anys de letàrgia del Consell de la ICE, l'escoltisme continuà creixent al mateix ritme que abans. Entre 1954 i 1956 aparegueren uns 33 agrupaments masculins nous, 18 dels quals al Barcelonès. No tots es consolidaren, però si es té en compte que durant els sis anys anteriors, entre 1947 i 1953 havien nascut prop de 40 agrupaments nous, apart dels procedents de preguerra i renascuts, es comprova l'increment del ritme de creixement del nombre de nuclis, ^{però incluint de} ~~sense tenir en compte~~ l'augment de membres dels ja existents. Els que neixien a parròquies i col·legis religiosos eren proporcionalment molts més que els nous agrupaments de centres excursionistes. Aquest anava a ser el factor més important en el reconeixement de l'escoltisme catòlic pel ~~l'arquebisbe~~ ^{bisbe} Modrego, després de vuit anys d'insistència ^{i de pressions}.

A la Catalunya dels cinquanta l'aval d'un clergue seguia sent molt important de cara a guanyar la confiança dels pares envers l'escoltisme, que apareixia com a un mètode que trencava amb els rígids mètodes autoritaris vigents a l'educació. També era vital l'autoritat d'un capellà com a escut enfront l'hostilitat falagista i això tenia especial importància a les viles i pobles fabrils pels que s'anava extenent l'escoltisme en aquell decenni. Parròquies i col·legis religiosos oferien locals i personal adult gratuït a l'escoltisme: els consiliaris (40). No sempre era un personal prou qualificat perquè no tots els consiliaris havien estat escoltes a l'adolescència o havien fet

d'adults cursos de capacitació escolta ,però ,en tot cas, la infraestructura que oferien les entitats eclesiàstiques ,per deficient que fos de vegades,superava la que podien donar els centres excursionistes,on els escoltes solien reunir-se en habitacions habilitades per altres utilitzacions i no solien comptar amb un cau,és a dir amb un local propi,decorat pels mateixos nois, que, d'aquesta manera, s'el feien seu ,tal com establia el mètode escolta (41).

8.4. ELS DARRERS TEMPS D'ANTONI BATLLE I LES CARACTERÍSTIQUES DE LA SEVA PERSONALITAT.

A principis de 1954 Antoni Batlle perdia la parla i a partir de gener de 1955 ja no podia celebrar missa.Immobilitzat a casa escribia nombroses instruccions i cartes,amb lletra cada vegada més difícil de llegir ,papers que més tard Jordi Galí transcriuria i publicaria (42).

L'argumentació que Batlle recomanava per a defensar la causa escolta davant del nunci Antoniutti partia dels interessos de l'Església , a causa del fracàs dels instruments tradicionals, i no de la bondat de l'escoltisme (43).I tenia en compte la decadència del falangisme ,però també de l'Acció Catòlica,que buscava noves formes per a superar l'a seva crisi.

^{enfrent}
~~En el marc~~ de l'escola i de l'autoritat familiar dels temps de del franquisme ,el mètode escolta resultava revolucionari.Feia madurar la personalitat de l'adolescent i del jove pel contacte amb la natura,el joc i l'experiència de la vida en grup,desenvolupant la seva capacitat d'organització autònoma.Per a l'autoritarisme regnant resultava molt difícil d'admetre l'autonomia de la patrulla de sis o vuit nois comandats per un cap escollit per ells mateixos entre els més grans de la colla.

La patrulla sortia sola un cop al mes i pernoctava i cuinava sola. Viatjava ~~A~~ls cotxes de línia - de vegades als portaequipatges de la part alta - o en els trens atapaïts i atrotinats de l'època, que preocupaven tant a Antoni Batlle fins a recomenar que, si havien de viatjar a les plataformes dels vagons, endarrerissin la tornada una nit per a evitar accidents esdevinguts i demanessin hospitalitat al rector del poble.

La confiança en la responsabilitat del cap de patrulla, que havia d'informar periòdicament al cap de la secció de l'evolució de cada un dels nois del seu petit grup, era quelcom nou en el context d'aquell temps. Des del punt de vista d'una minoria de capellans era evident la superioritat del mètode de l'educació per l'acció i del noi pel seu semblant en comparació al mètode jesuític de la pietat intensiva dels exercicis espirituals - modernitzats aleshores pels Cursets de Cristiandat -, de la direcció espiritual i de la transmissió vertical d'una instrucció religiosa teòrica.

Els escoltes parlaven de la pàtria i no de Catalunya, però com la única llengua parlada i escrita era la catalana, quan l'únic idioma públic era el castellà, el seu catalanisme era evident i la seva resistència a la descatalanització franquista (per força) havia de ser vista com acció política.

Antoni Batlle era un dels pocs capellans de la seva generació que havia trasmès als joves de postguerra aquest mètode, i per tant jugà un paper excepcional. En el context dels anys quaranta i primers cinquanta Antoni Batlle era un capellà liberal o obert, adversari del catecisme memorístic.

Però tota personalitat té aspectes discutibles. Les limitacions dels homes excepcionals interessan a la història no per a reduir el seu mèrit, sinó perquè revelen aquells límits que la formació i la

mentalitat de la societat del seu temps posava a les seves concepcions. Al camp es treia la sotana ,però a ciutat es feia venir a buscar la motxilla a casa a les sortides perquè no considerava digne anar amb sotana i motxilla a agafar el tren o el cotxe de línia. Respectava i convivia amb no creients dins l'escoltisme català, però compartia la convicció de Carles Cardó de que era impossible una moral sense fe religiosa (44), tesi que rosegava un residu d'intolerància i de justificació dels privilegis de l'Església. Antoni Batlle jugava i reia amb els

al camp i a la muntanya, però se li escapaven bufetades de tant en tant i tirava una tenda enlaire en plena nit si no es respectava el silenci nocturn (45). Introduí la flauta de bec com a element educatiu, fomentà les cançons populars , però odiava la guitarra. Traduí teatre poètic per a infants escrit per escoltes d'altres països i va compondre una òpera , Peret i el Rei Golafre, a partir d'un compte català. Estimulava la creativitat dels nois, però tenia un concepte molt restringit del bon gust : "Tots el recordem -escriu Jordi Galí - tallant aïradament numerosos focs de campament" (46). No deixava als nois disfressar-se ni un mínim a les vetllades . No hauria tolerat el costum posterior de pintar-se la cara. Fomentava la música i el cant, però era oposat a la dansa i sobre tot a la dansa de nois i noies , encara que fos en balls folklòrics que garantien una gran separació física dels dansaires (47). Donava beligerància als caps, però era de vegades present en excés , a la vida de l'agrupament i el seu perfeccionisme li feia impacientar-se , sense admetre el valor pedagògic del fracàs (48). Certament de vegades la seva extralimitació estava justificada per la severitat excessiva dels caps joves envers els seus companys subalterns (49).

L'Agrupament Mare de Déu de Montserrat va ser un planter de dirigents escoltes i sovint acaparà el paper de model. Quan el Consell de la ICE va haver de suspendre les activitats generals, la festa anual d'aquell agrupament : el mercat de Calaf - on es veien treballs manuals, es mostraven activitats i jocs i es recollien donatius - fou considerada com un aparador de tot l'escoltisme davant la societat. Antoni Batlle infonia al seu agrupament un sentiment de superioritat que no sempre era coherent amb la germanor entre grups escoltes que ell volia (50). El lligam amb la Secció Sant Jordi de formació de caps fou feble perquè els del seu agrupament es consideraven millor preparats i es mantenien a distància.

I ,no obstant, a les queixes d'Antoni Batlle en els seus escrits es troba un inventari dels defectes comuns que afectaven també als escoltes del Mare de Déu de Montserrat : pèrdua de material, mala conservació dels estris, tallar llenya sense permís ,deixar brut el bosc, etc. (51).

Antoni Batlle estava al dia de la teologia del laicatat que es feia a Europa i Josep Rovira Tenas ^{i Frederic Barro, i molts d'altres.} recordan amb gratitud els llibres que li va deixar . Però els seus horitzons socials eren limitats. El que Antoni Batlle denominava "la nostra gent" era un nucli reduït de classe mitjana, ^{religiosa} practicant, amant de Montserrat. Segons Rovira Tenas, Antoni Batlle "no s'interessava pel món obrer ni el coneixia . Tenia alguns nois de famílies humils entre d'altres de benestants, i els estimava" (...) "Aquesta, diguem-ne insensibilitat era molt comprensible, tant per raó de l'edat de Mossèn Batlle com pel seu origen i entorn, més aviat intel.lectual i burgès. La problemàtica i la mentalitat del món obrer quedaven molt lluny del seu món" (52). Això no treu que Antoni Batlle visqués sempre molt modestament amb els honoraris de les classes

que donava al Liceu Francès, a les monges alemanyes de Santa Elisabet i a l'Escola del Mar, i que, quan restés impossibilitat, la seva situació econòmica esdevingués molt precària.

Jordi Bonet i els qui negociaven al bisbat el reconeixent eclesiàstic oficial de l'escoltisme catòlic, aconseguiren que el nunci Antoniutti intervingués decisivament al seu favor. Un cop d'efecte per impressionar ~~l'arquebisbe~~ Modrego fou el telegrama pontifici a Antoni Batlle, quan aquest veia ja molt agreujada la seva malaltia. El seu amic Higini Anglés, president de Pontifici Institut de Música Sacra i altres amics de Roma, a instàncies de Jordi Bonet, aconseguiren que li fos enviat un telegrama de felicitació i de benedicció del Papa el 13 de juny de 1955 per mitjà de l'~~arquebisbe~~ Modrego, el qual es considerà obligat a portar el telegrama personalment al malalt. Amb la seva mare de noranta anys, que no comprenia com podia ser que el seu fill no pogués parlar, la situació esdevingué dramàtica i al prelat i al sacerdot s'els hi escaparen les llàgrimes. Batlle li digué a l'~~arquebisbe~~ que sentia deixar als seus nois com ovelles sense pastor. Modrego li contestà: "No se quedarán, no se quedarán".

Pero passaren cinc mesos més sense novetats, fins que, dues hores abans de la seva mort, Antoni Batlle rebé el nomenament de consiliari diocesà de l'escoltisme el 26 de novembre de 1955. No obstant, el nomenament no assegurava ni la continuació en la protecció de l'obra ni la successió en la consiliaria.

Els escoltes, que s'havien alternat per a vetllar al mossèn en la llarga fase final de la seva malaltia, li rendiren un homenatge memorable a l'enterrament multitudinari, i als funerals a Santa Maria de Mar el 27 de desembre de 1955, convertits en un acte d'adhesió no sols a l'home sinó a la seva obra, una obra que

no podia comptar amb ~~amb~~ el reconeixment del govern però volia comptar amb el de l'Església.

El 21 d'octubre de 1956 ,gairebé un any després ,l'escoltisme català pujà en corporació a Montserrat per a fer ofrena del piolet d'Antoni Batlle "bastó de comanament simbòlic en les empreses dures i fortes de muntanya on va educar-nos en preparació de les més àrdues de lluita per l'esperit", com digué Raimon Galí al discurs d'ofrena davant de l'abad Escarré, el qual respongué : "Torneu ! Montserrat és casa vostra !" i remarcà que els havia rebut al pati del noviciat per a indicar fins a quin punt sentia el que els hi deia.A despit de la clausura es va deixar entrar fins allí ~~a~~ la representació de les noies guies.

Ap. 8.

17. Entre elles ~~les~~ Antoni Serra, Josep Casanovas, Manuel Subirà, i altre vegada Jaume Font i J. M. Rovira Tenas. Assistiren pel seu compte també Lluís Bonet i Felip Puig
18. Lletre de Jaume Font, present a Bad Ischl, a Batista i Roca 1951, 10.09.
19. Raimon Galí : Recalada història dels anys cinquanta (1948 - 1962), Estudis Nacionalistes, Barcelona, 1984, p. 21.
20. Dotze anys després, aquest missatge seria publicat al diari català "Avui" el 26 de novembre de 1978, dedicat ~~de~~ ^a ~~el~~ cinquanté aniversari de l'escoltisme català. Batista i Roca havia mort el 27 d'agost d'aquell mateix any.
21. L'abril de 1952 Charles Berthier i René Fraud, de SdEF participaren al IV Camp Escola d'Iniciació (CEI). El juliol Albert Melot (FSC Bèlgica) participà al II Camp Escola de Perfeccionament (CEP). L'agost de 1953 Henri Bourreau, secretari internacional de

les plans

Jordi Vilanova, J. M. Figueras, Rafael Bofill, J. Casanoves i Jordi Argimon. 187

Scouts de France ,feu una estada a Barcelona. El juliol de 1953 Bernard Bacconet de SdEF vingué al Camp d'Expressió i Thérèse Lobi-Levit (SdEF) al CEP de la branca llobatons, seguida l'any següent per Marie Elisabeth d'Ursel i Monique van Gehuchten. El maig de 1954 Antoine Braun, comissari general de la FSC de Bèlgica , participà al CEP de guies escoltes. Igualment assistiren al que es va celebrar el juliol del mateix anys també per als guies escoltes tres dirigents de SdEF, Paul Rendu, Michel Rigal i el pare André Liegé . El setembre de 1957 Antoine Braun tornà a un camp escola de guies escoltes i el juny de 1958 el consiliari general de SdEF participà al CEI de consiliaris.

22. Ja el 2 de març de 1939 el vicari general de la diòcesi de Barcelona , Josep M. Torrents, va enviar als rectors un comunicat instant-los a no utilitzar al culte més que l'espanyol. L'administrador apostòlic de la mateixa diòcesi, Miguel de los Santos Díaz Gómez el 24 de març de 1939 en una missió a tots els grups escolars de Barcelona deixà extablint que "Seremos patriotas ,acatando con amor ,como debemos , a nuestra Patria, que llevó su civilización a veinte naciones , a las que dio un hermoso idioma en que tantos hombres ilustres cantaron a Dios y a la Patria. En esa lengua debéis enseñar a escribir y a rezar a Dios".

23. Per exemple, Albert Bonet, secretari de la direcció central de la Junta d'Acció Catòlica i antic dirigent de la FJCC, Evarist Feliu, consiliari a Madrid d'Acció Catòlica i antic consiliari de la FJCC a Girona , i Pere Tarrés i Claret, viceconsiliari el diocesa el 1945 dels joves d'Acció Catòlica de Barcelona.

24. Joan Batlles i Alerm : Mossèn Antoni Batlle i l'Acció Catòlica , dins la Miscel·lània d'homenatge publicada per l'Abadia de Montserrat, p. 271.

25. Reunió del Consell de la Germanor de Noies Guies de 8 d'octubre de 1951. Joan Batlles a l'article Mossèn Batlle i l'Acció Catòlica, ja citat, reproduïx una declaració del bisbe Modrego a un grup de Scouts de France que el visità l'estiu de 1954 : "El escultismo nunca ha encajado en la manera de ser de los españoles; han habido algunos grupos como los Scouts Hispanos , pero a los jóvenes españoles, de profundo sentimiento católico , el escultismo no puede llenar sus aspiraciones debido a que el escultismo internacional peca de demasiado naturalismo (...)" Aquí en Barcelona hay un grupo de Scouts bajo dirección de un sacerdote que yo aprecio mucho. En diversas ocasiones yo me hecho responsable de este grupo ante las autoridades, pero sucede que hay infiltrados algunos elementos con intenciones políticas y de partido, los cuales comprometen a los demás . Se ha dado el caso que, celebrando el referido sacerdote una misa en el campo, han acudido otros grupos de Scouts que, naturalmente, también son creyentes y por esto acuden a misa, pero diversas veces me han informado los falangistas que en estos campamentos han hallado inscripciones contra España, habiéndoles yo asegurado que ello no era obra de los Scouts del grupo del sacerdote".

26. Raimon Galí, Recalada, p. 25.

27. Estava integrada pels germans Martorell, Josep M. i Oriol, Jordi Bonet i d'altres i prenia el nom del germà de l'esposa del catedràtic de filosofia Jaume Bofill, Roser Soliguer, fundadora del col·legi Santa Anna. Francesc Soliguer havia mort en salvar uns treballadors d'un incendi a Viladrau. 5

28. Jordi Galí : Nous Escrits de Mossèn Batlle, Laia, Barcelona, 1971, p. 14 : "La Lliga Espiritual, fora dels escoltes, no era gaire cosa més , en el terreny d'una acció al dia".

Segons Jordi Bonet ~~després~~ Francesc Soliguer intentava salvar una família. Havia escrit un diari que s'havia publicat fins que i en el que havia intervingut el sacerdot Pere Humà, i la cèle estava formada per J. M. Martorell, Oriol Martorell, Josep Llorens, Jordi Bonet i

29. Jordi Galí : Nous escrits..., p. 33 i 59. Antoni Batlle constata els problemes de l'afluència de nois més enllà del que l'agrupament estava preparat per a enquadrar.

30. A. Serra, ob. cit., p. 78.

31. Malgarr tot, el secretari del governador va convidar Antoni Batlle i el seu agrupament a la commemoració del 18 de juliol de 1936 a l'ajuntament de Barcelona. La situació no podia ser més embaràsosa ja que els dirigents escoltes no gosaven refusar la invitació. L'oposició dels falangistes a la seva presència els va salvar d'haver d'assistir, ja que a darrera hora el secretari del governador els "rellevà del compo^{po} mis puix la nostra presència no era del gust de FE i que era preferible evitar incidents. Els reunits es mostraren satisfets", diu l'acta de la reunió del Consell de la ICE del 16 de juliol de 1951.

32. Joan Batlles a l'article mencionat anteriorment dona testimoni de la posició del governador Acedo Colunga. Acusava fins i tot a l'Acció Catòlica de separatisme. Quan el 1954 en una entrevista amb el governador, preparada pel bisbe, Acedo va retreure a Batlles haver parlat en públic en català i aquest li contestà que l'Església volia adreçar-se al poble en la seva llengua, el governador acabà la conversa amb aquesta frase : ~~"Tengan en cuenta que no me tembló el pulso firmando sentencias de muerte de curas separatistas vascos"~~.

el governador

(Val) →

33. Amb motiu del Congrés Eucarístic de Barcelona de 1952 l'escoltisme català acollí els escoltes estrangers visitants, amb la tolerància del governador, forçat per les circumstàncies. Eladi Homs, cap de l'agrupament Mare de Déu de Montserrat, s'encarregà d'aquesta missió. Els boy scouts nordamericans deixaren com a obsequi les tendes i el material que portaven. Raimon Galí, Joan Reventós i Pere Figuera, amb alguns escoltes de l'agrupament del Roser posaren una enorme bandera catalana al llarg d'un tallafocs a la serra de Collcerola, visible des de la plaça Pius XII on es celebrava l'acte culminant del Congrés Eucarístic, sota la presidència de Franco. També difongueren una estampa amb una oració : "... Allibereu-nos, us implorem, Senyor, dels opressors que han bandejat la llengua catalana del concert de veus que lloen aquests dies a la nostra capital el vostre Sant Nom i volen imposar-nos la mentida d'un Cristianisme sense Crist". El text ha estat reproduït per Raimon Galí a Recalada, p. 38.

34. Raimon Galí diu de l'esdeveniment : "... el malaguanyat incident del Montnegre, simple corolari del desastre de Casserres". I insinuant la seva censura del comissari de la branca minyons, Antoni Serra, diu : "Val la pena recordar aquest incident en el qual la irresponsabilitat i la manca de previsió més elemental dels caps que dirigien aquell campament els féu caure de la manera més innocent en una emboscada de la Guardia Civil i el Frente de Juventudes coalitzats". Recalada, p. 42.

35. Antoni Batlle, Manuel Casas, Eladi Homs, Salvador Soler, Miquel Aguadé, Antoni Serra, Josep Caparà, Josep Casanovas, Jaume Jordi i Santiago Coma.

36. Segons el "Diario de Barcelona" del 4 de maig de 1954, "se hizo una visita al Padre Prior".

37. "¿Son o no son ilegales las organizaciones de boys scouts ? ¿Hay que anularlos o tolerarlos ? ¿La actitud del Frente de Juventudes ha de corresponder a esta benevolencia de las autoridades, o ha de definirse por sí, conforme su peculiar estilo político ? ¿Puede el Frente de Juventudes considerar conveniente su propia acción directa, sabiendo que el Estado tiene sus órganos represivos y es celoso de su competencia ? ¿Hasta qué punto existe esta protección de la Iglesia a los Minyons de Muntanya ? ¿No será

más bien una iniciativa particular de ciertos sacerdotes, sin fundamento oficial y categórico ?".

38. Antoni Batlle ,copsant aquest fet, escrivia el 1954 : "A part del valor local ,per a nosaltres té la importància que, encara que matessin l'escoltisme aquí,essent viu a Vic,fatalment passaria la frontera." Nous escrits...,p. 125.

39."...Mentre el joc es va realitzar entre tres o quatre grups,la cosa era un agradable passatemps sense transcendència més enllà de l'àmbit familiar o dels centres respectius.Però l'afició a l'Escoltisme ha pres darrerament un increment extraordinari,sobretot en els sectors religiosos,com efecte de les recomanacions dels Sants Pares i de la difusió dels elements de la Joventut de l'Acció Catòlica.Aquells companys que coordinaven activitats i jocs s'han vist obeïts per centenars de nois i joves ,cridats a arbitrar per la seva experiència en aquests jocs de camp i muntanya , i han hagut de donar conferències,han hagut de contestar cartes ,i s'han vist a causa d'aixó ,distingits amb aple.latius, que no per expeditius i molt falaguers ,deixaven de significar alguna mena d'autoritat o jerarquia,en realitat de caràcter simplement esportiu,però que no deixava de cridar l'atenció per la seva similitud gràfica amb les jerarquies establertes de caràcter polític o social.I ha arribat el moment en que s'han donat compte de que aquesta coincidència verbal arriba a produir un cert confusionisme i en determinades esferes s'arriba a creure que en el fons d'aquesta nomenclatura hi ha una veritable jerarquia i organització clandestina de càrrecs i societats.I com que ,per part seva ,res està més lluny de la realitat,volen avui fer arribar a tots els seus amics que els han distingit amb aquest immerescut prestigi ,que procurin abstenir-se d'atribuir-los apel.lacions que puguin significar càrrecs,autoritat o superioritat de qualsevol mena"...us preguem que ceseu d'escriure-ls i de cridar-los en aquest sentit,perquè no volen incorrer en la responsabilitat de semblar dirigents de cap organització encara que sigui esportiva o infantil que no sigui inclosa entre les permeses per les lleis vigents a Espanya".

40. Antoni Batlle no volia basar l'expansió de l'escoltisme a les parròquies en els vicaris ,que canviaven sovint de destinació, i volia tenir el suport dels rectors.Però sovint la contrapartida demanada pels rectors - els serveis als oficis religiosos i al catecisme del diumenge - ,dificultaven les sortides dels escoltes els dies festius, de manera que calia establir una rotació.Fins i tot el problema es plantejava a la Lliga de Montserrat el 1955.Nous escrits, p.60.

41. Aquest problema segueix plantejat a molts llocs ,especialment als agrupaments escoltes acollits a un centre municipal de joventut,on el mateix espai es utilitzat successivament per diverses associacions.

42. Jordi Galí : Escrits de Mossèn Batlle presentats per...,Estela,Barcelona,1966,269 p.. Nous escrits de Mossèn Batlle presentats per...,Laia,Barcelona, 1971,199 p.

43. "La ineficàcia de l'Església davant d'un jovent disponible i vacant.Perquè aquesta joventut : 1) No va a Falange.No diem per què. 2) No va a A.C..3)Estant preparada per una instrucció religiosa universal, va a parar a centres deportius laics o enlloc". Nous escrits,p.130."Mentre els capellans tiran l'ham i no pesquen,hi ha peixos que esperen que els agafin".Cal advertir que la metàfora del peix no és sols evangèlica ,també és de Baden Powell.En opinió d'Antoni Batlle : "...la imposición de textos políticos en las clases ,los resquemores consecuentes a una guerra civil,el estado de rebelión de las masas contra la

- autoridad, fenómeno general en nuestro tiempo, todo esto produce en grandes sectores sociales y en la juventud metida en ellos, un estado de espíritu hostil a todo encuadramiento político. Y entonces esa juventud vacante de dirección, se enrola en clubs de fútbol, en centros excursionistas, en cualquier cosa donde no encuentre imposición ni propaganda política" Nous escrits, p. 132. "Es un problema no de l'estolisme sino de l'Església, de nois que busquen l'Església i l'Església no els acull" , Ididem, p. 133. "...els moviments imposats de dalt , com l'A.C., mai tenen la vida dels que neixen per la força vital de baix" ibidem, p. 138.
44. Escrts..., p. 216. Carles Cardó a Les dues tradicions. Història espiritual de les Espanyes, Claret, Barcelona, 1977, p. 307, diu : "En el poble ignorant la pèrdua de la religió comporta la caiguda vertical i instantània en la barbàrie - en tenim exemples antics i recents- i no serà mai possible governar un poble ensalvatgit i molt menys acomplir damunt d'ell la tasca delicadíssima de bastir una pàtria".
45. Escrts..., p. 38.
46. Escrts..., p. 25.
47. Nous escrits... p. 113.
48. Nous escrits..., p. 37, 41.
49. Escrts..., p. 242.
50. Nous escrits..., p. 72 i 86.
51. Nous escrits..., p. 74 i 76
52. Josep Rovira Tenas : El meu record de Mossèn Batlle, "Quaderns de Pastoral" núm. 67, setembre de 1981, p. 43.
-

9. REFERÈNCIES IDEOLÒGIQUES DE L'ESCOLTISME A MITJANS DELS ANYS CINQUANTA.

9.EL MODEL DE LA BRANCA DELS GUIES A COMENÇAMENT DEL DECENNI.

El reglament primer del Guies Escoltes de 1949 tractà de trobar una síntesi equilibrada entre els diferents models originaris de la branca dels joves : el del guia excursionista i el del boy scout després de l'adolescència, sense gosar plantejar-se el model d'un moviment de joventut en aquell marc polític de dictadura. En aquella època el pes numèric relatiu de la branca del joves era gran dins l'organització escolta, els guies eren menys nombrosos que els minyons, però superaven el nombre de llobatons ; el reglament no es resignava a que el lema "servir" signifiqués solament servei dins de l'agrupament o dins de l'escoltisme, sino que impulsava serveis socials fora del moviment. No obstant, les necessitats del moviment primaven i es tendia a dedicar la majoria dels guies a fer de caps dels menors que ells, tot i que la provisió d'aqueles noies, procedents o no de la Germanor de Noies Guies, alliberà als joves de la conducció de la branca dels llobatons, però es mantingué la demanda de quadres per a les altres dues.

Tot i la gran influència de Scouts de France, el seu model restava fora dels proposats. L'escoltisme unificat seguia sent aconfessional. Però l'obligació de donar un sentit religiós a la vida era ben present al reglament de 1949 i s'anunciaven els deures del guia o rover catòlic amb la justificació de " que la religió més extesa és a Catalunya la catòlica", tot prometent que "tant bon punt hi hagin prous membres pertanyents a alguna altra religió, d'acord amb llurs autoritats es fixaran llurs deures". Aquesta mateixa directiva, més teòrica que pràctica es present al reglament primer dels Minyons Escoltes de 1950, el

conegut "llibre verd", utilitzat com a manual bàsic, amb detallades instruccions a les seves més de dues-centes planes redactades per un equip dels agrupaments Ramon Llull, Narcís Monturiol, Mare de Déu de Montserrat, Mare de Déu del Roser i el de noies Joan Maragall, segons consta a la darrera plana. No s'establien el 1949 limitacions interiors al proselitisme religiós com passaria en els anys seixanta als reglaments de l'escoltisme aconfessional.

A primera vista, el conjunt d'aptituds i qualitats que s'exigien al guia era aclaparador, però a la branca guies no hi havien proves individuals successives com les que omplien el curriculum del minyó escolta, amb un nivell establert a les especialitats codificades al llibre verd de 1950.

Després de tres anys al clan el guia havia de saber organitzar jocs, vetllades, focs de camp i com explicar una història, havia de ser un expert excursionista, havia de saber fer una instal·lació elèctrica, decorar un local, coneixer un bon repertori de cants, saber nedar, fer un salvament i primeres cures, saltar una paret ^{d'alt} de tres metres, haver fet una enquesta i un informe sobre un problema social, estar al corrent de l'actualitat política, cultivar la lectura i el gust artístic i perfeccionar-se professionalment.

A més havia de practicar les virtuts de lleialtat, esperit comunitari i virilitat, que volia dir energia, audàcia i esperit combatiu. Devia considerar la dona en un pla d'igualtat amb l'home "col·laborant amb ella en tots els ordres de la vida". El guia havia de preparar-se per a ser un bon ciutadà. El catàleg corresponia més un arquetipus d'empleat, obrer qualificat o professional de nivell mitjà que a un futur empresari, la qual cosa reflectia la base social de l'organització i dels seus caps, en

una època en que els estudis universitaris eren encara molt minoritaris a la societat catalana.

9.2.ELS VALORS DE LA MISTICA DEL CAP.

Tot i la seva ambició, el reglament primer dels guies semblava evitar tant el perill de l'infantilisme com el del misticisme idealista. Seria amb en Raimon Galí quan s'intentaria donar a la branca una missió transcendental. La influència ideològica de Raimon Galí sobre l'escoltisme fou tan significativa en els anys cinquanta que cal analitzar el seu pensament, tenint en compte que fou al mateix temps l'ideòleg inicial del CC - Crist-Catalunya -, xarxa de formació cívica de catòlics catalanistes i "escola de caps", de la qual sortiria un nou catalanisme que molts anys després havia de tenir una duradora importància política. Com que el discurs de Raimon Galí era comú per als escoltes i per al CC, convé sintetitzar-lo globalment.

Després d'haver estat secretari de Minyons de Muntanya- Boy Scouts de Catalunya, Raimon Galí es feu investir ^{guia} ja gran amb altres dos adults, Joan Ainaud i Jaume Font, per tal de complir tots els requisits reglamentaris, que la generació de la guerra no havia pogut observar i per a donar a l'investiment tota la importància que se li volia concedir. Prengué el 1949 la direcció del clan de l'agrupament Doctor Robert de la UEC de Gràcia, després del seu èxit com a organitzador de l'aplec escolta de Sant Jordi a Òrrius burlant la vigilància falangista (1). També va treballar Raimon Galí amb el clan del Mare de Déu del Roser, portat per Miquel Agudé i Ricard Masó (2).

Al mateix temps, entre 1948 i 1951 Raimon Galí donà a casa de Joan Reventós, al carrer Angli de Sarrià, cursos d'història de Catalunya, que eren una reflexió político-ideològica i moral sobre l'evolució catalana. Per aquest cursos passaren Jordi Pujol, Anton

Canyelles, Pere Figuera, Jordi i Francesc Bonet, Jordi Galí- germà de Raimon - i altres futurs prohoms del país.

Davant les reticències que trobava a la colla Francesc Soliquer, de l'agrupament Mare de Déu de Montserrat, Raimon Galí pensà convertir el clan del Roser en grup pilot de la Ruta, que era com ell solia denominar a la branca dels guies, seguint la terminologia de Scouts de France. Al capítol de 1950 Raimon Galí sollicità ser nomenat comissari de la branca guies, sent designat pel càrrec amb ~~El~~adi Homs com adjunt. ~~El~~adi Homs tenia la confiança de la colla dels Soliguers i era el cap de l'agrupament Mare de Déu de Montserrat (3).

Raimon Galí, buscant una empresa comú per a tots els guies, la trobà en la reconstrucció del monestir de Casserres, a uns quilòmetres de Roda de Ter, a l'altra banda del riu, en un lloc mig envoltat avui pel pantà de Sau. L'empresa, carregada de simbolisme, comptà amb la col·laboració arqueològica i tècnica de Joan Ainaud i Camil Pallàs així com amb la de l'arquitecte Lluís Maria Albín en la construcció d'un pont per tal d'accedir des de la banda de Roda de Ter. Després de guanyar-se la simpatia de les forces vives de Roda de Ter amb una cercavila, l'empresa aplegà escoltes de Barcelona i de Vic, gent procedent dels antics Boy Scouts, dels antics Minyons de Muntanya i de la colla dels Soliguers.

Una riuada s'emportà el primer pont de fusta el 1951 i calgué aixecar un segon d'estructura més sòlida i costosa, però també fou arrossegat pel riu. Segons Raimon Galí, que s'havia vist obligat a deixar el càrrec per motius professionals, el fracàs es degué a que no s'havia continuat treballant incloent-hi la mateixa festa de Sant Jordi de 1952. Els qui havien considerat desproporcionada l'ambició de l'obra dins el Consell de la ICE, com Antoni Serra,

veieren confirmades les seves reticències inicials. Geladi Roms substituï a Raimon Galí com a comissari de la branca guies.

Però la tardor de 1952 Raimon Galí retornava a l'escoltisme constituint el clan Marius Torres , "dedicat primàriament a donar doctrina". Aquest clan de dirigents el 1954 esdevenia el mentor de la branca guies després de la decisió del Consell de la ICE de suspendre activitats generals i deixar de funcionar com a organ central el desembre de 1953, arran dels fets del Montnegre del maig anterior. En contacte amb Paul Rendu el 1953 i amb Michel Rigal el 1954, el Marius Torres seguia la revista de Scouts de France "La Route" i començava a conèixer la revista "Esprit", on es desenvolupaven les directrius del personalisme de Emmanuel Mounier, mort el 1950.

Al Camp Escola de Preparació de la Ruta de 1954 , que comptà amb la intervenció d'Antoine Braun, comissari de la ruta de la FSC de Bèlgica, Raimon Galí presentà un text que seria bàsic pels anys següents : La rosa dels vents del roverisme, text reproduït al seu llibre Senyals de camí, publicat el 1964.

Tant a l'escoltisme com al CC Raimon Galí defensà que els catalans com a comunitat havien perdut la guerra civil. Aquesta tesi sorprenia a molts que consideraven que la guerra l'havien perdut els "rojos", però servia de base per a predicar la superació dels defectes que havien portat a la catàstrofe i anar a la reconciliació nacional dels catalans davant del franquisme. Raimon Galí podia predicar tot això amb autoritat perquè era un antic oficial de l'exercit republicà , que havia tornat de l'exili. Era aquest passat un dels motius del rebuig de que Galí fou objecte per part de Lluís Carreras, en contrast amb la comprensió acollidora amb que el rebé Antoni Batlle.

Ara bé, al mateix temps Raimon Galí feia l'elogi de la cristiandat, considerava que la decadència d'Occident tenia com a causa el retrocés de la cristiandat i presentava un humanisme idealista però antiracionalista com a remei. Blasmava la societat contemporània en nom del providencialisme. La comparació bíblica de Catalunya amb Israel, castigat per haver-se desviat dels designis divins era prou significativa. Exaltava el "misteri" i la "mística del cap", que suposava fidelitat a les persones i a un estil moral més que no pas a les ideologies, encobridores sempre de passions per a Raimon Galí. També elogiava els valors ascètics, heròics i, en suma, els valors militars ⁽⁴⁾. Aquest pensament era fonamentat de manera convincent en la figura i programa de Baden Powell ⁽⁵⁾, es recolçava en la tradició clàssica de Scouts de France i no era una creació de Raimon Galí dins l'escoltisme català ja que, en certa manera, el propi Antoni Batlle en els anys quaranta i el pedagog Alexandre Galí, pare de Raimon, a finals dels anys cinquanta, semblaven compartir aquest pensament ⁽⁶⁾.

Un punt significatiu de Raimon Galí en una època en que no existia pràcticament consciència feminista al país, era el rebuig que aquesta desvetllava en el seu discurs als guies escoltes. Raimon Galí donà suport al desenvolupament de la branca dels llobatons per mitjà de les akeles i recolçà Montserrat Jarque i el clan Sant Francesc de les noies akeles, a les mans de les quals estava la branca dels petits. Però la clàssica exaltació que ell feia del paper de la dona com a mare, fonamentada en l'imatge tradicional de la Mare de Déu, no afavoria precisament aquell sentiment d'igualtat que el reglament dels guies el 1949 havia volgut difondre ⁽⁷⁾.

Els punts de referència de Raimon Galí eren Toynbee, amb la seva versió erudita, extensa i actualitzada d'idees en part exposades

per l'assaig d'Oswald Spengler, La decadència d'Occident el 1918 (8), Peguy, amb les rutes a Chartres (9), i Saint-Exupery, que havia volgut preservar la possibilitat d'un romanticisme en una època dominada per la tècnica del motor, d'un romanticisme on l'aventura, amb independència del sentit polític, era contraposada al confort burgès.

La influència de Saint-Exupery seguiria sent poderosa anys després de la separació de Raimon Galí de l'escoltisme català. El petit príncep (1943), en la seva versió catalana de 1959 competiria amb el Llibre de la selva com a referència literària i tema d'escenificacions, i Ciutadella, publicada en català per Nova Terra el 1965, marcava la pauta ideològica, com es pot comprovar a les cites del llibre de la branca minyons de l'escoltisme catòlic El noi d'avui, l'escoltisme de sempre, opuscle aparegut el mateix 1965.

No cal oblidar tampoc que el 1964 començava la publicació en català amb enorme èxit de les aventures de Tintín, magistral creació que divulgà en un cercle molt més ample que l'escolta, la visió del món d'un escolta catòlic belga que va per la vida fent bones obres i que després de començar la seva vida en els anys trenta amb aventures a la URSS i al Congo belga per a criticar el comunisme soviètic i defensar el colonialisme europeu, adoptava més tard la defensa de les minories oprimides, sense ser un revolucionari sinó més aviat un liberal amb arrels cristianes. El 1963 a la revista de la Ruta, "La Roda", Jordi Galí feia l'elogi de Tintín: "I certament Baden Powell hauria gaudit, deu gaudir de Tintín".

Tornant a mitjans dels anys cinquanta, els termes clau eren salvació, heroisme, fidelitat, misteri. El vitalisme anti-racionalista presidia aquell generós intent de renovació compartit per molts joves de postguerra perquè el marc de la guerra freda,

la divisió d'Europa pel teló d'acer i el franquisme seguien imposant unes referències que eren del període d'entre-guerres.

El CC era una ampliació més ambiciosa del antic grup Torras i Bages i els joves que allí havien començat a formar-se eren el 1955 més madurs. Mancava algú del Torras i Bages com Joan Reventós, que passà al Moviment Socialista de Catalunya de Josep Pallach. Confluïren en el CC el Montserrat de l'abat Escarré, els sectors catalanistes de les Congregacions Marianes dels jesuïtes i de l'Acció Catòlica, alguna gent formada dins l'escoltisme de mossèn Batlle i altres cristians de la generació de postguerra.

El text fundacional de Raimon Galí, Problemes de la nostra generació, problemes del nostre temps, d'octubre de 1955, ~~en~~uncia les orientacions primeres i el 1956 definia el nou grup d'aquesta manera : "La CC és una comunitat d'oració, estudi i servei (acció), els membres de la qual accepten solidàriament unes responsabilitats de cara al país i pròpies del nostre temps i de la nostra generació, que projectaran l'acció individual i col·lectiva de cara a la Ciutat eterna" (10). L'ideari era una versió modernitzada del tradicionalisme catòlic catalanista que Torras i Bages enuncïà a finals del segle XIX. No havia estat casual que el nom d'aquest pensador hagués sigut l'adoptat adoptat pel cercle predecessor del CC, fundat igualment al local de la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat, una associació que Torras i Bages havia fundat i que molt més tard Antoni Batlle, més liberal, havia revitalitzat amb l'escoltisme.

Els dos nuclis principals eren el de "comarques", dirigit per Jordi Fujol, i el "social", dirigit per Xavier Muñoz i dedicat a entrar en contacte amb els problemes dels treballadors. Aquests dos nuclis van anar divergint fins la ruptura de 1960, coincidint amb l'empresonament de Jordi Fujol, i amb l'aprovació d'un

programa que trencava amb la ponència fundacional de Raimon Galí, que fou substituït com a ideòleg per Antoni Pérez, un autodidacte d'origen extemeny. El CC, convertit en Comunitat Catalana, intentà de convertir-se en un partit ,ahora que es desconfessionalitzava i evolucionava cap al socialisme i prenia el nom de Força Socialista Federal de Catalunya el 1962 ⁽¹¹⁾. Les realitzacions més conegudes d'aquest grup foren la revista "Promos" (1961 - 1966), on col·laboraren economistes que havien estat escoltes destacats com Josep Maria Vegara o que havien passat simplement pels seus rengles com Pascual Maragall i Narcís Serra, també el CEDEC, especialitzat en temes urbanístics, i finalment Edició de Materials, editorial liquidada pel franquisme . Al FSFC, es trobaria algun antic escolta gironí de les primeres promocions com Joan Bosch.

Abans de veure's desplaçat del CC ,Raimon Galí havia deixat l'escoltisme l'octubre de 1958. "Per tal de no ser infidel a mossèn Batlle " ⁽¹²⁾, Raimon Galí rebutjà la divisió de l'escoltisme unificat ,fet que li semblava la seva negació com a signe de la reconciliació nacional catalana per la qual lluitava, però els motius eren contradictòris.

D'una banda considerava que l'escoltisme diocesà cauria en una postura conservadora que aïllaria els seus membres en la perseverància i en la preservació. Però també creia que l'escoltisme aconfessional estava condemnat a la inanitat. Temia que un escoltisme diocesà perdria força d'oposició al franquisme però volia tenir dins la mateixa organització els no catòlics per a poder convertir-los a la fe. Volia un escoltisme pluralista a la vegada que unitari -es solidaritzà amb la dimissió de Montserrat Jarque que s'havia oposat a les primeres comunions dels llobatons en grup i com a tals -, però també volia la restauració de la

cristiandat i quan parlava dels catalans ho feia com a sinònim de cristians. Tenia com a model Scouts de France, però rebutjava la influència del personalisme de Mounier i de la revista "Esprit", que jugaven un paper important en la reorientació de l'escoltisme catòlic francès (13). Ell havia promogut contactes que havien portat a Catalunya el 1953 a Paul Rendu i el 1954 a Michel Rigal, però es considerarà preterit quan els dirigents de l'escoltisme catòlic cridaren directament el 1958 Michel Rigal, comissari general de Scouts de France i el convidaren a ell com un de tants, amb menyspreu del seu mestratge (14). A mida que el pensament fill del personalisme de Mounier penetrava als rengles escoltes, les directives ideològiques de Raimon Galí necessàriament havien de ser qüestionades dins l'escoltisme, com ho serien al CC. Mounier havia considerat periclitat l'ideal de cristiandat i Raimon Galí el reivindicava. Raimon Galí recomanava l'anàlisi sociològic però el seu discurs estava articulat en base a imperatius doctrinals a un concepte determinat de Catalunya. Desilusionat, Raimon Galí deixà l'escoltisme: "La malalaltia endèmica de l'escoltisme a tots els països i a casa nostra tendia inexplicablement a la promoció de gent mediocre, que és el que havia posat nerviós en Joan Fuster quan havia dit que no volia pensar en una Catalunya de Boy-Scouts" (15).

Com que el pensament formulat per Raimon Galí era fruit d'una època i responia en part a pautes tradicionals de Scouts de France, els escoltes catòlics trigarien a trobar un recanvi, de manera que l'estil del seu antic mentor seria encara present al primer reglament que la DDE publicaria el 1959 per als seus guies escoltes. Cap canvi sensible es percebia en relació al reglament de 1949 - i això és força significatiu de la continuïtat escolta durant els anys cinquanta -, però la declaració preliminar de

principis - inexistent al reglament de 1949 - començava amb vuit punts que s'iniciaven amb les paraules "Enfront de". Per exemple el primer deia : "Enfront dels que sols busquen instal·lar-se a la vida, nosaltres tenim una visió de la vida com una marxa, un risc i una aventura". La definició en contra permetia donar una imatge d'inconformisme, grata als joves , per la seva edat sense un lloc garantit encara a la societat, i eludia esbosar una alternativa que hauria situat els joves no contra determinats defectes socials sino contra les estructures imperants, la qual cosa no sols hauria estat intolerable sota el franquisme d'aquella època sino que dins del mateix cercle protector de l'escoltisme hauria sigut considerada en aquell moment una politització indeguda i extemporània . Al punt quart la paraula solidaritat era seguida immediatament per jerarquia (16). Al punt cinqué no resulta difícil veure darrera "els falsos messianismes " al comunisme (17). Al punt sisé es contraposava "una sexualitat grollera" al propòsit de retornar "a la cavallerositat i el respecte del misteri de la vida", manera elegant i sublimada de refermar el patriarcalisme, punt que és un retrocés en relació al reglament de 1949. També es volien reviuir els valors "de la nostra civilització mil·lenària", terme emprat abans per Raimon Galí com a sinònim de cristiandat o del que aleshores es denominava "civilització cristiana occidental". Als dos darrers punts es feia una al·lusió al context específic català i reapareixia la tradició regeneracionista de l'escoltisme català en blasmar "els vicis seculars de la migradesa d'esperit, la por al ridícol, l'esperit de trampa, del no voler manar ni ser manats" (18).

Més tard, ben entrats els anys seixanta, alguns fenòmens semblarien donar part de raó a les aprensions de Raimon Galí . A mida que la influència marxista s'anava fent més forta , en alguns

sectors - no en tots -la causa de l'emancipació nacional catalana i la de la igualtat social no apareixerien simplement com a fenòmens diferenciables però articulables, sinó que començarien a ser dissociats amb l'eclipsi de l'emancipació nacional en funció de un concepte unilateral i simplista de la lluita de classes. No obstant, la manera d'evitar aquesta tendència no era propugnar l'ideal de retorn a la cristiandat.

1. "En poc més d'un any - explica Raimon Galí -, vaig aconseguir entre els guies una formació suficient en història de Catalunya i llengua. A la fi em demanaren una formació religiosa, de la qual estaven mancats. Eren gent admirable, menestrals, oficinistes, obrers". "L'ambient a-religiós o antireligiós provenia del món anticlerical de sempre, és a dir sense replecs. No retornaren tots a la fe, però tots foren uns altres. De grup hostil al cristianisme passà a ésser un veritable grup obert on cabia tothom. Veure la religió amb ulls nets, sempre ajuda a veure clar el sentit de solidaritat en la pàtria i en l'aspecte social". Recalada p.27. "No hi havia cap coacció i foren ells els que es van acostar" (p.32).
2. Aquí havia més gent de classe mitjana i, tot i ser confessionals, alguns nois "tenien grossos dubtes de fe de tipus modern, que tira al nihilisme, sobre tot pel que fa a la relació amb les noies", segons Raimon Galí, Recalada, p.32.
3. L'orgull de formar part d'una petita èlite hereditària de la vida político-cultural catalana és palés en aquest comentari de Raimon Galí: "Eladi Homs i Alexandre Galí havien col·laborat en la feina pedagògica de Prat de la Riba. Aquesta vegada eren els fills". Compartien aquest sentiment els germans Martorell, fills d'Artur Martorell, Josep Maria, arquitecte més tard de la Vila Olímpica, i Oriol, musicòleg i director de la Coral Sant Jordi. De la mateixa èlite es considerava Jordi Bonet, arquitecte i futur dirigent de l'escoltisme catòlic, fill de Lluís Bonet i Garí, deixeble d'Antoni Gaudí i un dels continuadors de les obres del temple de la Sagrada Família.
4. "L'heroisme per l'heroisme a vegades", Senyals de camí, p. 48. "La vida és milícia i el cristianisme és en aquest sentit que és militar", Senyals de camí, p. 52. Tot això, acompanyat d'un cert aristocratisme: "Els caps no és fan, neixen", Senyals de camí, p. 133.
5. Senyals de camí, p. 29.
6. Al número 4 de "Ressó", paper del Catecisme de Sant Magí, l'octubre de 1946, Antoni Batlle publicà un article que porta com a títol El Cap: "L'escoltisme vol preparar caps, homes dirigents del dia de demà. Es lo que més falta ens fa. Minyó escolta: cal que t'hi fixis; has de ser d'aquesta fusta, fusta bona i forta perquè, des d'ara, allà on siguis, al col·legi, al taller, a la fàbrica o al mateix despatx, sàpigues endur-t'en els altres per l'exemple a seguir com tu aquesta llei nostra, clara, simple, que fa ser-ho més d'honor. Hi ha qui neix amb un caràcter així. Moltes vegades se n'és forjant una voluntat, enriquint l'esperit, trempant el caràcter. Si tu a l'escoltisme no hi cerques això, si l'escoltisme no produeix això en tu, és que no hi entens res". I

acabava: "Va, doncs, minyó, enlaira't més amunt. No restis dins la massa dels indiferents, dels inútils. Dóna't compte de la teva potència d'Escolta, forja't una voluntat de cap, un temperament emprenedor, un home capaç de conduir i salvar a qui cal". Alexandre Galí en un camp escola d'informació que organitzà la Germanor de Noies Guies el 1958 deia: "El que dóna força a l'Escoltisme és l'esperit militar que circula dins... l'esperit militar en quant entranya el sacrifici màxim que és el sacrifici de la vida. El sacrifici màxim conscient en funció d'alguna cosa que és superior a tot. No hem d'oblidar que B.F. era militar i si ens posem d'analitzar els manaments de la llei escolta, els 10 manaments, veurem que tots respiren aquest esperit que jo en dic militar". Alexandre Galí advertia finalment dels perills que amenaçaven l'escoltisme: que li fallessin els procediments d'enduriment davant una vida que, segons ell, cada dia era més fàcil i que esdevingués "una pràctica de classe, d'una classe determinada. Procureu sempre fondre les classes des del punt de vista social. L'escoltisme parroquial és potser l'instrument millor per arribar a aquesta fosa de classes. En el poble, a dins de l'escoltisme, amb facilitat hi va el pobre i el ric, però a la ciutat això ja és més difícil... Cal vigilar, doncs, que el problema econòmic, si és que existeix, no faci de l'escoltisme una institució de classe". Fragments citats per Salomó Marqués a L'escoltisme gironí, p. 43-44.

7. "La resposta del nostre temps és que la dona és portadora d'un gran misteri i no pas un ser que cal equiparar en tot a l'home, però que, a més a més, algun cop i quan li ve be s'encarrega de la maternitat. Si no entenem que la dona és essencialment la portadora del misteri de la vida, de l'amor i de la caritat en darrer terme, estarem incapacitats per entendre res de la història, de la vida, de la nostra mateixa vida, en definitiva". I considerava que la dona era la dipositària dins la societat "de l'esperit religiós; és una mena de reserva natural de la religiositat. I per aproximació ho és també de l'esperit de la terra, de la pàtria". Senyals de camí, p. 63.

8. La influència de la extensa obra de Toynbee va ser notable a Catalunya a la segona meitat dels anys cinquanta. Encara el 1968, i quan l'historiador i filòsof anglès ja havia perdut actualitat, Batista i Roca publicaria a l'exili, a Montpeller, un opuscle titulat La desintegració d'Espanya i les idees de Toynbee, assaig reeditat per El Llamp a Barcelona el 1983.

9. Les rutes universitàries a Montserrat el 1958 i el 1959 foren bon exemple d'aquest model, si be foren pluralistes i fins i tot donaren lloc a un debat bastant escolàstic a la segona d'elles entre nacionalisme català i marxisme on Solé Tura enuncia ja les tesis en relació a Prat de la Riba, que més tard exposaria al seu famós llibre Catalanisme i revolució burgesa. La síntesi de Prat de la Riba (1967). El 1968 seguia prohibida la reedició de La Nacionalitat Catalana, l'assaig clàssic de Prat de la Riba de 1906.

10. Recalada, p. 287.

11. El testimoni i la versió de Xavier Muñoz pot trobar-se al seu article CC, història d'un moviment polític, "Serra d'Or" de juny de 1979, p. 23 - 25, i al seu llibre De dreta a esquerra, Edicions 62, Barcelona, 1990.

12. Recalada, p. 168.

13. "La revista "Esprit" i tot el grup que els voltava, amb l'excusa d'una renovació que nosaltres havíem donat per feta des de la nostra guerra de 1936, lliuraven inermes les joventuts cristianes al marxisme sartrià. I el que és més greu: es valien de l'obediència a l'estructura rígida eclesial, originàriament

reaccionària. Calia doncs tornar al cristianisme de Peguy i presentar batalla a Maritain i Mounier, persones honorabilíssimes que no hi veien dos dits més enllà del nas i havien omplert de dubtes l'esperit dels Scouts de France i molts altres cristians". Recalada, p. 88. "Al llarg dels anys 1950 i a través de la revista "Esprit", continuadora a la seva manera del pensament de Mounier, s'expandeix entre els medis catòlics, sobretot els tradicionalment "carques", que mai volen perdre la clientela, aquesta autocrítica ressentida contra les fonts mateixes del cristianisme", Recalada, p. 200.

14. Senyals de camí, p. 144.

15. Recalada, p. 145.

16. "Enfront de la disgregació egoista que fa de l'home l'enemic de l'home, desitgem la cooperació, la germanor, la solidaritat i la jerarquia".

17. "Enfront dels falsos messianismes, busquem una visió realista de les possibilitats i limitacions humanes".

18. Aquesta condemna del rebuig a "manar i ser manats", més que una condemna de l'esperit anàrquic atribuït als catalans, podria considerar-se un reflex de les necessitats d'una societat, on a partir del pla d'estabilització moltes petites empreses veien negre el seu parvindre i molts fills de petits empresaris eren orientats vers una carrera de tècnic o administrador salariat. Augmentaria durant els anys seixanta, els anys del desenvolupament, la salarització i terciarització de la població activa, amb un creixement de les noves capes mitjanes assalariades, quadres de la gran i mitjana empresa, on els fills de la petita burgesia autònoma havien de "manar i ser manats", trobant-se en aquests nivells socio-professionals amb fills de la classe obrera qualificada, promoguts a quadres intermedis. Tant per als uns com per als altres l'escoltisme jugaria un paper educatiu d'adaptació a les noves estructures socio-econòmiques.

10.RECONEIXEMENT ECLESIASTIC I DIVISIÓ DE L'ESCOLTISME .

10.1. DE LA DELEGACIÓ DIOCESANA D'ESCOLTISME AL LLIGAM FEDERATIU DE L'ASSOCIACIÓ CATALANA D'ESCOLTISME .

El bisbe de Barcelona va signar finalment el 4 d'agost de 1956 el decret creant la Delegació Diocesana d'Escoltisme ,vinculada amb gran autonomia al Consell de Joves d'Acció Catòlica. Abans d'aquest esdeveniment la premsa barcelonina havia destacat, sense por a la censura, la participació notòria dels Minyons de Muntanya i les Noies Guies en la qüestació pels carrers i transports públics per a les obres del temple de la Sagrada Família (1).

Però les autoritats franquistes encara prengueren contra els escoltes algunes mides represives escadusseres, malgrat el reconeixemnt oficial de l'Església.En el segon aniversari de la mort d'Antoni Batlle,el 26 de novembre de 1957 Sempronio publicà al "Diario de Barcelona" un article titulat La mochila de Mn. Batlle.Era un elogi on es descrivia amb simpatia "el espléndido movimiento del actual Escultismo diocesano que la mochila de Mn . Batlle contenia en germen".El governador Acedo Colunga va cridar Sempronio i li va prohibir escriure al diari fins que pel Nadal li aixecà el càstig.

Encara l'any 1958 la DDE de Barcelona es va veure denegada l'autorització per a fer un joc de ciutat el 23 de febrer,amb motiu de la Diada del Pensament , dia escolta internacional que commemora el naixement de Baden Powell i de la seva esposa Lady Olave. Quan el bisbe Modrego comunicà aquesta activitat al governador Acedo,aquest la impedí.

El maig del mateix any tres guies de l'Agrupament Ramon Llull, no confessional, foren detinguts a l'estació del Nord per portar uniforme. Foren posats en llibertat després de l'entrevista amb Acedo Colunga de Ferran Llopis i Joan Batlles com a dirigents de l'Acció Catòlica, que li digueren que aquells nois eren d'Acció Catòlica. Aquest és un cas on s'evidencia la defensa dels aconfessionals pels confessionals. Ferran Llopis s'entrevistà amb el nunci per aconseguir que no es seguissin prenent mesures com aquella, encara que Acedo recordà el 9 de juny la prohibició de qualsevol uniforme que no fos el falangista i la DDE va haver de transmetre l'advertència als seus afiliats.

A finals de novembre de 1958 i amb motiu del Dia de la Província, celebrat a Granollers, Acedo va llençar invectives contra els escoltes, dient que s'emparaven en sagrados pabellones, per a tenir actuacions contràries a la sagrada unidad de la pàtria. L'abat Escarré va respondre a aquest atac en el sermó que pronuncià el dia de la Immaculada, pocs dies després. Fou el primer enfrontament públic d'una autoritat eclesiàstica amb el règim per defensar la llibertat d'actuació de l'Església en relació als joves.

La vitalitat de l'escoltisme durant els tres anys de forçada hibernació del Consell de la ICE va fer que es registressin en el seu interior canvis significatius, tot i les poques reunions que celebrà (2). A petició de set caps de secció de minyons, es decidí que l'agrupament Mare de Déu de Montserrat substituís el Ramon Llull en la formació de caps de la braca minyons, fet que reduïa la autoritat i influència del comissari de la branca, Antoni Serra, i augmentava el predomini del Mare de Déu de Montserrat, que venia orientant ja la branca guies, el comissari de la qual passà

a ser Jordi Galí degut a l'absència d'Eladi Homs ,traslladat a Mallorca.

També fou en aquest interregne quan la branca llobatons prengué nova empenta i començà a creixer al mateix ritme que la branca minyons.Fou gràcies a que una promoció de noies,la major part de les quals no provinents de la Germanor de Noies Guies,es feren càrrec dels estols de llobatons i s'agruparen en el clan Sant Francesc sota la direcció de Montserrat Jarque com a nova comissària de la branca .Montserrat Jarque assistí per primera vegada al Consell de la ICE el dia 11 de febrer de 1956 .Més tard , el 1958,seria un tema polèmic si el càrrec d'akela, de cap d'estol de llobatons ,havia de ser en el futur reservat a les noies ,o no.

El 25 de juny de 1955 Ricard Pedrals fou reconegut consiliari general adjunt ja que Antoni Batlle declarava que era el seu alter ego. Amb Ricard Pedrals col.laborarien Joan E. Jarque com a ajudant, Jacint Mates com a comissari de llobatons i Antoni Torner com a consiliari d'antics escoltes.En aquesta reunió s'evidenciaren les tensions entre Antoni Serra i els encarregats de la formació de caps de la seva branca.El clan Màrius Torres s'encarregaria de la formació de joves de més de disset anys que vulguessin ser caps, i després farien el corresponent CEP de la branca en la qual anessin a prestar servei.El comissari Lledó, davant el descontent existent a la vegueria de Barcelona ciutat,es veié obligat a presentar la dimissió.

Un cop signat pel bisbe de Barcelona i pel bisbe de Vic a les diòcesis respectives l'ordre creant les Delegacions Diocesanes d'Escoltisme,el Consell de la ICE es reuní a començament de novembre de 1956 en un ambient d'esperança i com si anés a reempendre activitats immediatament. Per tal d'evitar duplicitat

de jerarquies, Jordi Bonet, previsible cap de la DDE de Barcelona, va ser nomenat comissari de la vegueria de la ciutat de Barcelona a la reunió del Consell de la ICE de novembre de 1956 .Antoni Serra, comissari de la branca minyons i Antoni Farré, comissari de la vegueria de Barcelona fora de la capital, plantejaren una altra vegada una antiga qüestió :la millora de les deteriorades relacions amb el Cap escolta Batista i Roca. Farré oferí el mitjà de restablir les relacions amb aquell. Es tractava d'un tema incòmode, que es sumava als altres que tenia plantejat el Consell per a tornar a funcionar amb normalitat.

"Els reunits - diu l'acta de Jaume Font -,després de felicitar a Bonet pels dos anys d'intensa labor ,es congratulen de que l'Església Catòlica reconegui el Moviment escolta i vulgui protegir-lo. Acte seguit es discuteix una petició del Consiliari General per a que s'autoritzi l'afiliació per un període de prova d'un any a la DDE dels Agrupaments ,Caps i Comissaris que ho dessitgin ;després d'exposar B. (Bonet) que el desig real de la DDE es afavorir l'Escoltisme i que procurarà entroncar l'autoritat diocesana amb l'escolta de manera que la Institució en resulti beneficiada,el Consell acorda acceptar la proposta i consultar el Consell Consultiu".

La FIDE,en mans del Consell de la ICE acabava de rebre la invitació enviada a Espanya per la Oficina Internacional per tal que enviés una representació al proper jamboree mundial .Les relacions amb Londres eren bones ,i alhora s'obtenien places pels camps de perfeccionament de Bèlgica i França.Però l'escoltisme valencià estava en franca devallada i la direcció de la FIDE tenia molt poca incidència més enllà de Catalunya.

Quatre mesos després ,el 24 de març de 1957, tornà a reunir-se el Consell de la ICE.Abans de la suspensió d'activitats generals

el Consell s'havia reunit amb periodicitat mensual.El govern de l'escoltisme català no recuperava el ritme normal.Però el comissari general Serch anuncià la represa d'activitats de les vegueries "aprofitant la posta en marxa de les DDE".No obstant Raimon Galí,que havia estat nomenat veguer de Vic, advertí que la seva vegueria encara no funcionava efectivament.Calia el nomenament per part del bisbat de Vic ,igual que ho havia fet el de Barcelona amb en Jordi Bonet.En aquell moment dins de la ICE Jordi Bonet encara no tenia oficialment autoritat sobre els agrupaments de fora de Barcelona i ,per tant, els límits del seu territori dins la ICE no coincidien amb els que li corresponien com a delegat de la DDE del bisbat de Barcelona. Els lligams amb Girona encara no funcionaven.Farré anuncià que per motius professionals hauria de deixar la vegueria de Barcelona-comarques.

Jordi Bonet, amb el despatx de la DDE ja instal·lat als locals de l'Acció Catòlica al carrer Lauria 7,va demanar que "per a simplificar la feina,es permeti que s'usi el nom DDE en lloc de Vegueria ,però que ja tindrà en compte de no donar instruccions inconvenients als Agrupaments no afiliats a l'organisme diocesà".Serra i Farré presentaren les primeres objeccions.El conflicte latent començava a manifestar-se.Els antics dirigents del Consell començaven a comprendre que la seva autoritat havia perdut els canals normals.

Dos mesos després , el 31 de maig de 1957, a la reunió següent es notificà la preparació de camps escola per la vegueria de Barcelona i la subscripció d'una pòliza d'assegurances per a cobrir accidents dels nois i dels caps i la responsabilitat civil.Bonet demanà ajut econòmic al Consell per a posar en marxa efectivament la seva vegueria.Cap progrés s'havia produït en relació a Vic i Girona.Els "comentaris sobre manca de disciplina,

tant entre Caps com entre Consiliaris", que figuren a l'acta sense més detalls, evidenciaven l'augment de les tensions internes. El Consell de la ICE necessitava de la DDE, però aquesta no necessitava del Consell. Els agrupaments de parròquies i col·legis religiosos creats a partir de 1953, després que el Consell de la ICE havia deixat de controlar el moviment, ingressaven a la DDE però no ho feien a la Institució Catalana d'Escoltisme "contràriament al pacte tàcit establert" (3) 109). Segons Antoni Serra, hi havia unitats afiliades a la DDE, sense que l'agrupament en formés part i a més, hi havien agrupaments catòlics que no volien dependre d'una estructura diocesana, donat que l'episcopat encara era franquista i consideraven que la seva posició garantia el manteniment de l'unitat associativa escolta, cada vegada més fràgil.

D'altra banda el dinamisme de la DDE era notable. El juny de 1957 prengué contacte amb la Conferència Internacional de l'Escoltisme Catòlic i a assistiren a la dotzena reunió d'aquesta a Fátima quatre representants: Ricard Pedrals, Jordi Bonet i Manuel Subirà, de Barcelona, i Josep Foraster, de Madrid, representant aquest un embrionari nucli d'escoltisme catòlic hispànic. L'octubre del mateix any el curs de la DDE congregà un miler d'escoltes i fou inaugurat pel bisbe Modrego a la Selva del Vallès. Mentre Ricard Pedrals defensava que tots els agrupaments catòlics havien d'ingressar a la DDE, un altre capellà, promotor de l'escoltisme i més gran d'edat, Antoni Torner, defensava juntament amb els captxins de Sarrià, que un agrupament confessional no necessitava entrar a la DDE.

L'interregne, és a dir la suspensió temporal d'activitats del Consell de la ICE, havia portat "a una manca de coordinació d'activitats i una sensació de minva d'unitat que de cap manera és

convenient que subsisteixi per a la bona marxa de la Institució", tal com deien el 25 de setembre de 1958 dos advocats ex-escoltes consultats pel comissari general. Convé advertir que en la data de l'informe, gairebé dos anys després de la constitució de la DDE, el Consell no s'havia recuperat de l'interregne obert el 1953.

El 21 de gener de 1958 tres agrupaments - el Roland Philipps, el Folch i Torres, el Pere Rosselló i un nucli que no hem pogut identificar, el "G.d'H" - junt amb vuit ex-dirigents dels antics Boy Scouts de Catalunya i fundadors de MM-BSC, adreçaren al Consell de la ICE un missatge, del qual feren circular còpies. Consideraven que "el Consell Delegat no pot arrogar-se ja la representació del Moviment a Catalunya perquè s'ha desviat dels principis fonamentals que el feren possible i li donaren vida", de manera que per a ells la unificació de 1937 havia quedat invalidada. La unificació s'havia fet sobre una base aconfessional. Però des del 1948, deien els signants "només s'ha governat de cara a una majoria, majoria que s'ha anat descomponent pel mateix pecat que l'engendrà, i ara, ignorant per complert les més bàsiques essències del nostre Moviment patriòtic, no polític ni confessional, veiem com un Consell que pretén arrogar-se la representació, està a punt de lliurar la institució de tots, no a una circumstancial majoria, a una tendència respectable, però que no és plenament representativa dels sentiments de la joventut del nostre poble". Consideraven la DDE com una "naixent organització escolta de caràcter essencialment religiós, de prou volum i personalitat per a que la seva teòrica inclusió dins d'una Institució estatutàriament no confessional no dongui lloc a incompetències recíproques. Pels seus propis i particulars estatuts, la DDE està vinculada plenament a la jerarquia eclesiàstica

,mentre que MM- BSC,com a organització escolta ,no pot dependre d'aquella respectable jerarquia". Per tant, reclamaven la recuperació de la independència associativa de BSC i la constitució d'una confederació d'associacions escoltes on seria possible incloure l'escoltisme confessional com a associació independent a tots els efectes.

El malestar de l'antic sector boy scout no era cap novetat, els mateixos signants del misstge situaven l'origen de la desavinença en el capítol de 1948,quan havien perdut el seu pes anterior al Consell de la ICE.A finals de 1950 l'agrupament Roland Philipps havia deixat de pagar la quota i vivia a part.El 14 de maig de 1951 el Consell de la ICE el va donar "definitivamnet de baixa".Segons indiquen les actes del Consell de la ICE,malgrat tot,la primavera de 1952 es reprengueren les relacions amb l'agrupament separat i Rafael Vidal Folch rebé del Consell el nomenament de cap del Roland Philipps, però aquest nucli ,inspirat per Alexandre Pinyol,reivindicà novament la seva independència el 4 de novembre de 1952 amb una demanda de liquidació de l'unificació de 1937,proposant tot seguit de la constitució d'una federació catalana d'escoltisme.Tot i aixó,el Consell no donà per acabades les negociacions i arribà per un moment a considerar la possibilitat d'oferir càrrecs a dos de la minoria dissident per a integrar-la.No obstant,quan arribà la hibernació forçada del Consell de la ICE,no s'havia avançat gens ni mica, de manera que els antics BSC estaven separats de fet.

El gener de 1958 tornaven a fer la mateixa proposta de 1952.El Roland Philipps apareixia acompanyat d'altres dos agrupaments i d'un nucli embrionari.No obstant, si l'escissió s'hagués reduït a tres agrupaments i mig,que ja feien vida separada de la Institució Catalana d'Escoltisme,el fet no hauria tingut gaire transcendència

,si bé la denúncia de la dependència en que es trobava en relació a la DDE el sector unitari encapçalat per antics MM malgrat tenir encara la majoria al Consell de la ICE,no podia deixar de tenir repercusió als rengles d'aquest mateix sector, com es veié tot seguit.

El 8 de març de 1958 Rafael Bastardas adreça al Consell de la ICE una carta oberta ,oposada al missatge dels antics BSC: "Parlar ara dels Boy Scouts de Catalunya o dels Minyons de Muntanya en altre sentit que el purament històric ,és una traició".Per a Rafael Bastardas ,igual que per al punt de vista unitari, predominant entre els antics MM i dins el mateix Consell de la ICE, "la Institució roman no confessional sols que inclogui un agrupament que no ho sigui oficialment".Defensava el dret d'aquells agrupaments catòlics , que no volien entrar a la DDE,a admetre minyons que no fossin catòlics i "de formar dins el nucli no confessional".Segons aquesta opinió, el sector que volia la separació no tenia motius sòlids perquè l'escoltisme no contemplava la contingència d'escoltes "nois o homes sense cap religió o que no vulguin practicar-ne cap i la definició de "laics" encara promouria alguna incompatibilitat amb la promesa escolta".

Efectivament els BSC evitaven cuidadosament en aquell temps qualsevol definició laicista ,que pogués ser acusada de desviació de la tradició escolta i no volien aparèixer com agnòstics en un context social on el catolicisme era encara dominant.

El comissari general Amadeu Serch intentà donar resposta el 10 de març de 1958 al missatge dels dissidents.La suspensió d'activitats del Consell no havia estat una dimissió de responsabilitats, sinó una decisió dictada pel desig d'evitar repressàlies contra els agrupaments.Els greuges del sector BSC

eren injustos : "Es que algú pot sostenir en veritat que se'ls hagi exclós en cap moment dels actes , iniciatives o preparació tècnica donada als escoltes ? No ens hem hagut de plànyer una i altra vegada de certes absències repetides i sistemàtiques en aquestes activitats esmentades ?". La crida a la unitat intentava, però, tancar els ulls a la ingrata realitat , en argumentar que la DDE era només diocesana i no podia federar-se amb la ICE , que abarcava tota Catalunya, cosa certa en teoria però no a la realitat , si es tenen en compte les dificultats de la direcció barecelonina per a incorporar efectivament vigatans i gironins. Els redactors del missatge de gener de 1958 mantingueren la seva posició . El 16 de maig de 1958 responien que si el Consell de la ICE es negava a una reunió de taula rodona en peu d'igualtat , la solució que el sector BSC proposa "s'haurà d'acceptar com a fet consumat".

El sector més irritat dins el sector unitari aconfessional , el del Ramon Llull, que tenia Antoni Serra com a inspirador, intervingué en el debat el 18 de juny, definit-se en contra tant dels BSC com dels de la DDE , i així evidenciava les esquerdes existents dins del Consell de la ICE : "La DDE (Casal de Montserrat - Colla Francesc Soliguer) s'ha apoderat de tots els ressorts de la institució i de l'escoltisme i, com és evident, amb aquesta situació de "hi som i no hi som", declaren , per una part , acatar la disciplina del Consell (espargint aquesta nebulosa d'intencions encaminada a amagar-nos els veritables fins que persegueix i que no són difícils de preveure) , per l'altra , sense inconvenient, van forjant el seu propi programa, la formació d'una associació que englobi tots els escoltes catòlics. Roland Philipps (Boy Scouts de Catalunya), també essent-hi i no essent-hi , va organitzant una futura associació oberta d'escoltisme".

Per a superar la crisi el Consell es reuní i es posà en mans de Jordi Bonet demanant-li que fes un sondeig entre els caps d'agrupament de Barcelona per tal de trobar una sortida. El comissari Serch i la majoria del Consell el que demanaven implícitament a Jordi Bonet era un pronunciament de la DDE a favor del manteniment de la unitat. Jordi Bonet entengué que se li demanava que els caps d'agrupaments de la DDE expressessin clarament la seva posició, sense ambigüitats.

El mes d'agost de 1958 Jordi Bonet presentà al Consell de la ICE un informe amb el suport de tretze agrupaments de Barcelona proposant la divisió associativa amb federació de les entitats resultants. Es basava en "la present inadequació de la Institució amb la realitat i per les diferències evidents d'aplicació del mètode" (4) 110). Entre els tretze agrupaments apareixien, al costat dels que pertanyien a la DDE, dos del sector BSC - el Roland Philipps i el Folch i Torres - i també dos com el Ramon Llull i el Doctor Robert, que s'integrarien a Minyons de Muntanya i resultava estrany pel seu posicionament unitari que donessin suport a aquella proposta. Antoni Serra, mentor del Ramon Llull, diu al seu llibre que alguns dels agrupaments signants, negaren després l'acceptació del document, i es referia probablement als dos mencionats anteriorment.

En definitiva el sector més aconfessional i el més confessional, coincidien en donar per acabada la unificació de 1936 i anar a la divisió associativa relligada per dalt per una federació. Els unitaris del Consell de la ICE, entre els quals hi havia catòlics i no catòlics, havien donat ple suport a la consecució de la DDE, i, per exemple, Jaume Font havia fet gestions en favor d'aquella davant Juvany alhora que Jordi Bonet ho feia prop del bisbe. Però els unitaris antics MM, no havien previst es

trobaren a continuació desboradats pels dos flancs.No havien previst la nova situació. Havien acceptat de fet el predomini dels de la DDE, sempre que aquest predomini es portés amb capteniment i amb discreció i no els col·loqués davant l'alternativa: o uniformitat de plantejaments o divisió.L'estiu de 1958 es trobaven amb que la demanda de divisió més federació no partia com abans d'un sector molt minoritari i sense cobertura legal com els antics BSC, que ja vivien de fet al marge de la Institució Catalana d'Escoltisme, sino que era plantejada pels confessionals de la DDE, que tenien la majoria del conjunt dels agrupaments i comptaven amb la cobertura legal que els hi donava el reconeixement eclesiàstic.Els dirigents de la majoritària DDE no pretenien obtenir la majoria en la direcció de la ICE sino simplement separar-se.

La majoria dels membres del Consell de la ICE i el comissari general consideraren que el comissari de la vegueria de Barcelona i cap de la DDE ,havia "pres posició no solament al marge dels seus companys del Consell ,sinó contrària a l'esperit de la missió que li havia estat encarregada"(5) 111).

La crisi definitiva del Consell de la ICE es plantejà sense paliatius a la seva penúltima reunió, que tingué lloc el 16 d'octubre de 1958.Antoni Torner en nom dels antics escoltes demanava per carta al Consell que mantingués inalterable l'unitat. El Consell es negà a aprovar la proposta de Jordi Bonet i Ricard Pedrals (6) 112). Decidia també delimitar les funcions de la DDE a la d'un comitè catòlic agregat al comanament de la organització escolta ,i alhora volia ampliar el consell fins al màxim de consellers previst pels antics estatuts en un intent d'integrar les fraccions organitzades - confessionals i oberts - i de renovar les persones ,tot modificant al mateix temps el reglament

de l'organització. S'acordava : "Per a facilitar la reorganització del Consell ,demanar a tots els actuals consellers que posin els seus càrrecs a disposició del Comissari general ,en funcions de Cap Escolta",puntualitzant-se que seguirien ocupant-se " de la feina que els correspon fins a la constitució del Consell General."

Cinc membres del Consell van presentar "una moció de queixa contra l'actuació de la DDE de Barcelona" (7) 113). I l'acta de la reunió finalitza dient: "El Consiliari Mn. Pedrals abandona precipitadament el lloc de la reunió, segons sembla en senyal de protesta pel que s'ha manifestat en la moció. Aleshores s'origina un viu debat entre diversos consellers ,que dura una bona estona i posa de manifest divergències greus entre ells".

En definitiva, la majoria del Consell censurava els dirigents de la DDE, però no podia fer altra cosa que presentar la dimissió tot censurant-los, ja que els amonestats tenien darrera d'ells la majoria dels agrupaments escoltes - adherits o no a la Institució Catalana d'Escoltisme - i la cobertura legal com associació .El mateix Consell, després de haver volgut restringir el paper de la DDE dins la ICE, afegia : "en tant la legislació vigent no permeti el funcionament normal i públic de l'Associació escolta o sia de la nostra Institució, les DDE faran el servei d'amparar l'autoritat escolta, de facilitar la celebració d'actes de conjunt, la recaudació de quotes i altres recursos ,així com la publicació de notícies ,manuals i fascicles que les autoritats escoltes creguin convenient per la bona marxa del Moviment i comptin, naturalment, quan sigui precís, amb l'aprovació eclesiàstica".

El colapse del Consell de la ICE encara s'aprofondí amb la dimissió de la comissària de llobatons , Montserrat Jarque el 29 d'octubre a causa de no haver estat reconeguda la pertinença de

les akeles al clan Sant Francesc com a reglamentària i obligatòria i no haver-se descartat l'anomenament d'homes pel lloc d'akela o cap d'estol en lloc de consagrar l'exclusiva concedida a les dones. Raimon Galí, que en aquell moment figurava com a veguer de Vic, dimití per solidaritat amb Montserrat Jarque, tot veient amb disgust la situació. En relació amb la visita de Michel Rigal, comissari general de Scouts de France, Raimon Galí comenta: "Venia a reforçar la posició dels secessionistes catòlics" (8) 114). Raimon Galí va ser convidat com un de tants. Això ho interpretà com una manca de confiança i una desqualificació del seu mestratge (9) 115).

Encara es celebrà el 20 de desembre de 1958 una darrera reunió del Consell de la ICE amb assitència de tots els membres, sense reflectir el terratrèmol de feia dos mesos. Alhora que es designaven successors al front de la branca llobatons i de la de guies - havia dimitit Jordi Galí també -, la reunió s'acabava amb un acord desconcertant: "S'estima que les circumstàncies continuen aconsellant la vigència de l'acord de suspensió d'activitats del 21 de desembre de 1953". El Consell es veia incapaç de recuperar les funcions i activitats que havia desenvolupat abans d'aquella data i això després d'haver semblat iniciar el redreç feia dos anys.

Abans d'aquesta darrera reunió, Amadeu Serch havia convocat a Montserrat els membres d'aquell consell de MM-BSC i dels anteriors, els caps d'agrupament i d'unitat i, fins i tot, els guies investits per a trobar una sortida a la situació. Serch rebé un vot de confiança per a formar una comissió amb representants dels tres sectors - unitaris MM, DDE i BSC - que preparés un projecte de reestructuració en el termini d'un any.

El comissari general Amadeu Serch encara va adreçar als caps escoltes tres missatges, que, de fet, eren de comiat i de crítica. El primer aparegué el gener de 1959 i es titulava Reafirmació de la fe (10) 116); el segon, del mes d'abril, La lluita contra la vulgaritat, adreçat als caps de clan, incidia en el mateix; el 6 de juny de 1959 circulà el tercer i darrer, dedicat a honorar les figures de Narcís Monturiol i d'Antoni Batlle, buscant dos models de distintes èpoques i ideologies.

L'argumentació dels de la DDE, en canvi, es basava en que calia conjuguar la unitat amb l'autenticitat i "per tant els agrupaments que es declarin confessionals i s'organitzin com a confessionals tenen tot el dret a aprofondir sense cap reserva l'espiritualitat que el seu caràcter confessional comporta. Es obligació de la direcció general de l'escoltisme d'un país esforçar-se perquè l'escoltisme confessional pugui realitzar amb tota plenitud aquest aprofondiment espiritual". Reconeixien, però, "l'obligació moral que té la DDE de no desentendre's en absolut del resta de l'escoltisme de casa nostra".

El problema, per tant, radicava en que l'escoltisme catòlic diocesà no s'acontentava amb un suplement de formació religiosa per als seus membres sinó que volia una associació pròpia independent per a ocupar-se de la formació dels caps de les seves unitats i mantenir relacions amb les altres diòcesis espanyoles i amb les organitzacions catòliques internacionals de l'escoltisme. Seguien, en definitiva, el model de Scouts de France.

A començaments de 1959 la DDE i els BSC havien nomenat ja els seus representants a la comissió de reestructuració, però no el sector que defensava la continuïtat sense canvis de la ICE. Antoni Serra diu que fou el mateix Amadeu Serch qui els designà sense prèvia consulta. La comissió convocà una assemblea constituent a

Montserrat el 6 de setembre de 1959. Aquesta segona vegada només foren cridats els caps d'agrupament i d'unitat en actiu, sense convocar ni antics consellers ni escoltes investits sense càrrec actual, a diferència del que s'havia fet el 6 de novembre de l'any anterior.

L'assemblea reconegué l'existència de tres nuclis, que eren de fet tres associacions distintes. El nucli A - Minyons de Muntanya - Boy Scouts de Catalunya - , obert i integrat indistintament per agrupaments oberts i agrupaments confessionals, era l'expressió del sector unitari que s'havia resistit fins al final a la reestructuració. El nucli B, - Boy Scouts de Catalunya - obert però integrat només per agrupaments no confessionals . El nucli C, que estava format pels agrupaments confessionals de la DDE.

Les tres associacions restaven federades dins l'Associació Catalana d'Escoltisme (ACDE), que s'encarregaria de representar globalment l'escoltisme català a l'exterior i a l'interior i tractaria de coordinar alguna activitat i comparar experiències . D'altra banda seria l'únic organisme competent per a reconeixer qualsevol nova modalitat d'escoltisme, sense que estigués prevista cap altra. Estava formada pels comissaris generals de les tres associacions constituents i un delegat per branca.

El president elegit fou Pere Gabarró , antic company i col.laborador de Batista i Roca. Implícitament Batista i Roca havia deixat de ser Cap escolta nacional, en desapareixer la Institució Catalana d'Escoltisme, substituïda per ACDE. El primer comissari general dels Boy Scouts de Catalunya o nucli B , fou Alexandre Pinyol , amb Ramon Soler de sots-comissari. Antoni Farré fou el primer comissari general de Minyons de Muntanya o nucli A, i Jordi Bonet, el primer comissari del nucli C, és a dir de la DDE.

Per situar els fets en el context polític, es convenient recordar que l'octubre de 1959 es desenvolupava la campanya contra Luis Galinsoga ,director de "La Vanguardia",que havia interromput un sermó en català a la parròquia de Sant Ildefons,al barri de benestant de Sant Gervasi .El boicot a "La Vanguardia",organitzat per gent del CC ,acabà amb la destitució de Galinsoga el febrer de 1960 i fou la primera victòria del nou catalanisme.El 19 de maig de 1960 es produïren els fets del Palau de la Música Catalana en ser interromput un concert de l'Orfeó Català en honor del poeta Joan Maragall en presència de ministres del Govern,amb el Cant de la Senyera de Maragall,que havia estat exclòs a darrera hora pel governador civil.Entre els 20 detinguts hi hagué Jordi Fujol i Francesc Pizón condemnats per un consell de guerra.El 1961 es constituí Omnim -Cultural ,entitat dedicada a la difusió i promoció de la cultura catalana i a l'ensenyament de la llengua catalana , que seguia exclosa de les escoles i de la Universitat.

Tot el procés de la divisió de l'escoltisme i de la seva reestructuració fou viscut més o menys intensament pels caps , però sortosament no fou seguit pels nois,que, segons els textos escoltes,són els veritables protagonistes de l'escoltisme.Durant els anys següents , quan es trobessin casualment a un indret dos grups de distintes associacions escoltes,els caps tindrien dificultats per a explicar als seus minyons i ,fins i tot, als seus rovers, perquè no eren de la mateixa associació .Algun dels testimonis entrevistats ,en recordar-les avui,considera aquelles divisions estèrils i mancades de sentit . Altres testimonis,en canvi, les reviu en rememorar-les ,tot i la seva inactualitat.

Les ambicions personals comprensibles de dirigents que havien dedicat i seguirien dedicant gratuïtament moltes hores de la seva vida al moviment ,enfondiren i perpetuaren les

divisions. Però les rivalitats personals són una constant de la vida social i no expliquen les divisions, de manera que la funció de la historiografia és explicar en quin context i per quines circumstàncies les rivalitats generen disgregació mentre en altres moments no produeixen aquest efecte.

El 1964 Pere Gabarró continuava com a president d'ACDE i a més dels comissaris de cada una de les tres associacions - Antoni Farré pel nucli A, Macià Mas pel nucli B i Josep M. Martorell pel C -, figuraven Lluís M. Argemí per llobatons, Perona per a minyons, Rafael Casanoves per rovers o guies, Rafael Sans com a delegat de relacions, Carles Roca com a tresorer i Pàmies com a secretari. Pere Gabarró fou succeït el 1966 a la presidència de l'ACDE per Salvador Soler, que procedia del sector unitari de l'antiga Institució Catalana d'Escoltisme i havia estat al Clan Marius Torres. Finalment ocupà la presidència de l'ACDE Miquel Rossell, fins que l'any 1977 l'ACDE donà pas a la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge.

Els unitaris a ultrança no havien estat capaços de reduir la divisió inevitable a només dues associacions - una confessional i l'altra aconfessional - en lloc de donar lloc a tres. Els BSC havien començat reivindicant la recuperació d'una associació separada i aquest fet impedí que els nuclis A i B, s'arribessin a plantejar formar una sola entitat.

Els Minyons de Muntanya acompanyaven la seva denominació amb la de Boy Scouts de Catalunya, encara que aquests s'havien separat, presentant-se com els únics successors legítims de la Institució Catalana d'Escoltisme que havia portat aquest nom en lloc d'una nova denominació, diferent de les de les dues parts integrats.

MM volia demostrar alhora la viabilitat de la col.laboració dins la mateixa associació d'agrupaments aconfessionals i confessionals, encara que l'associació com a tal, fos oberta, és a dir aconfessional. El matís en matèria religiosa es concretava en que en els agrupaments oberts, que eren tots els de BSC i alguns de MM, la formació i la pràctica religiosa restaven al marge dels programes , de les sortides i dels campaments. Els nois havien d'anar a la missa dominical, abans o després de l'excursió. En els agrupaments confessionals, que eren una part dels MM, la pràctica religiosa formava part del programa general, però els que no volguessin participar-hi , feien reflexió individual amb lectures que s'els facilitaven, mentre els altres eren a missa.

La incapacitat de BSC i de MM d'arribar a plantejar la formació d'una única associació, agreujà els desavantatges de la seva condició minoritària dins l'escoltisme català. No tenien personal dirigent suficient per a dedicar quadres només a la formació de caps, de manera que aquesta tasca s'afegia a les responsabilitats de cap d'agrupament o d'unitat. Per a fer la selecció dels futurs caps les dues associacions partien d'una base menys ample que la dels catòlics diocesans, majoritaris, .

A més a més BSC i MM hagueren de patir escissions que encara aguditzaren la fragmentació de l'escoltisme obert, ja denominat laïc a finals dels seixanta, i hagueren de passar quinze anys per arribar a l' unificació el 1974 de les associacions escoltes no confessionals dins Escoltes Catalans. Amb un decenni i mig de retard s'esmenaria així la tendència a la disgregació de l'escoltisme laïc català, que s'havia traduït per al seu desenvolupament en una dificultat afegida a la manca de cobertura legal.

El laïcisme prevaldria el 1974. Però tres lustres abans, el 1959, ningú no defensava una postura laicista ni el sector que passava per descregut, el de BSC. La força de la religió catòlica a la societat catalana era tal a finals dels anys cinquanta, que a l'enquesta efectuada el 1958 pel monjo Plàcid Vila Abadal en nom de Montserrat entre els tres sectors escoltes, els BSC, al mateix temps que acceptaven la legitimitat d'un escoltisme d'Església, reconeixien que també a l'escoltisme obert havia d'existir recerca i potenciació de la fe religiosa, donat el sentit religiós de l'escoltisme expressat a la promesa escolta (11) 117).

10.2. EL SIGNIFICAT HISTÒRIC DEL NOU L'ESCOLTISME CONFESSIONAL DIOCESÀ.

Sense l'expansió que aconseguí en els anys seixanta l'escoltisme de l'Església, l'escoltisme català hauria continuat sent un fenomen molt minoritari. L'escoltisme catòlic fou el que millor podia adaptar-se a les condicions de la societat catalana de l'època franquista per aconseguir que l'escoltisme a Catalunya superés els estrets límits anteriors. L'aval del capellà havia estat en els anys cinquanta i seguí sent en els anys seixanta un escut protector en front de les autoritats i seguiria jugant el paper de garantia tranquil·litzadora per a molts pares dins una societat on la pràctica religiosa i l'autoritat de la clerecia es mantenien a nivells relativament alts, sobre tot, fora de Barcelona, a les viles i ciutats de la resta de Catalunya. L'escoltisme aconfessional fou un fenomen gairebé reduït a la ciutat de Barcelona.

L'escoltisme catòlic comptava amb una infraestructura de locals de parròquies i col·legis religiosos i amb un personal adult qualificat, gratuït i estable: els consiliaris, sovint fundadors i

impulsors ells mateixos d'agrupaments .Aquests avantatges no els tenia l'escoltisme aconfessional.

El preu de l'expansió del moviment escolta gràcies al sector catòlic diocesà fou la divisió de l'organització.La unitat associativa escolta havia estat considerada per molts com a penyora de reconciliació nacional dels catalans , o, com a mínim, de reconciliació de catalanistes d'esquerra i de dreta,després del trauma de la guerra civil i de la repressió de postguerra que mantenia dividida a la societat catalana en detriment de la recuperació dels seus signes d'identitat col.lectiva.

Que els promotors de l'escoltisme catòlic diocesà fossin aviat divulgadors del personalisme de Mounier i entusiastes defensors de la llibertat religiosa ,de la separació entre Església i Estat i de tota la renovació promoguda pel Concili Vaticà II entre 1962 i 1965, no vol dir que la creació de les DDE respongués exactament en els seus inicis al sentit que poc després es donaria al denominat progressisme cristià (12) 118).

La constitució primer de l'escoltisme diocesà i després del guiatge del mateix signe ,obeïa a la tesi del mandat ,una tesi d'evidents implicacions clericals : cal un mandat oficial i un control de la jerarquia eclesiàstica per a poder exercir els seglars legítimament i eficaçment l'acció de l'apostolat.

Aquest criteri corresponia al catolicisme integral i totalitzant,que acceptava l'autonomia del món secular ,el pluralisme de la societat , i assumia les regles del joc que s'en derivaven,raó per la qual era contrari a l'integrisme i al totalitarisme.La recristianització la volia aconseguir per influència social , no per via d'imposició dictatorial ni per mitjà dels privilegis eclesiàstics com volia el nacionalcatolicisme espanyol, hereu de l'integrisme.

Hi havia també una perspectiva a llarg termini. El catolicisme integral preveia que el catolicisme restaria en pèssima situació quan acabés la dictadura, de la protecció de la qual depenia, si no s'alliberava d'aquella gravosa dependència i no s'acostumava a confiar sols en les seves pròpies forces.

A Catalunya existia un factor suplementari de gran importància. El nacionalcatolicisme era espanyolista i anticatalanista. La fidelitat al país exigia del catolicisme integral ser antifranquista per imperatiu de catalanitat. Havia de desempellagar-se del nacionalcatolicisme que seguia inspirant als bisbes. Precisament entre els adversaris d'un escoltisme catòlic diocesà separat, existia el temor a que la dependència del bisbat comportés una pèrdua del contingut catalanista i antifranquista. Els fets posteriors no confirmarien aquest temor, però en aquell moment jugà el seu paper, de manera que els aconfessionals de les dues tendències - BSC i MM - apareixien com a més nacionalistes que la DDE.

Per al catolicisme integral la recristinització de la societat s'havia de realitzar a partir d'entitats on els catòlics visquessin la presència de la seva fe totes les hores del dia i, per tant, en un escoltisme oficialment catòlic, organitzat de forma bicèfal en tots els esglaons, amb un cap seglar i un clergue consiliari. Des del conjunt de les entitats catòliques que havien de cobrir totes les necessitats de desenvolupament humà, els catòlics havien de llançar-se a la conversió religiosa dels altres i així arribar a una nova cristiandat, ideal un tant equívoc, formulat per Jacques Maritain, el pensament del qual era tanmateix liberal i avançat en relació al nacionalcatolicisme franquista. L'obra de Maritain tingué força influència a Catalunya.

Els consiliaris escoltes consideraven que "cal educar a partir de la vida", i, per tant, cap aspecte de la vida havia de restar fora de l'educació cristiana. Calia una vida escolta catòlica i, per tant, segons ells, una organització escolta catòlica independent del conjunt de l'escoltisme català. Això volia dir reconèixer que la societat catalana no era cristiana i acceptar la legitimitat d'un escoltisme no confessional al costat del de la DDE. Els escoltes confessionals catalans de la DDE no compartien la concepció de que en un país catòlic l'escoltisme havia de ser tot ell catòlic i que, per tant, no tenia sentit associar els catòlics com a tals separatament. Aquest era l'argument de les associacions escoltes dels països de l'Amèrica llatina per a oposar-se a l'associació dels catòlics per separat dins l'organització escolta nacional. I aquest era també el punt de vista que prevalgué entre els dirigents de l'escoltisme espanyol hereu dels Exploradores de España, un nucli que no deixava d'aspirar a que el franquisme li concedís algun dia la legalització.

L'escoltisme catòlic diocesà català no s'acontentava amb un suplement de religiositat per als seus afiliats, dins d'un escoltisme unitari aconfessional. No volien tenir l'hegemonia dins un escoltisme unitari aconfessional, sino la separació organitzativa per a ser plenament una associació d'Església amb una missió d'apostolat seglar. Encara que l'afirmació omnipresent de la seva fe cristiana provocà la ruptura de la unitat de l'escoltisme català, els escoltes catòlics diocesans consideraven que els que condemnaven com a secessionista el seu propòsit, no assumien el pluralisme amb totes les seves conseqüències. Però era evident que un noi d'un agrupament aconfessional difícilment podia considerar normal com els de la DDE regar el rosari com a part de les activitats d'un camp de formació de caps al qual assistís. Això

succeí efectivament. La fi de la formació de caps en comú era la fi de la unitat bàsica d'un escoltisme que fins aleshores no havia estat pas uniformista.

Resulta ben significatiu que el procés es repetís després en el guiatge de forma idèntica però més llarga i penosa ,amb la divisió de la Germanor de Noies Guies entre 1962 i 1965 i aquestes dates indiquen que la necessitat de trobar una cobertura legal per al moviment havia tingut en el cas de l'escoltisme una importància relativa i fins i tot secundària.El guiatge català no havia patit directament la repressió.En els anys cinquanta no havia estat objecte d'agressions.Tampoc el Consell general de la Germanor de Noies Guies havia deixat mai de funcionar com en el cas de l'escoltisme i, per tant, no experimentà els efectes disgregadors d'un interregne.D'altra banda en els anys seixanta el falangisme havia deixat de ser un perill.El predomini del catolicisme practicant dins el guiatge era tal en els primers anys del decenni dels seixanta que la pugna la protagonitzaren dos sectors catòlics,l'un partidari de l'enquadrament diocesà oficial i l'altre adversari de la dependència de la jerarquia eclesiàtica en el context liberalitzador del Concili Vaticà II,on començava a ser qüestionada la tesi del mandat per a exercir els seglars una funció missionera .Les Girl Scouts de Catalunya,cosines germanes dels BSC, per la seva situació fora de la Germanor de Noies Guies i per la exigüitat dels seus efectius , no jugaren cap paper en la divisió de la Germanor de Noies Guies, que el 1960 era considerada com la única organització de l'escoltisme femení a Catalunya.

En el cas del guiatge la pressió dels bisbats per aconseguir una confessionalització paral·lela a la dels escoltes dins de les mateixes parròquies,fou molt més evident que en el cas de l'escoltisme i revela a posteriori el paper dels bisbats i d'una

part de la clerecia en la divisió d'un escoltisme que ells només volien apadrinar i protegir de forma selectiva.

L'escoltisme confessional diocesà es considerava legitimat pel prestigi del seu model : Scouts de France. Aquesta associació havia arribat a ser la més nombrosa de l'escoltisme francès en el marc a primera vista gens favorable d'una república laicista. A la segona meitat dels anys cinquanta només un anticlerical mal informat podia considerar Scouts de France com una entitat retrògrada. Havia mantingut una capacitat d'obertura i d'actualització extraordinàries. Havia assumit la dura crítica de Mounier i adoptat l'observació de la realitat social i el compromís temporal, superant l'elitisme i l'espiritualisme. També s'apuntava al diàleg crític amb el marxisme, un diàleg no exempt de un cert complex de culpa. Tal com s'ha vist al capítol segon, un sector arribà a oposar-se a la guerra d'Argèlia.

Ara bé, la Catalunya sotmesa al franquisme no era la França de la quarta i de la cinquena Républiques. Aquí l'escoltisme catòlic amb protecció episcopal, jugava amb avantatge. Això ho reconeixeria el 1976 Josep M. Martorell, que havia estat entre 1964 i 1972 comissari general de Minyons Escoltes, nom adoptat el 1965 per l'organització interdiocesana de les DDE catalanes : "Val la pena s'assenyalar - digué Martorell - que la relativa cobertura que l'Església jeràrquica representà en aquells moments tant per als Minyons Escoltes com per a les Guies Sant Jordi - independentment de la seva vàlua - va donar lloc a una inflació d'aquests moviments ; en una situació de lliberament d'associació no s'hauria produït. Així mateix ni l'escoltisme ni el guiatge oberts haurien passat tanta mena de dificultats com els va tocar de viure, no sols en ordre al seu desenvolupament, sino també a la seva simple subsistència" (13) 119). Possiblement la consciència d'aquesta

situació de privilegi explica la manca d'autodefensa de l'escoltisme catòlic majoritari davant la crítica hostil, gairebé implacable, de que seria objecte per part de cercles intel·lectuals afins al marxisme o influïts per aquest.

10.3. ESCOLTISME I MOVIMENTS JUVENILS D'ESGLÈSIA.

Les DDE eren delegacions a nivell diocesà dins el consell de joves de l'Acció Catòlica. De fet eren molt més que això i gaudien des del principi d'una autonomia total com corresponia a una personalitat que s'havia desenvolupat abans de l'adopció per part dels bisbats respectius. L'escoltisme catòlic va rebre el reconeixement dels bisbats de Barcelona, Vic i Girona a la mateixa època en que la reforma estatutària de l'Acció Catòlica, aprovada per la conferència de metropolitans de juny de 1959, donava llum verde a l'especialització per ambients i permetia la consolidació dels moviments juvenils ja existents. El model organitzatiu i metodològic era la JOC. No es tractava d'un simple canvi orgànic, sino d'un canvi fonamental tant d'ideologia com de mètode, que deixava de banda la preocupació per reconquerir per a l'Església posicions d'influència, i adoptava en canvi una consciència de "situació de missió". Suposava el pas del soci, sovint passiu, dels centres parroquials, al militant. Implicava la substitució del mètode tradicional del cercle d'estudi per la revisió de vida, que suposava una pedagogia activa, una educació per l'acció, que extenia a tota l'Acció Catòlica juvenil, el model de la JOC (14) 120). En lloc de la perseverància dins el clos eclesiàstic, s'iniciava una voluntat d'independència de l'Estat.

La vella estructura general de la JACE es convertí en l'instrument impulsor i coordinador d'aquesta transformació i en el protagonista del període d'expansió dels moviments

especialitzats juvenils entre 1960 i 1966-68, que contribuïren a l'adopció de valors i comportaments democràtics que portaren molts militants a compromisos sindicals i polítics en organitzacions antifranquistes.

L'escoltisme catòlic diocesà es va incorporar a aquesta metodologia que lligava fàcilment amb la tradició escolta. El coneixement de la realitat i la seva observació objectiva permetien donar la importància adequada als elements inductius que després serien punts de referència per als serveis que els escoltes decidien realitzar en equip o individualment. La vida cristiana deixava de ser l'aplicació cega d'uns principis per a recercar respostes lúcides i innovadores a situacions que eren diferents i deixaven de ser classificades en funció d'una casuística pre-establerta. Amb les enquestes es pretenia el contacte amb la realitat social tal com era, sense consideracions prèvies de si era assumible o rebutjable, favorable o hostil als interessos de l'Església (15) 121).

Tot això representava la revalorització del laicat, de la espiritualitat de la vida en parella, del treball, del servei i dels compromisos en els camps social, polític i cultural. Els moviments cristians especialitzats, als quals s'homologava l'escoltisme, esdevindrien factors de canvi social que impugnaven la dictadura franquista primer de forma implícita i després de forma explícita.

Com a França i Alemanya, l'escoltisme catòlic fou a Catalunya un banc de proves de nous models d'evangelització i de comprensió del fet religiós, començant per formes noves de litúrgia de participació dialogada. Per a molts nois de finals dels anys cinquanta i començaments dels anys seixanta, abans del Vaticà II constituï una experiència important la celebració de l'eucaristia

en català i amb el celebrant de cara al poble , a l'aire lliure en el campament o en les sortides dominicals ,en lloc de la missa parroquial en llatí i d'esquena als fidels el sacerdot.

A Girona ,on l'escoltisme catòlic era l'únic existent,la penetració de la influència de l'Opus Dei creà tensions i alguns caps hagueren de deixar l'escoltisme el 1958 quan el consiliari Puigvert va retreure als dirigents de l'Opus l'intent de emportar-se els més preparats dels escoltes grans (16) 122).Fins els impulsors de l'escoltisme de tarannà més conservador,consideraven que la espiritualitat de l'Opus i la de l'escoltisme eren distintes i ,en certa manera, incompatibles.

L'escoltisme catòlic , malgrat configurar-se com a moviment d'Església,impulsava als nois que preparava a participar en plataformes socials i culturals i a ingressar a partits no confessionals, a la vegada que refermava la legitimitat del pluralisme entre els cristians i que deixava de banda la concepció de l'Església com a força social que havia de dotar-se de tots els instruments necessaris (17) 123).L'Església havia d'animar els cristians a comprometre's personalment però no havia d'ocupar com a tal un espai de poder.

A mida que avançaven els anys seixanta, si be l'experiència seguia sent el punt de partida per a la reflexió i l'acció,aquestes no deixaven d'anar precedides d'unes referències antropològiques que eren marxistes ,i l'adopció d'aquestes referències juntament amb una lectura moralista del missatge cristià reproduïren els mecanismes de direcció apriorista del comportament ,evidenciada per la dependència cultural involuntària i a-crítica d'una ideologia,en la recerca inconscient d'un poder sobre la societat per mitjà de l'acte d'impartir normes morals.I aixó acabaria afectant també a l'escoltisme com a la resta del

moviments juvenils catòlics. Aquest estat de dependència cultural es podia convertir en sectària si no es superava i podia generar desconcert i inhibició si la superació es realitzava per la via del trencament sense consideracions (18) 124). No era fàcil evitar el perill de substituir simplement un dogmatisme per un altre i en l'intent de superar un dogmatisme religiós d'implicacions polítiques no caure en un dogmatisme polític d'implicacions religioses.

1. "Diari de Barcelona", 26 de maig de 1956.
2. Consten al llibre d'actes les reunions del Consell de 17 de juny de 1954, 25 de juny de 1955, 11 de febrer de 1956 i la dels dies 4 a 6 de novembre de 1956 que fou de franca reactivació i renovació del Consell. Però les reunions següents foren molt espaiades : 24 de març de 1957, 31 de maig del mateix any, 16 de maig de 1958 i 20 de desembre del mateix any, que fou la darrera.
3. A. Serra, ob. cit., p. 99.
4. Els tretze agrupaments eren Mare de Déu de Montserrat, Ramon de Penyafor, Rafael de Casanova, Doctor Robert, Ramon Llull, Mare de Déu del Roser, Abat Marcet, Torras i Bages, Mossèn Cinto Verdaguier, Doctor Tarrés, Mossèn Pere Ginebra, Roland Philipps i Folch i Torres.
5. Antoni Serra, ob. cit. p. 101.
6. Un text ciclostilat en que s'expliquen els motius de la negativa diu, entre altres arguments : " Fomentar l'esperit de capelleta és una de les falles del nostre caràcter, seria un gest indigne de tota persona responsable que pensi seriosament en la Pàtria. Destruir o inutilitzar l'Escoltisme com a mitjà d'unir

els joves i fomentar la germanor entre els germans ,és un crim"...Aprofitar-se de la posició precària del Consell deguda a les circumstàncies o negligència d'algun conseller ,per a forçar una presa de posicions i la desviació de l'escoltisme cap als interessos particulars d'un grup, valent-se en alguns casos de l'autoritat rebuda del mateix Consell i del clima favorable a l'Escoltisme entre els pares degut a l'esforç continuat desde fa molts anys ,cal reconèixer que seria un atropell molt poc digne ,no sols dels escoltes sino de tot cristià...".El text considerava que "la nostra Església no és lliure i ha pres oficialment partit en la política".Per tant, adoptar la divisió per motius religiosos proposada pels de la DDE : "compromet l'honor del ser cristià de cara als no confessionals,als quals crea un conflicte de fidelitats i desconecta els confessionals d'una responsabilitat de cara a la ciutat terrena sense la qual la seva religiositat és teològicament mancada",de manera que el text qualificava la proposta de Jordi Bonet de "tancament religiós d'un confessionalisme separatista".

7. Tot indica que eren Jaume Font, Montserrat Jarque, Antoni Serra, Antoni Farré i Raimon Galí. Jordi Galí ,germà de Raimon mantingué una posició propera a la de la DDE on finalment s'integrà .Amadeu Serch restava com a moderador però era evident la seva coincidència amb els cinc consellers que presentaven la moció de censura. Del contingut de la moció dona idea Antoni Serra , a la plana 101 del seu llibre.El veguer de Barcelona, Jordi Bonet, es va veure acusat de que "per pròpia iniciativa ,arrogant-se'n la representació ,ha pres posició no solament al marge dels seus companys del Consell ,sinó contrària a l'esperit de la missió que li havia estat encarregada." I Serra afegeix : "Contrariant els acords que havien estat presos ,el Veguer de Barcelona-Capital ha permès i encoratjat "la formació del Soviet de caps d'agrupament",demostrant el seu desig que fos així,i ha situat el Consell davant una coacció evident".

8 .R. Galí, Recalada,p. 118.

9. R. Galí : Senyals de camí, p. 144.

10. Es tracata d'una reafirmació de la fe en els principis de l'escoltisme de Baden Powell. Serch tornava al tema clàssic de la tendència dels catalans a la disgregació per a blasmar el fet que l'escoltisme, vingut a esmenar aquest defecte ,no fes més que a donar un lamentable exemple dels matexos defectes que censurava.Com que tot era implícit i sobre-entés, era possible una lectura ingènua i no conflictiva al costat d'una altra on s'endevinava el motiu de les lamentacions : "No podem oblidar que l'esperit de disgregació i la manca de disciplina són un estigma del nostre poble perquè deseduquen, anul·len i desfan a la nostra gent i la incapaciten per a la vida col·lectiva.Sense autoritat i disciplina no es pot construir res de durable"...". Un dels defectes bàsics de la nostra gent és la insolidaritat o sigui la incapacitat per la convivència harmònica en la vida social.Hem d'aprendre ,encara que ens costi, a cooperar amb persones que tinguin diferents temperaments,ideologies i maneres de ser.Al capdevall un poble és aixó : diversitat.I si no aprenem a conviure ,a treballar junts i a estimar-nos ,caurem en les capelletes,en la mediocritat i en la intolerància,i aixó és un crim de lesa pàtria".

11. A la qüestió de si creien possible un govern comú per a aconfessionals i confessionals,contestaven els BSC : "En ordre a l'aspecte religiós ,la metodologia dels grups confessionals i la dels oberts és formalment diferent.El Cap d'un Agrupament confessional ha de tenir un Consiliari ,la missió del qual no és

la de catequitzar els nois, que tots ja són practicants, sinó la de conservar i millorar la seva fe. En canvi el Cap d'Agrupament obert ha de desvetllar i fins inculcar el sentit religiós a aquells dels seus scouts que no tenen confessionalitat definida. Ambdues posicions són difícils d'harmonitzar des d'un mateix organisme". A la qüestió de si un agrupament obert podia comptar amb membres confessionals i al revés, responien: "En el primer cas sí. És corrent i fins i tot aconsellable, perquè així, uns i altres, aprenen a ser tolerants i comprensius. En el segon cas no és viable perquè el caire confessional de l'Agrupament impideix l'entrada de nois que no pertanyin a aquella confessió". D'aquesta manera s'insinuava habilitment que els agrupaments confessionals eren tancats en contraposició als oberts. Curiosament Flàcid Vila Abadal plantejava també una pregunta sobre les relacions entre escoltisme i guiatge i la resposta dels BSC fou que creien necessàries les relacions acordades pels caps superiors però no pels d'unitat. Les respostes dels BSC a l'enquesta de Montserrat acabava adreçant a l'abat una pietosa salutació "d'escoltes, de catalans i de cristians, pregant-li es digni, una vegada més, impetrar de la Verge la seva mediació per a tots".

12. Joan Casañas al seu llibre El progressisme catòlic a Catalunya, 1940 - 1980, La Llar del Llibre, Barcelona, 1989, p. 141, es pregunta: "Fou aquest un pas "progressista", si precisament tancava els creients en un ghetto particular, després d'haver estat sense problemes en un àmbit comú amb els no creients? És difícil de jutjar, tractant-se de nois i noies d'edat infantil o adolescent. La història de l'escoltisme ens ho haurà d'explicar".

13. L'escoltisme i el guiatge a Catalunya, conferència pronunciada per J.M. Martorell a l'acte d'homenatge a Mossèn Batlle en motiu del XXè aniversari de la seva mort, celebrat a Montserrat el dia 25 d'abril de 1976. Reproduït per Genís Samper a Qui som Minyons Escoltes/Guies Sant Jordi de Catalunya. Barcelona 1983, p. 28.

14. Feliciano Montero García: Los movimientos juveniles de AC, una plataforma de oposición al franquismo, dins La oposición al régimen de Franco. Estado de la cuestión y metodología de la investigación, II, UNED, Madrid, 19990, p. 191 - 204. Del mateix autor, Juventud y política: los movimientos juveniles de inspiración católica en España, 1920 - 1970, "Studia Historica", V, núm. 4, Salamanca, 1987, p. 105 - 121. Sobre els conflictes posteriors vegeu de Feliciano Montero: la crise de la JEC dans le contexte de l'Action Catholique: espagnole, 1966 - 1968, dins el llibre col·lectiu abans citat, dirigit per G. Cholvy, Mouvements de jeunesse chrétiens et juifs..., Cerf, París, 1985, p. 395 - 413, i també Cristóbal Robles Muñoz: vers une crise provoquée. La jeunesse d'Action Catholique Espagnole et le conflit entre les évêques et l'Action Catholique espagnole, 1966 - 1967, dins la mateixa obra, p. 377 - 393. Per a Catalunya continua sent indispensable el llibre de Josep Castaño: Memòries sobre la JOC a Catalunya, 1932 - 1970, Institut Catòlic d'Estudis Socials, Barcelona, 1974.

15. Casimir Martí: Llums i ombres dels moviments d'Església, dins la Miscel·lània en honor de mossèn Batlle editada per Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

16. Salomó Marquès, ob. cit. p. 68.

17. Fèlix Martí: Models d'Església, dins la Miscel·lània en honor de mossèn Batlle editada per les Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

18. Casimir Martí, ob. cit. p. 447 - 448.

11. EXPANSIÓ DE L'ESCOLTISME CATÒLIC A LA PRIMERA MEITAT DELS ANYS SEIXANTA.

11.1. CREIXEMENT I ESTABILITAT.

Durant el primer quinquenni de la dècada dels seixanta l'escoltisme catòlic diocesà experimentà un creixement espectacular en un marc de referències estable. L'evolució es produí sense donar lloc a una revisió de la tradició escolta heretada i sense arribar a posar en qüestió els signes d'identitat. L'imatge social de l'escoltisme seguia sent excel·lent i els valors de l'educació per l'acció, de la pedagogia activa i de la confiança en l'adolescent, eren compartits per cercles cada vegada més extensos de la societat encara que no eren gaire practicats ni a la família ni a l'escola ⁽¹⁾.

L'escoltisme catòlic aconseguí articular una organització l'àmbit de la qual era Catalunya sencera, encara que la seva implantació fou desigual. Al mateix temps encapçalà una organització d'àmbit espanyol, però no va perdre identitat catalana ni independència pel fet de tenir el lideratge en el Moviment Scout Catòlic espanyol, amb un creixement més lent que l'organització catalana, que era el seu model reconegut. Al mateix temps l'escoltisme catòlic incrementava les relacions amb la resta d'associacions germanes europees i entrava a la Conferència Internacional d'Escoltisme Catòlic on ocuparia un lloc destacat per mitjà de Jordi Bonet.

Amb l'expansió dels seixanta, l'escoltisme deixà de ser una pràctica i un estil limitats als cercles de sempre. Es renovaren els quadres dirigents i s'incrementà la publicació de fullets per a la formació de caps, incloent-hi els que responien a la preocupació per la formació cívica dels nois.

L'escoltisme seguí actuant durant els primers anys seixanta com autèntica escola de futurs dirigents de la societat, encara que l'augment de membres comportà que el nivell d'exigència i el control de qualitat comencessin a baixar. Per mitjà de reunions, debats, redacció d'actes i informes i del repartiment de responsabilitats l'escoltisme donava una capacitat autoorganitzativa a uns nois que enlloc més la rebien, i aquesta capacitat era valorada i aprofitada després pels petits partits polítics clandestins. Els escoltes participaren activament en el moviment universitari que culminà el 1966 en un intent d'imposar al franquisme l'acceptació d'un associacionisme democràtic.

Amb el creixement ràpid dels efectius es plantejà a mitjans dels anys seixanta la insuficiència del nombre dels caps i sobre tot dels consiliaris. Existia consciència de que el progrés quantitatiu podia comportar un descens de la qualitat, però la reproducció de quadres funcionava prou be per atendre la formació d'una xifra de nois que el 1961 era de 4.541 i el 1966 arribava a 7.766, amb un increment del 71 % en cinc anys.

Tot just a finals d'aquell quinquenni s'iniciaven dins l'escoltisme les grans reformes o es plantejaven els grans canvis, però els textos donen testimoni del predomini de la continuïtat dels models. Ni la promesa ni l'investiment eren encara posat en qüestió.

El 1964 s'iniciava a la branca minyons de manera purament experimental i en tan sols 4 seccions de Barcelona la divisió entre pre-adolescents (12 - 13 anys) i adolescents (14 - 16 anys) en dues unitats, la dels rangers i la dels pioners. Feia només un any que la reforma l'havia posat en marxa a Scouts de France, i era molt criticada per l'escoltisme britànic i per moltes altres organitzacions nacionals que la consideraven una desviació

francesa del mètode clàssic, que tenia la seva pedra angular en la patrulla de sis o vuit nois de 12 a 16 anys. A Catalunya la patrulla continuava, no obstant, a mitjans dels anys seixanta sent presentada com la peça clau del mètode escolta (2).

Dins el marc de la cooperació que sempre havia existit entre les organitzacions masculines i femenines, l'escoltisme catòlic es plantejava el 1964 per primera vegada i al més alt nivell la qüestió de la coeducació i la mixitat, però no es donaria encara cap pas, després d'haver demanat un informe, redactat per Jordi Galí, director de l'Escola Sant Gregori, que afirmava que si es barreixaven nois i noies "l'escoltisme deixaria de ser escoltisme" i que "una Ruta mixta ens és impensable". Coeducació i mixitat eren encara dins l'escoltisme catòlic preocupacions teòriques, descartades en la pràctica, mentre es produïen escissions en l'escoltisme aconfessional català per les discrepàncies entron a l'implantació del mètode coeducatiu. Cal advertir que coeducació i mixitat no eren del tot sinònims. La coeducació suposava activitats comuns freqüents i no posar nois i noies a les mateixes unitats com demanava la mixitat, forma suprema de coeducació.

Foren uns anys d'optimisme en que els escoltes posaren esperances desproporcionades en el Concili Vaticà II, del qual esperaren, com molts altres cristians catalans, la reconciliació de l'Església amb els valors més autènticament emancipadors del món modern amb l'il·lusió de que la desautorització conciliar de l'integrisme i del nacional-catolicisme portés a una ruptura immediata de l'Església, bisbes inclosos, amb el franquisme. L'escoltisme catòlic a mitjans dels anys seixanta s'incorporava decididament als rengles del progressisme cristià.

Les formes dins l'escoltisme es feren menys estereotipades. Els distintius de les especialitats aprovades - els badges - anaren desapareixent de les camises. S'abandonà la totemització amb els seus resabís de novatada humiliant per al neòfit (3). L'investiment deixà de ser una mena de doctorat escolta al que no tots gosaven presentar-se, per a esdevenir una espècie de llicenciatura a la que estava destinada la majoria. Els guies investits adults deixaren d'exercir una mena de rol fiscalitzador de la qualitat i ortodòxia de l'escoltisme fet als agrupaments. El consell d'honor dels caps de patrulla amb el cap de secció va anar perdent el rol de tribunal per a judicar, transformant-se en lloc de reflexió comunitària, abans de la seva conversió en assemblea general dels minyons adolescents. Anava perdent prestigi l'estereotip de la virilitat combativa i competitiva i també la seqüència de proves que cadascú s'havia d'espavilar per aprovar, mentre s'obria pas gradualment un nou concepte més comunitari i cooperatiu. L'autonomia dels caps seglars anà refermant-se enfront dels consiliaris, convertits en consellers més que en representants de la jerarquia eclesiàstica i de la confessionalitat omnipresent. Encara no eren posats en qüestió majoritàriament ni la llei ni la promesa ni l'uniforme ni la patrulla ni el caire apostòlic - ara missioner - de la funció dels caps ni el ritual simplificat.

11.2. DE LES DELEGACIONS DIOCESANES D'ESCOLTISME A MINYONS ESCOLTES.

Les DDE de Barcelona, Girona i Vic el 5 de març de 1961 constituïren un organisme supradiocesà de coordinació que es digué Moviment Scout Catòlic amb un comissariat general per a tot